

Analyse Nieuwe Materialen

Data, Studie & Advies
POM West-Vlaanderen

April 2023

Opzet

- Omvang en economische performantie van de West-Vlaamse sector m.b.t. Nieuwe Materialen bepalen
 - T.o.v. de sector in Vlaanderen
 - T.o.v. de industriële sector
 - T.o.v. de totale economie
- Huidige situatie en evoluties

Inhoudstafel

1. [Afbakening sector](#)
 2. [Vestigingen](#)
 3. [Ondernemingen](#)
 4. [Starters en uittreders](#)
 5. [Overlevingspercentages](#)
 6. [Tewerkstelling](#)
 - 6.1 [Loontrekkenden](#)
 - 6.2 [Zelfstandigen](#)
 7. [Specialisatiegraad x relatieve groei](#)
 8. [Toegevoegde waarde](#)
 9. [Import en export](#)
 - 9.1 [Import](#)
 - 9.2 [Export](#)
 10. [Vacatures](#)
 - 10.1 [Ontvangen vacatures](#)
 - 10.2 [Openstaande vacatures](#)
 11. [Arbeidsmarktkrapte](#)
 12. [Knelpuntberoepen](#)
 13. [Overzicht](#)
 14. [Sterkte-zwakteanalyse](#)
- [BIJLAGEN](#)

1. Afbakening sector

Afbakening sector

De focus van de Fabriek voor de Toekomst Nieuwe Materialen ligt op textiel, kleding en rubber- en kunststoffen. Op basis van de Nace-BEL-nomenclatuur worden deze nijverheden als volgt afgebakend:

Textiel

- 13.1 **Bewerken en spinnen** van textielvezels
- 13.2 **Weven** van textiel
- 13.3 **Textielveredeling**
- 13.9 Vervaardiging van **andere textielproducten**

Kleding

- 14.1 Vervaardiging van **kleding**, exclusief bontkleding
- 14.2 Vervaardiging van artikelen van **bont**
- 14.3 Vervaardiging van **gebreide en gehaakte kleding**

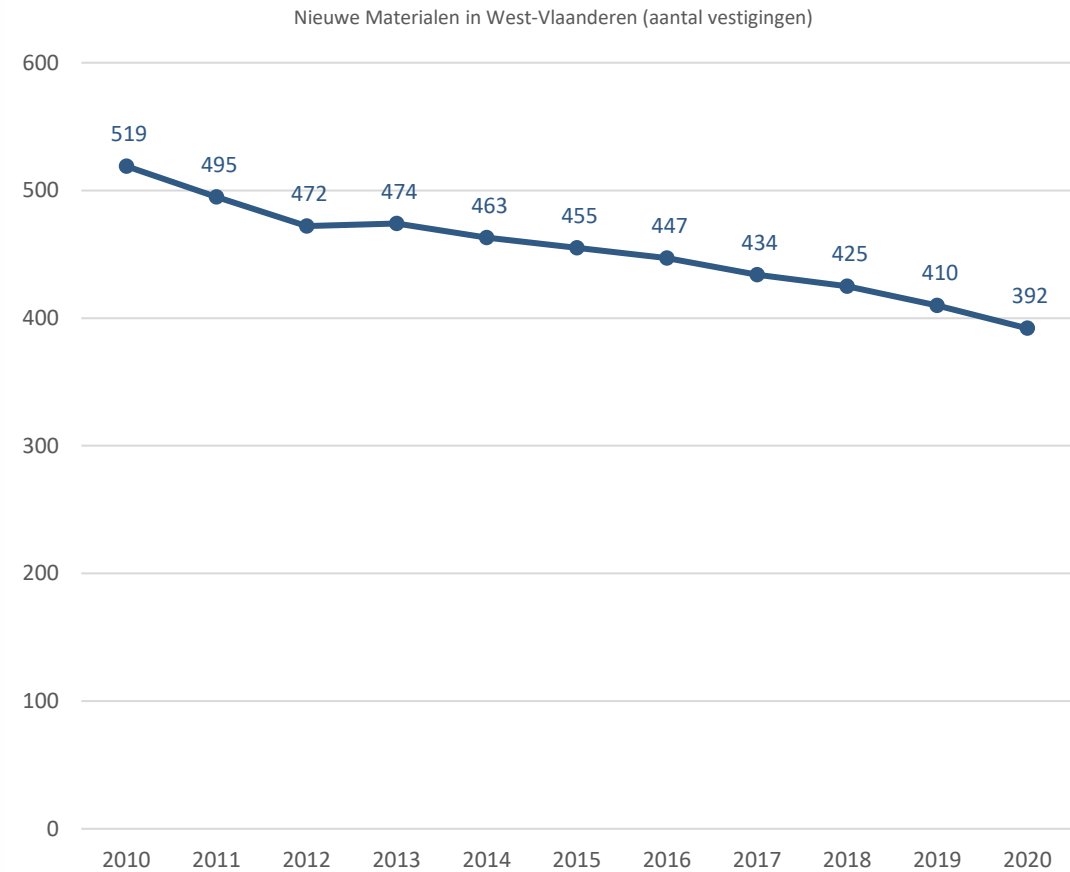
Rubber- en kunststoffen

- 22.1 Vervaardiging van producten van **rubber**
- 22.2 Vervaardiging van producten van **kunststof**

2. Vestigingen

West-Vlaamse vestigingen

- Het aantal West-Vlaamse vestigingen in de sector Nieuwe Materialen daalde met 24,5% tussen 2010 en 2020.

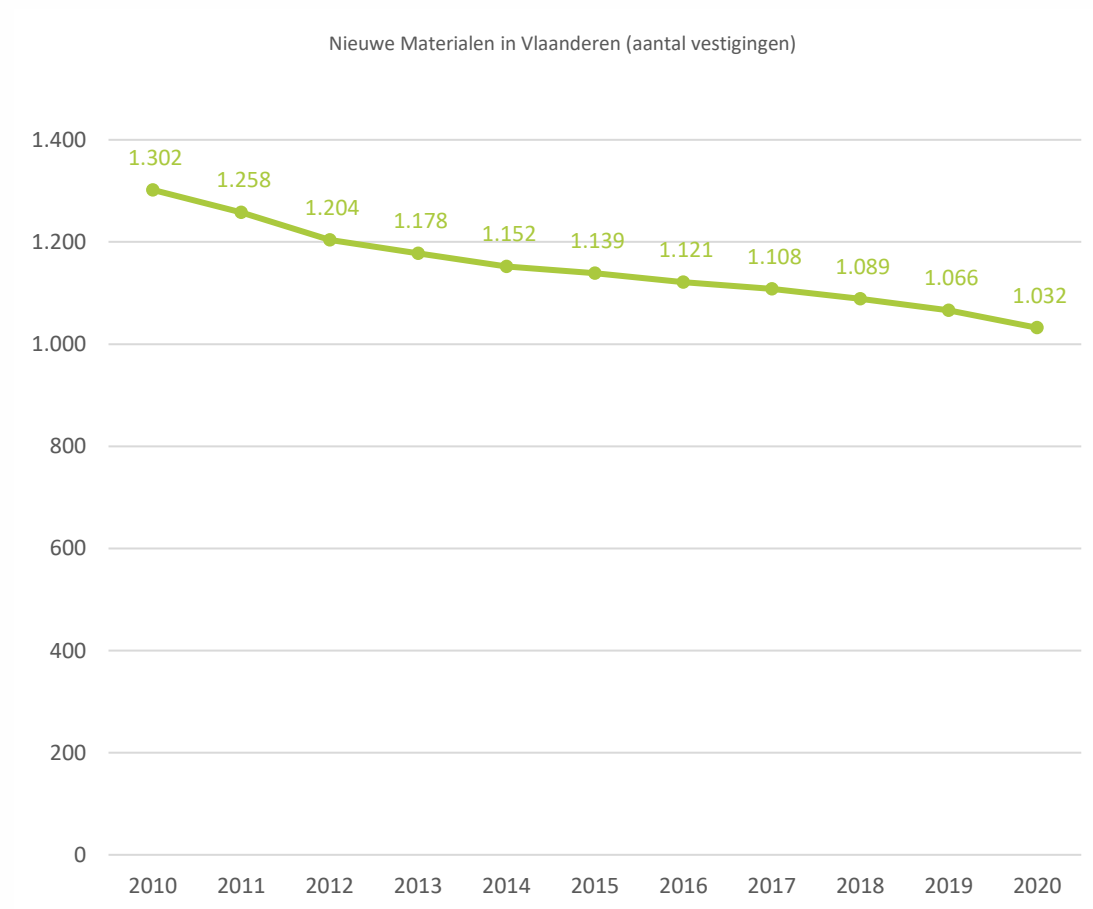
West-Vlaamse vestigingen

- In alle sectoren binnen de Nieuwe Materialen daalde het aantal vestigingen over de periode 2010-2020.
- De afname was een stuk beperkter in de rubber- en kunststoffensector (-11,0%) dan in de textielsector (-27,4%) en de kledingsector (-28,7%).

West-Vlaanderen	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Evolutie 2010-2020
Textiel	332	319	303	314	306	300	292	282	272	258	241	-27,4%
Kleding	87	78	72	67	62	60	59	60	63	62	62	-28,7%
Rubber- en kunststoffen	100	98	97	93	95	95	96	92	90	90	89	-11,0%
Nieuwe Materialen	519	495	472	474	463	455	447	434	425	410	392	-24,5%

Vlaamse vestigingen

- Het aantal Vlaamse vestigingen in de sector van de Nieuwe Materialen daalde met 20,7% tussen 2010 en 2020.

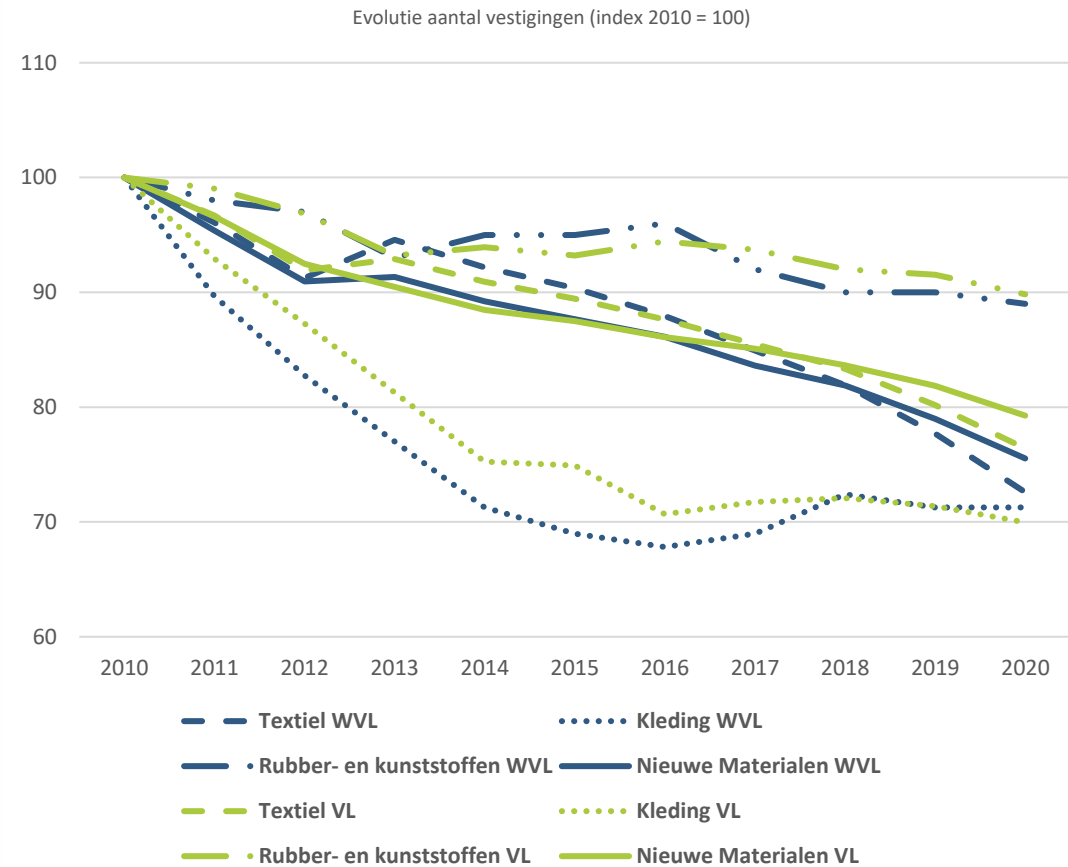
Vlaamse vestigingen

- In alle sectoren binnen de Nieuwe Materialen daalde het aantal vestigingen over de periode 2010-2020.
- De afname was net zoals in West-Vlaanderen een stuk beperkter in de rubber- en kunststoffensector (-10,2%) dan in de textielsector (-23,6%) en kledingsector (-30,0%).

West-Vlaanderen	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Evolutie 2010-2020
Textiel	606	586	557	563	551	542	531	518	505	486	463	-23,6%
Kleding	283	263	247	230	213	212	200	203	204	202	198	-30,0%
Rubber- en kunststoffen	413	409	400	385	388	385	390	387	380	378	371	-10,2%
Nieuwe Materialen	1.302	1.258	1.204	1.178	1.152	1.139	1.121	1.108	1.089	1.066	1.032	-20,7%

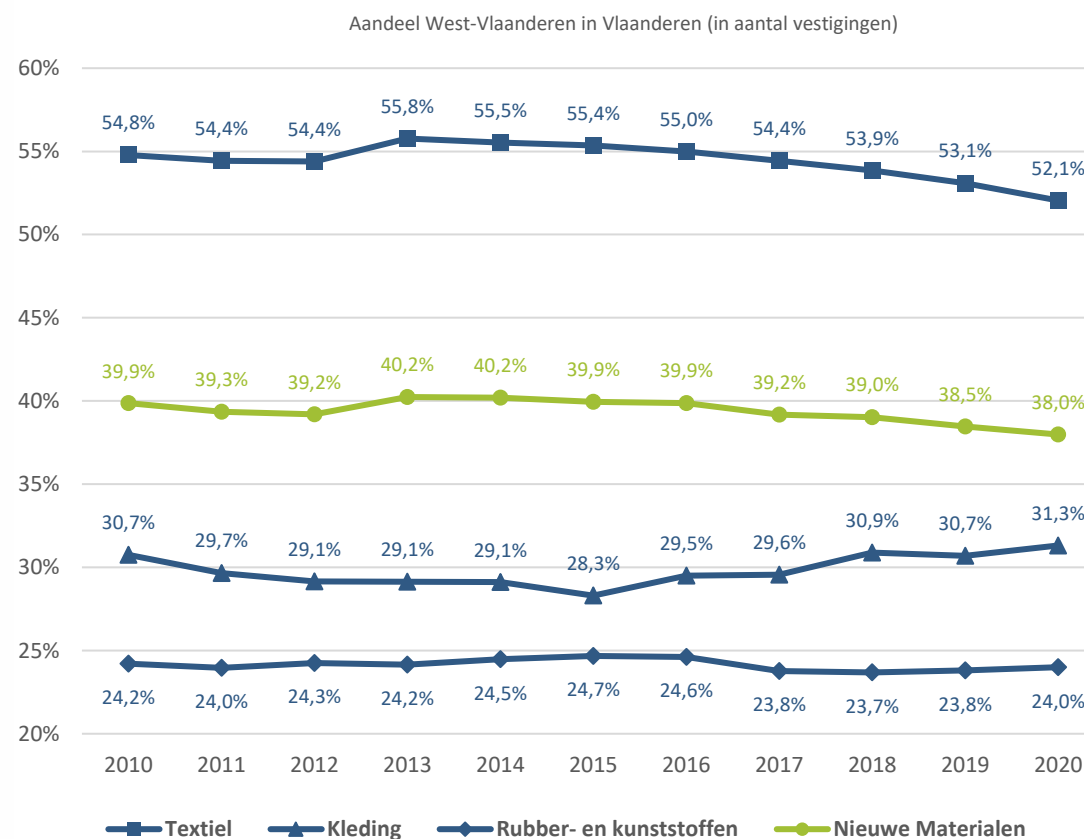
Relatieve evolutie

- De kledingsector kende een steile val tussen 2010 en 2016 waarin een dieptepunt werd bereikt en de sector nadien op een stabiel niveau bleef.
- De relatieve afname is zowel in West-Vlaanderen als in Vlaanderen het meest beperkt in de rubber- en kunststoffen sector.
- De textielsector blijft zowel in West-Vlaanderen als Vlaanderen een dalende trend optekenen.

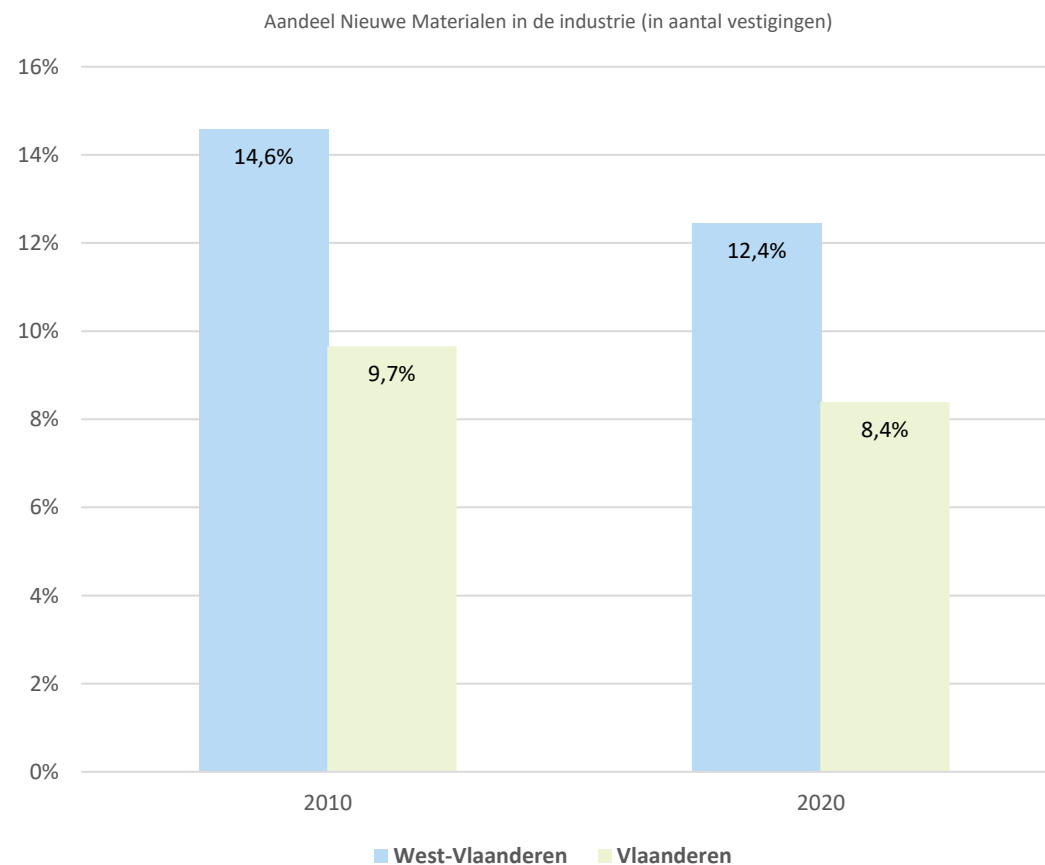
Aandeel West-Vlaanderen in Vlaanderen

- Het West-Vlaamse aandeel in Vlaanderen ligt het hoogst in de textielsector maar neemt jaar na jaar licht af vanaf 2013.
- In de periode 2010 t.e.m. 2020 is er een afname in het West-Vlaamse aandeel in de Nieuwe Materialen (-1,9%-punt).
- Het West-Vlaamse aandeel in de kledingsector daalde tot 2015 vooraleer terug te stijgen.
- Het West-Vlaamse aandeel in de rubber- en kunststoffensector blijft zeer stabiel over de periode 2010-2020.

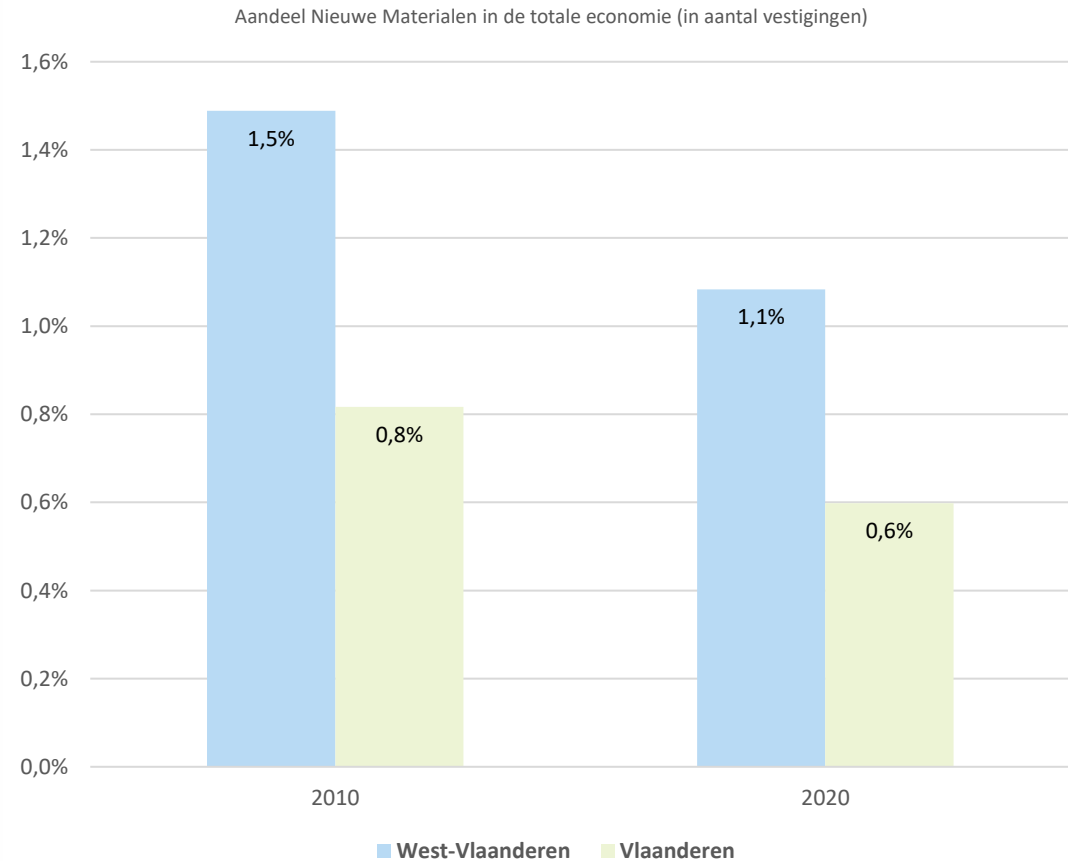
Aandeel Nieuwe Materialen in de industrie

- De aandelen in de industrie zijn in West-Vlaanderen groter dan in Vlaanderen voor zowel 2010 als 2020.
- De afname van het aandeel in West-Vlaanderen (-2,2%-punt) is groter dan deze in Vlaanderen (-1,3%-punt).

Aandeel Nieuwe Materialen in de totale economie

- De aandelen in de totale economie zijn in West-Vlaanderen groter dan in Vlaanderen voor zowel 2010 als 2020.
- De afname van het aandeel in West-Vlaanderen (-0,4%-punt) is groter dan deze in Vlaanderen (-0,2%-punt).

Vestigingen: spreiding

Nieuwe Materialen

- Clustering in de vierhoek Kortrijk-Roeselare-Tielt-Waregem

- Grootste vestigingen:

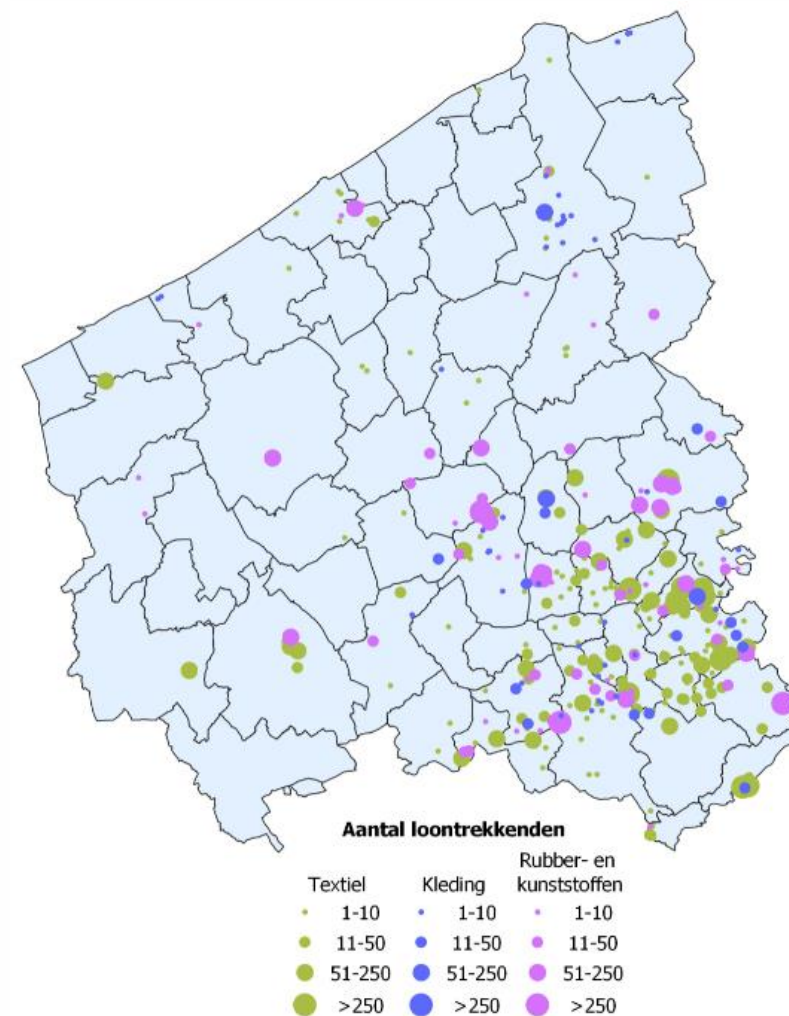
- 1) IVC, Avelgem
- 2) Balta, Tielt
- 3) Deceuninck, Hooglede
- 4) Balta, Avelgem
- 5) Balta, Wielsbeke

- Loontrekkende tewerkstelling:

	2010	2020	Evolutie
WVL	17.340	14.376	-17,1%
VL	42.279	35.143	-16,9%
Aandeel	41,0%	40,9%	

WVL	1-10 wn	11-50 wn	51-250 wn	>250 wn	Totaal
2010	6,7%	22,3%	42,0%	29,0%	100,0%
2020	5,8%	17,0%	43,5%	33,7%	100,0%

wn = werknemers

Vestigingen: spreiding

Textielsector (nace-code: 13)

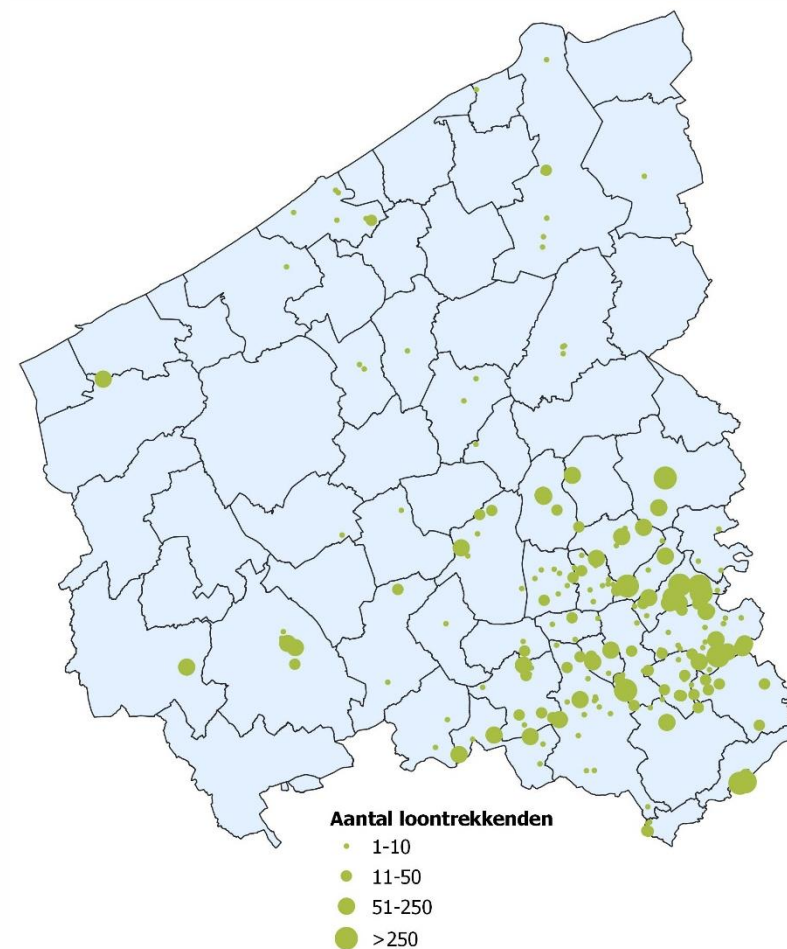
- Clustering op de as Kortrijk-Tielt

- Grootste vestigingen:

- 1) IVC, Avelgem
- 2) Balta, Tielt
- 3) Balta, Avelgem
- 4) Balta, Wielsbeke
- 5) Lano, Harelbeke

- Loontrekkende tewerkstelling:

	2010	2020	Evolutie
WVL	11.504	9.742	-15,3%
VL	19.340	15.216	-21,3%
<i>Aandeel</i>	59,5%	64,0%	

Vestigingen: spreiding

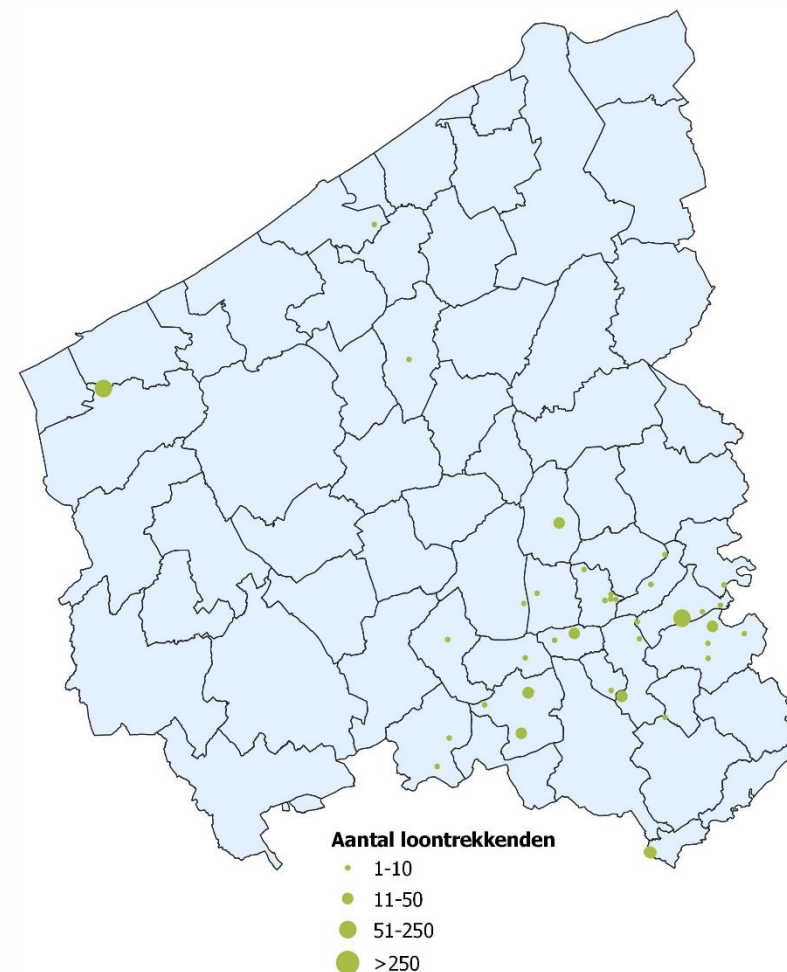
Bewerken en spinnen van textielvezels (nace-code: 13.1)

- Concentratie van vestigingen in het zuidoosten van West-Vlaanderen

- Grootste vestigingen:
 - 1) Beaulieu Fibres, Wielsbeke
 - 2) Spinnerij van Veurne, Veurne
 - 3) AVS Spinning, Spiere-Helkijn
 - 4) Vanneste, Harelbeke
 - 5) Sigma Spinning, Spiere-Helkijn

- Loontrekkende tewerkstelling:

	2010	2020	Evolutie
WVL	579	426	-26,4%
VL	1.055	566	-46,4%
<i>Aandeel</i>	<i>54,9%</i>	<i>75,3%</i>	

Vestigingen: spreiding

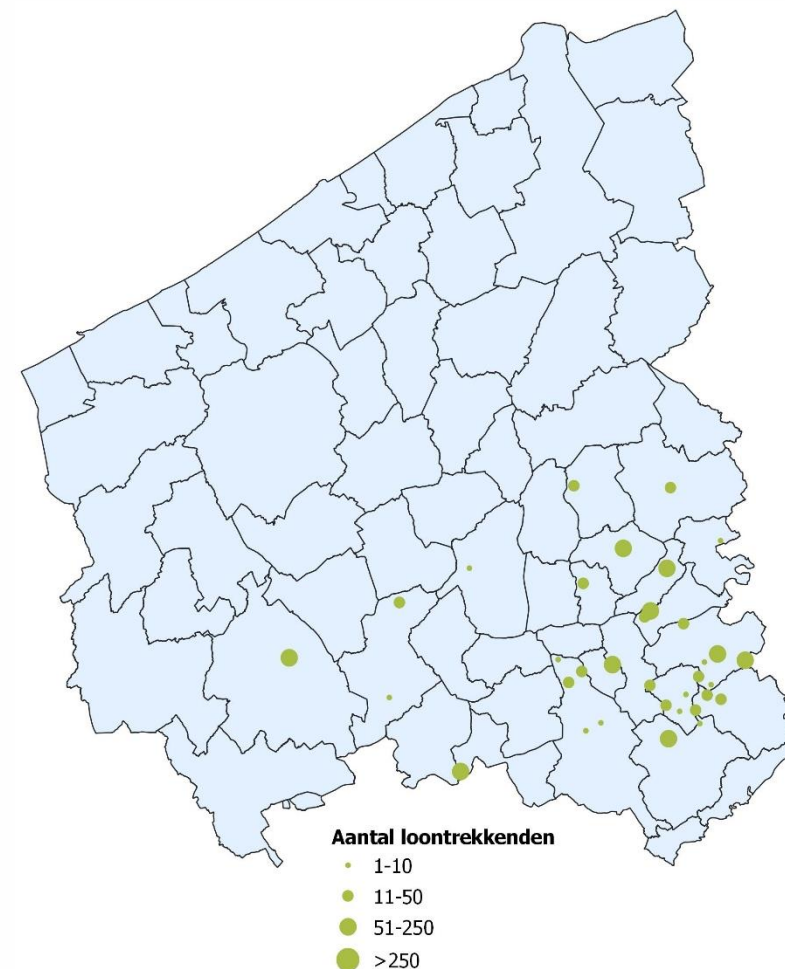
Weven van textiel (nace-code: 13.2)

- Concentratie van vestigingen in het zuidoosten van West-Vlaanderen

- Grootste vestigingen:
 - 1) Concordia Textiles, Waregem
 - 2) Monks International, Wielsbeke
 - 3) Libeco-Lagae, Meulebeke
 - 4) Copaco Screenweavers, Harelbeke
 - 5) Ter Molst International, Oostrozebeke

- Loontrekkende tewerkstelling:

	2010	2020	Evolutie
WVL	2.607	1.642	-37,0%
VL	4.618	2.760	-40,2%
<i>Aandeel</i>	<i>56,5%</i>	<i>59,5%</i>	

Vestigingen: spreiding

Textielveredeling (nace-code: 13.3)

- Beperkt aantal vestigingen in de regio Kortrijk

- Grootste vestigingen:
 - 1) Vetex, Ingelmunster
 - 2) Masureel, Wevelgem
 - 3) Finipur, Deerlijk
 - 4) Flocart, Wevelgem
 - 5) Verlimas, Wevelgem

- Loontrekkende tewerkstelling:

	2010	2020	Evolutie
WVL	479	292	-39,0%
VL	1.014	607	-40,1%
<i>Aandeel</i>	47,2%	48,1%	

Vestigingen: spreiding

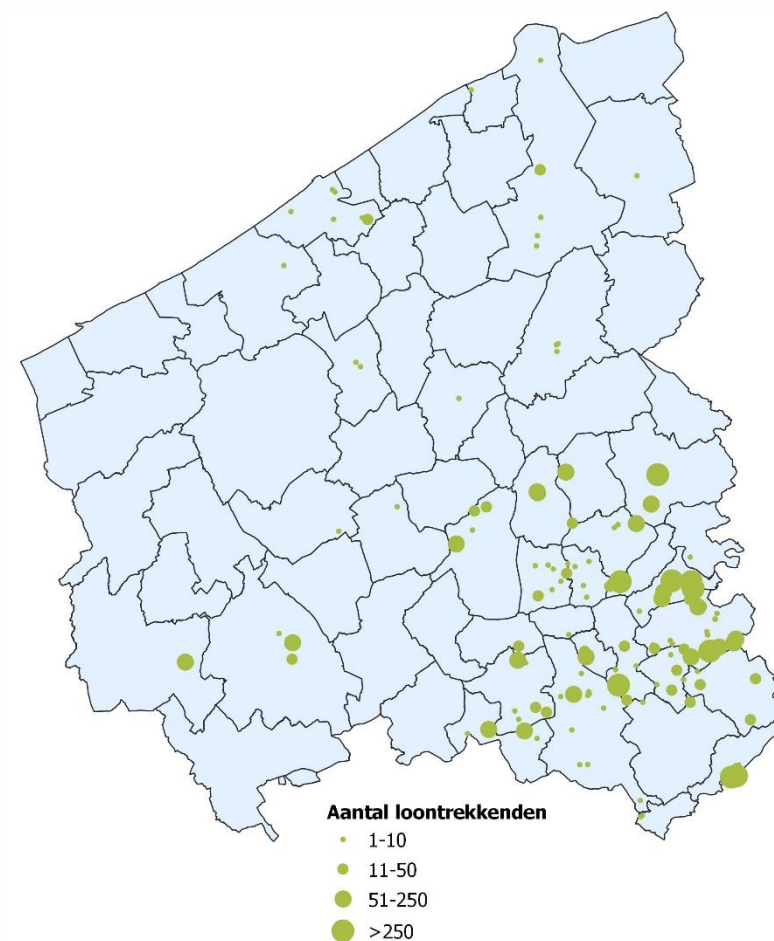
Vervaardiging van andere textielproducten (nace-code: 13.9)

- Vestigingen liggen hoofdzakelijk in de regio Kortrijk-Tielt zoals de in de gemeenten Deerlijk, Waregem, ...

- Grootste vestigingen:
 - 1) IVC, Avelgem
 - 2) Balta, Tielt
 - 3) Balta, Avelgem
 - 4) Balta, Wielsbeke
 - 5) Lano, Harelbeke

- Loontrekkende tewerkstelling:

	2010	2020	Evolutie
WVL	7.839	7.382	-5,8%
VL	12.653	11.283	-10,8%
<i>Aandeel</i>	<i>62,0%</i>	<i>65,4%</i>	

Vestigingen: spreiding

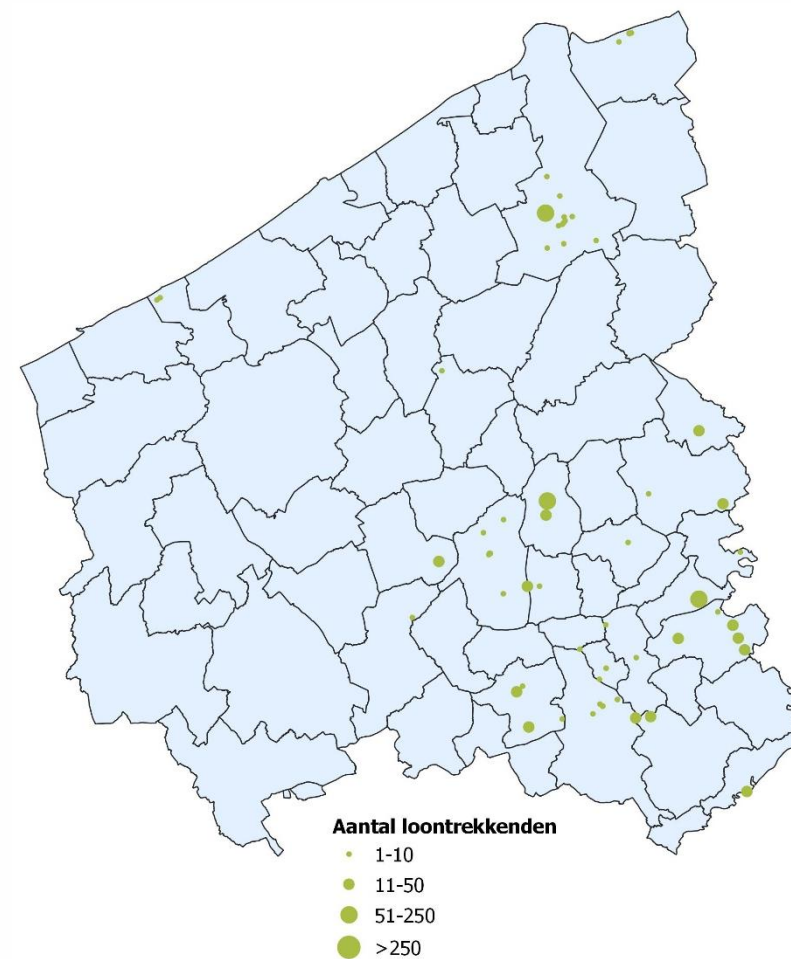
Kledingsector (nace-code: 14)

- Vestigingen liggen bijna uitsluitend in het oostelijk deel van West-Vlaanderen

- Grootste vestigingen:
 - 1) Sioen, Ardoorie
 - 2) Lava, Wielsbeke
 - 3) Slabbinck, Brugge
 - 4) Jardinico Cushions, Avelgem
 - 5) Declercq & Declercq, Ardoorie

- Loontrekkende tewerkstelling:

	2010	2020	Evolutie
WVL	1.299	699	-46,2%
VL	4.013	2.277	-43,3%
<i>Aandeel</i>	<i>32,4%</i>	<i>30,7%</i>	

Vestigingen: spreiding

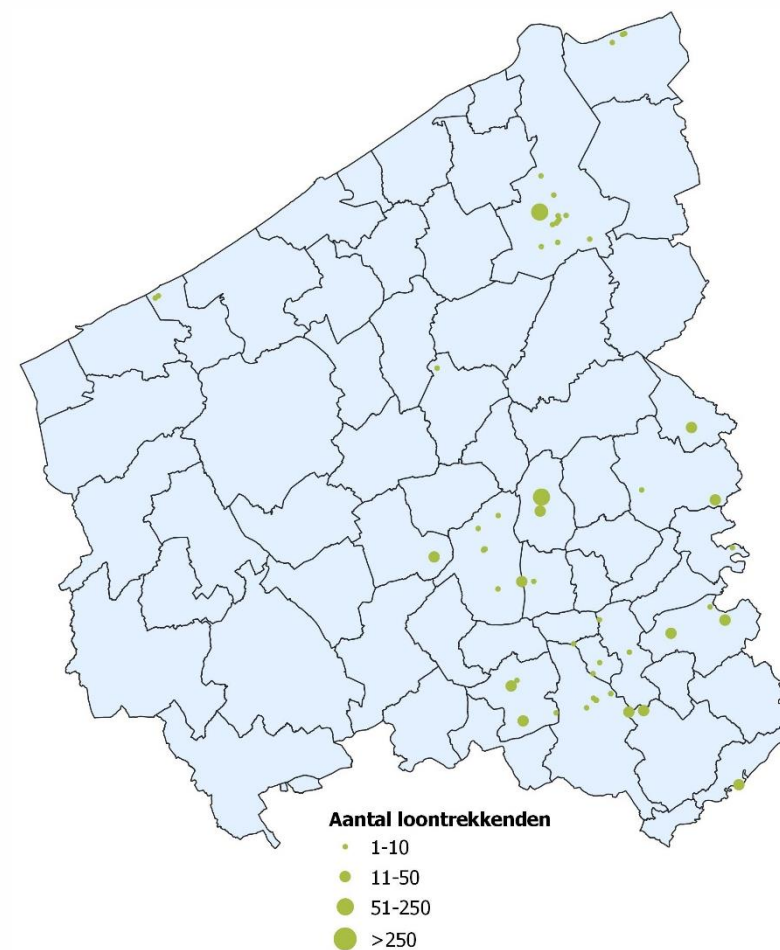
Vervaardiging van kleding, exclusief bontkleding (nace-code: 14.1)

- Vestigingen liggen bijna uitsluitend in het oostelijk deel van West-Vlaanderen

- Grootste vestigingen:
 - 1) Sioen, Ardoorie
 - 2) Slabbinck, Brugge
 - 3) Jardinico Cushions, Avelgem
 - 4) Declercq & Declercq, Ardoorie
 - 5) Elanco, Tielt

- Loontrekkende tewerkstelling:

	2010	2020	Evolutie
WVL	1.016	591	-41,8%
VL	3.501	2.077	-40,7%
<i>Aandeel</i>	<i>29,0%</i>	<i>28,5%</i>	

Vestigingen: spreiding

Vervaardiging van artikelen van bont (nace-code: 14.2)

- Slechts een tweetal vestigingen in West-Vlaanderen

- Grootste vestigingen:
 - 1) Parmentier, Meulebeke
 - 2) Parmentier, Knokke-Heist

- Loontrekkende tewerkstelling:

	2010	2020	Evolutie
WVL	164	10	-93,9%
VL	190	19	-90,0%
Aandeel	86,3%	52,6%	

Vestigingen: spreiding

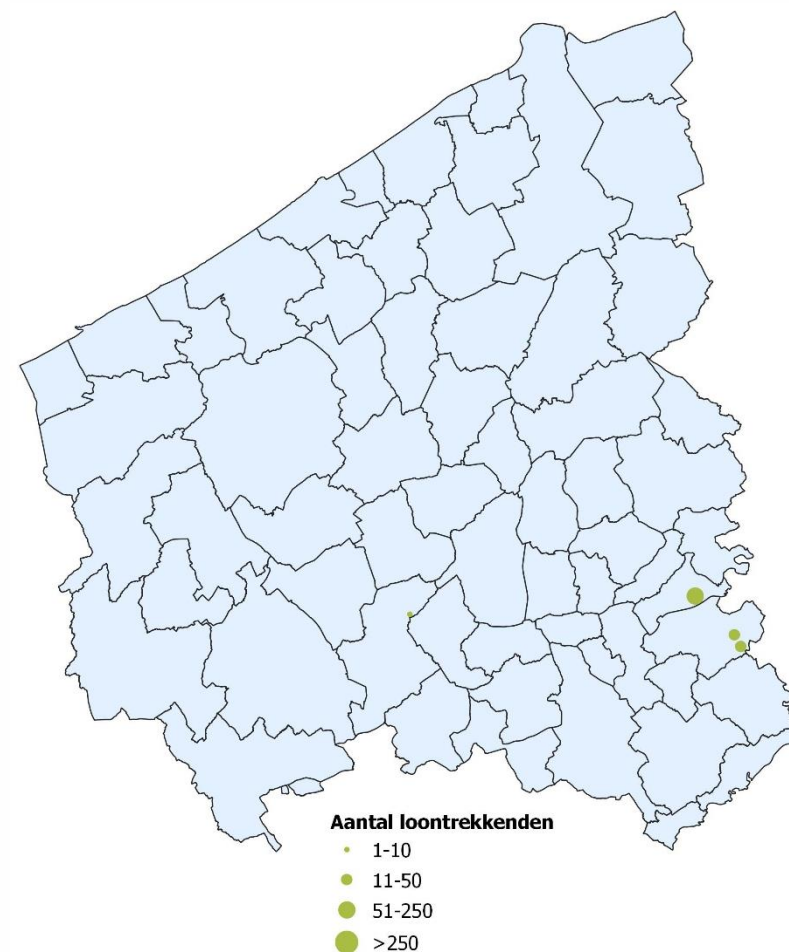
Vervaardiging van gebreide en gehaakte kleding (nace-code: 14.3)

- De ligging van de vestigingen is beperkt tot drie gemeenten: Waregem, Wielsbeke en Zonnebeke

- Grootste vestigingen:
 - 1) Lava, Wielsbeke
 - 2) Tessutica, Waregem
 - 3) Van Heuverbeke, Waregem
 - 4) WoolMate, Zonnebeke

- Loontrekkende tewerkstelling:

	2010	2020	Evolutie
WVL	119	98	-17,6%
VL	322	181	-43,8%
Aandeel	37,0%	54,1%	

Vestigingen: spreiding

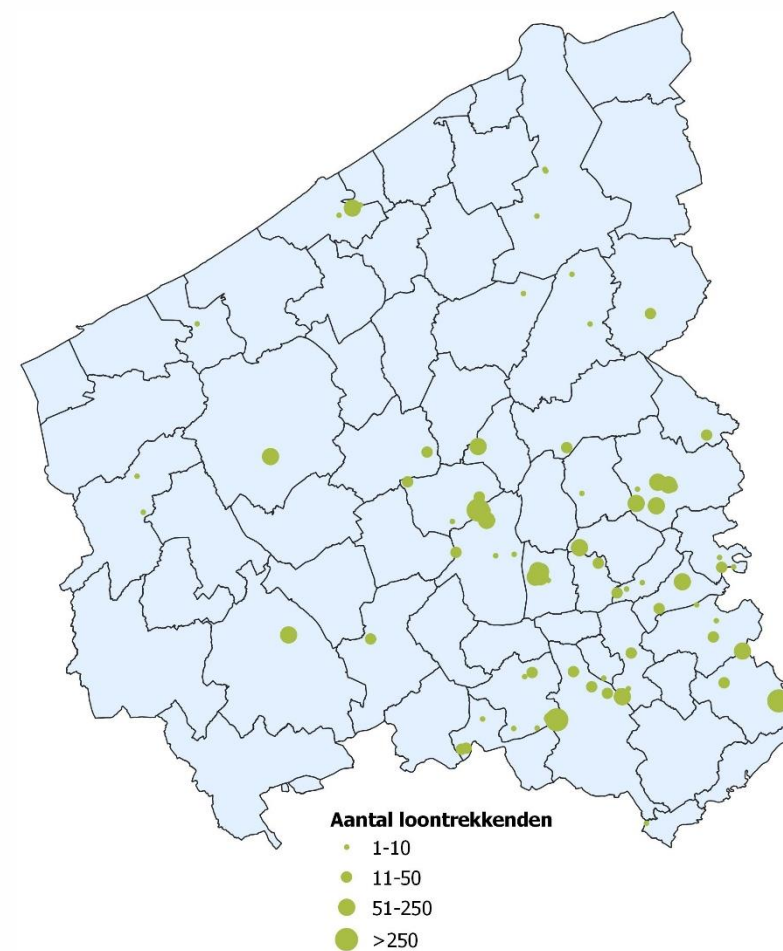
Rubber- en kunststoffen (nace-code: 22)

- Het merendeel van de vestigingen situeert zich in de regio's Roeselare, Tielt en Kortrijk

- Grootste vestigingen:
 - 1) Deceuninck, Hooglede
 - 2) Recticel, Wevelgem
 - 3) Abriso, Anzegem
 - 4) Skylux, Harelbeke
 - 5) Mitsubishi Chemical Materials, Tielt

- Loontrekkende tewerkstelling:

	2010	2020	Evolutie
WVL	4.537	3.935	-13,3%
VL	18.926	17.650	-6,7%
<i>Aandeel</i>	<i>24,0%</i>	<i>22,3%</i>	

Vestigingen: spreiding

Vervaardiging van producten van rubber (nace-code: 22.1)

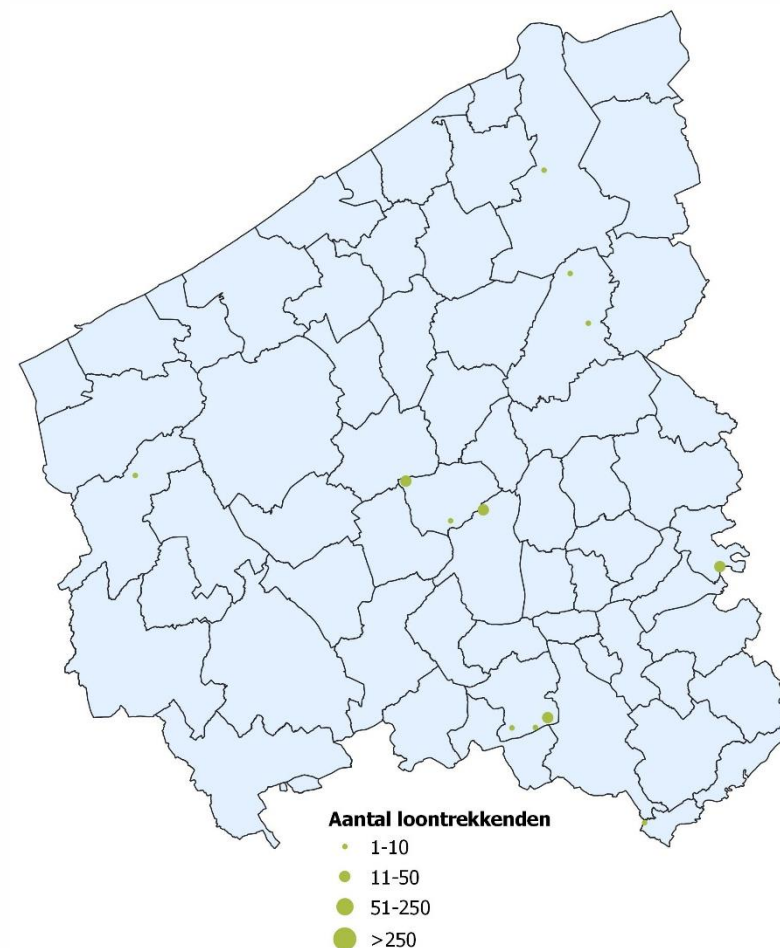
- De vestigingen liggen verspreid over West-Vlaanderen

- Grootste vestigingen:

- 1) MBS, Roeselare
- 2) Banden Reca Pneus, Dentergem
- 3) Transportbanden Bruynooghe, Hooglede
- 4) Solidor, Wevelgem
- 5) CC Rubber, Oostkamp

- Loontrekkende tewerkstelling:

	2010	2020	Evolutie
WVL	271	177	-34,7%
VL	1.831	1.878	+2,6%
<i>Aandeel</i>	<i>14,8%</i>	<i>9,4%</i>	

Vestigingen: spreiding

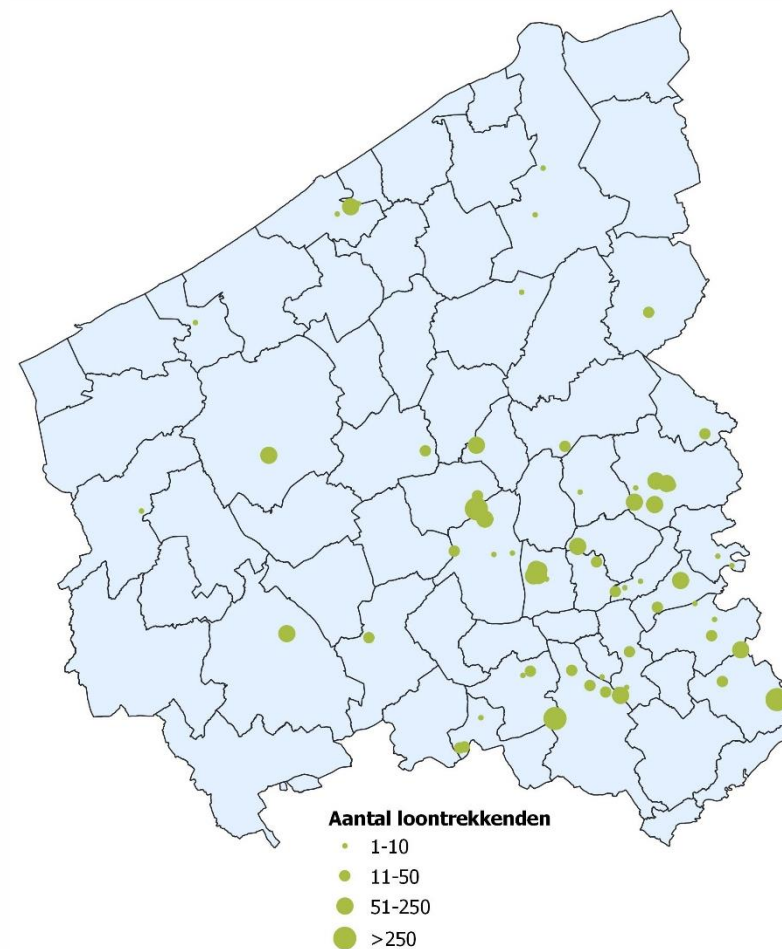
Vervaardiging van producten van kunststof (nace-code: 22.2)

- Het merendeel van de vestigingen situeert zich in de regio's Roeselare, Tielt en Kortrijk

- Grootste vestigingen:
 - 1) Deceuninck, Hooglede
 - 2) Recticel, Wevelgem
 - 3) Abriso, Anzegem
 - 4) Skylux, Harelbeke
 - 5) Mitsubishi Chemical Materials, Tielt

- Loontrekkende tewerkstelling:

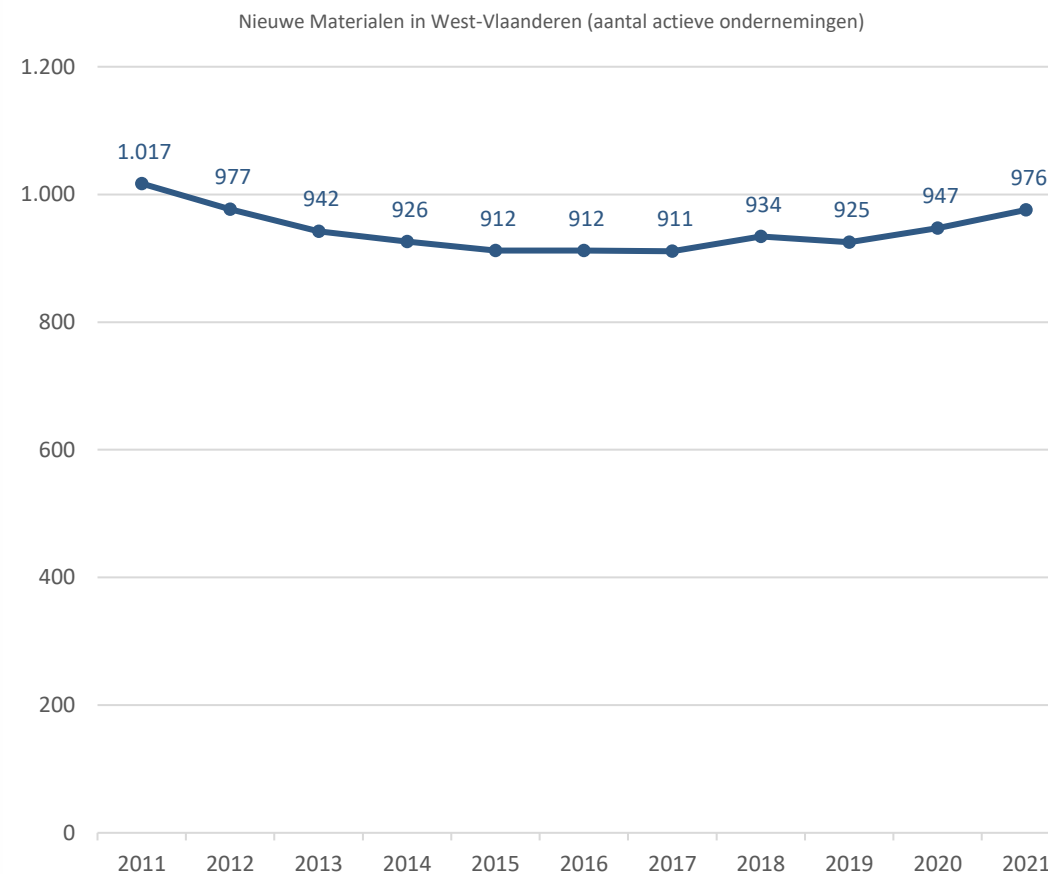
	2010	2020	Evolutie
WVL	4.266	3.758	-11,9%
VL	17.095	15.772	-7,7%
<i>Aandeel</i>	<i>25,0%</i>	<i>23,8%</i>	

3. Ondernemingen

Actieve ondernemingen in West-Vlaanderen

- Tot en met 2015 daalt het aantal actieve ondernemingen in de sector Nieuwe Materialen.
- Vanaf 2017, met uitzondering van 2019, is er jaar na jaar een toename.
- Over de periode 2011-2021 daalde het aantal West-Vlaamse ondernemingen in de sector Nieuwe Materialen.

Actieve ondernemingen in West-Vlaanderen

- In de textielsector was de afname (-6,0%) groter dan in de kledingsector (-1,2%) en de sector van de rubber- en kunststoffen (-1,3%). Er was een daling van 4,0% in de sector Nieuwe Materialen.
- Tussen 2019 en 2021 kwamen er een 50-tal actieve ondernemingen bij in de West-Vlaamse textielsector.
- De kledingsector kende een dieptepunt in 2015 waarna de sector zich herstelde. De rubber- en kunststoffensector kende een dieptepunt in 2017 waarna er een herstel plaats vond tot het niveau van 2011.

West-Vlaanderen	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Evolutie 2011-2021
Textiel	605	571	542	525	524	513	510	518	518	536	569	-6,0%
Kleding	252	250	247	245	232	244	252	257	254	255	249	-1,2%
Rubber- en kunststoffen	160	156	153	156	156	155	149	159	153	156	158	-1,3%
Nieuwe Materialen	1.017	977	942	926	912	912	911	934	925	947	976	-4,0%

Actieve ondernemingen in Vlaanderen

- Over de periode 2011-2021 stijgt het aantal ondernemingen in de sector Nieuwe Materialen met 17,7%.
- In 2021 telt de sector Nieuwe Materialen meer dan 3.000 actieve ondernemingen in Vlaanderen.

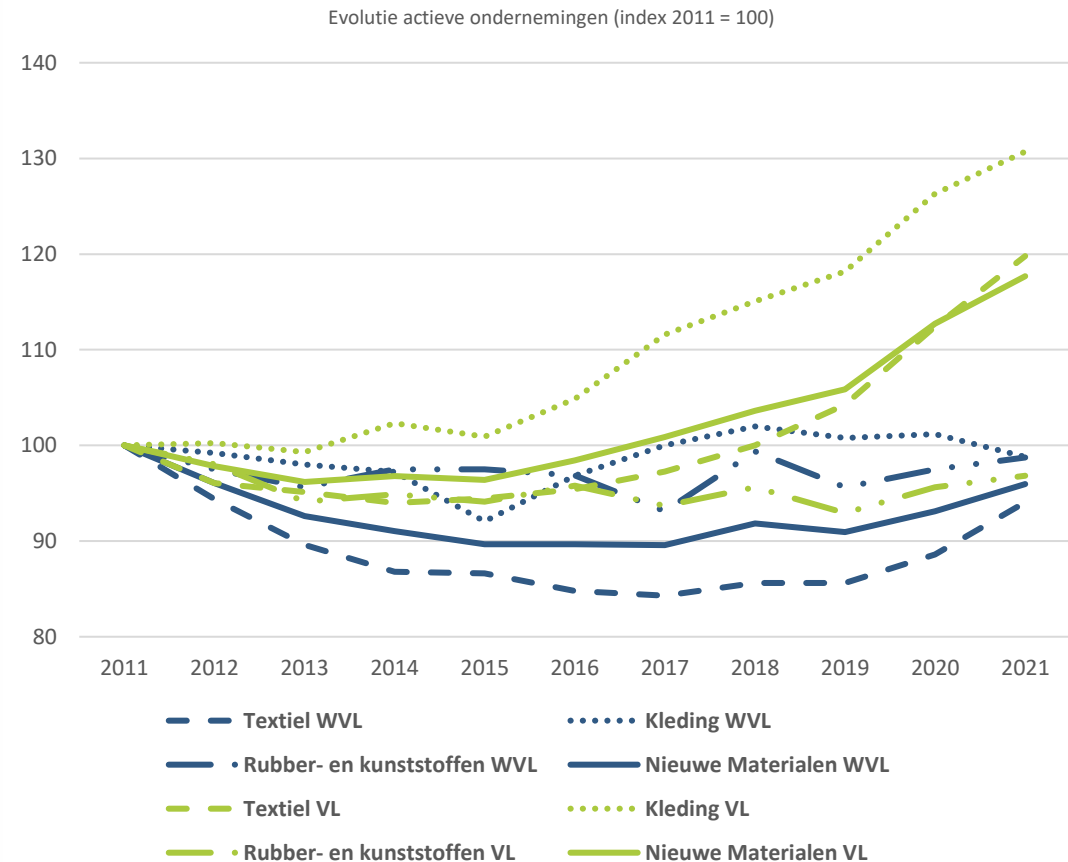
Actieve ondernemingen in Vlaanderen

- Er is een relatief sterke stijging in de Vlaamse sector Nieuwe Materialen (+17,7%) tegenover een daling in de West-Vlaamse sector Nieuwe Materialen (-4,0%). Deze stijging wordt gestuwd door de toenames in de textielsector (+247) en kledingsector (+265).
- Enkel in de rubber- en kunststoffensector was er een afname van het aantal actieve ondernemingen. Deze was groter dan voor West-Vlaanderen (-1,3%).

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Evolutie 2011-2021
Vlaanderen												
Textiel	1.248	1.199	1.187	1.173	1.179	1.191	1.214	1.248	1.301	1.403	1.495	+19,8%
Kleding	863	865	857	883	871	905	963	993	1.020	1.090	1.128	+30,7%
Rubber- en kunststoffen	665	652	626	631	626	637	623	636	618	636	644	-3,2%
Nieuwe Materialen	2.776	2.716	2.670	2.687	2.676	2.733	2.800	2.877	2.939	3.129	3.267	+17,7%

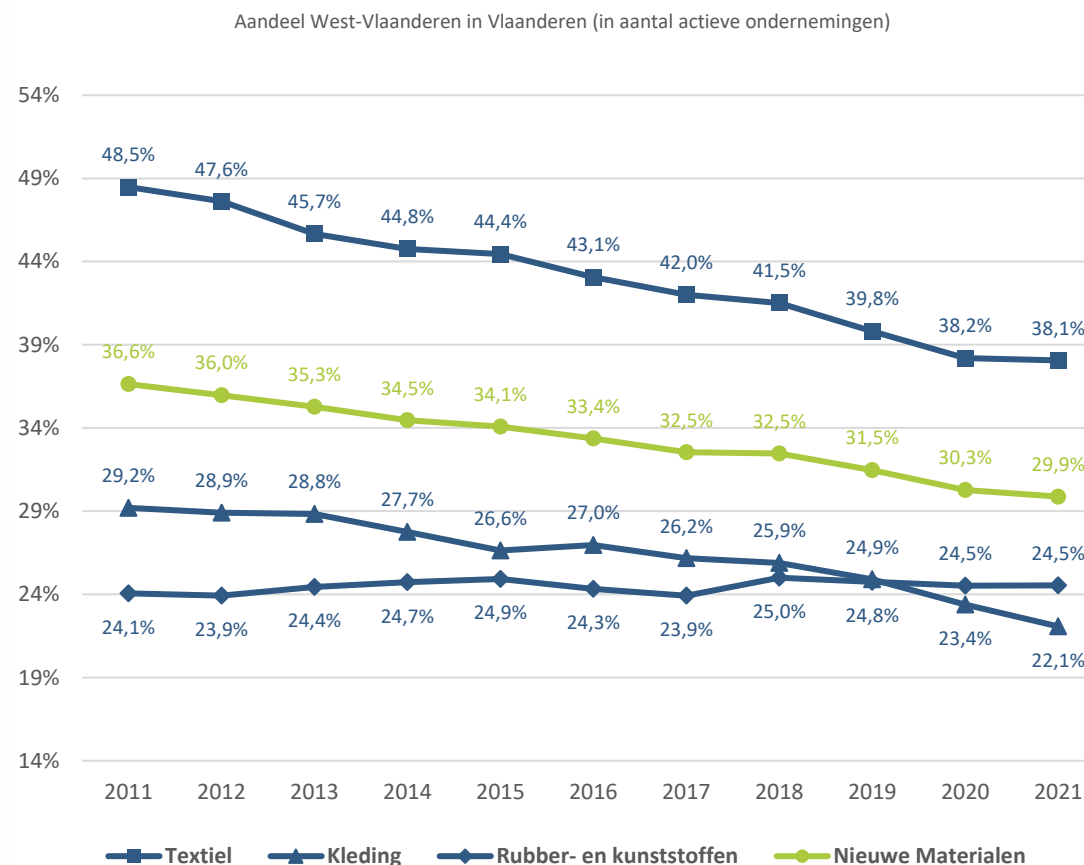
Relatieve evolutie

- Op Vlaams niveau is er een duidelijke groei voor de kleding- en textielsector. Dit reflecteert zich in de groei van de sector Nieuwe Materialen.
- Het aantal actieve ondernemingen in de West-Vlaamse textielsector neemt de laatste jaren terug toe, maar blijft vooralsnog onder het niveau van 2011.

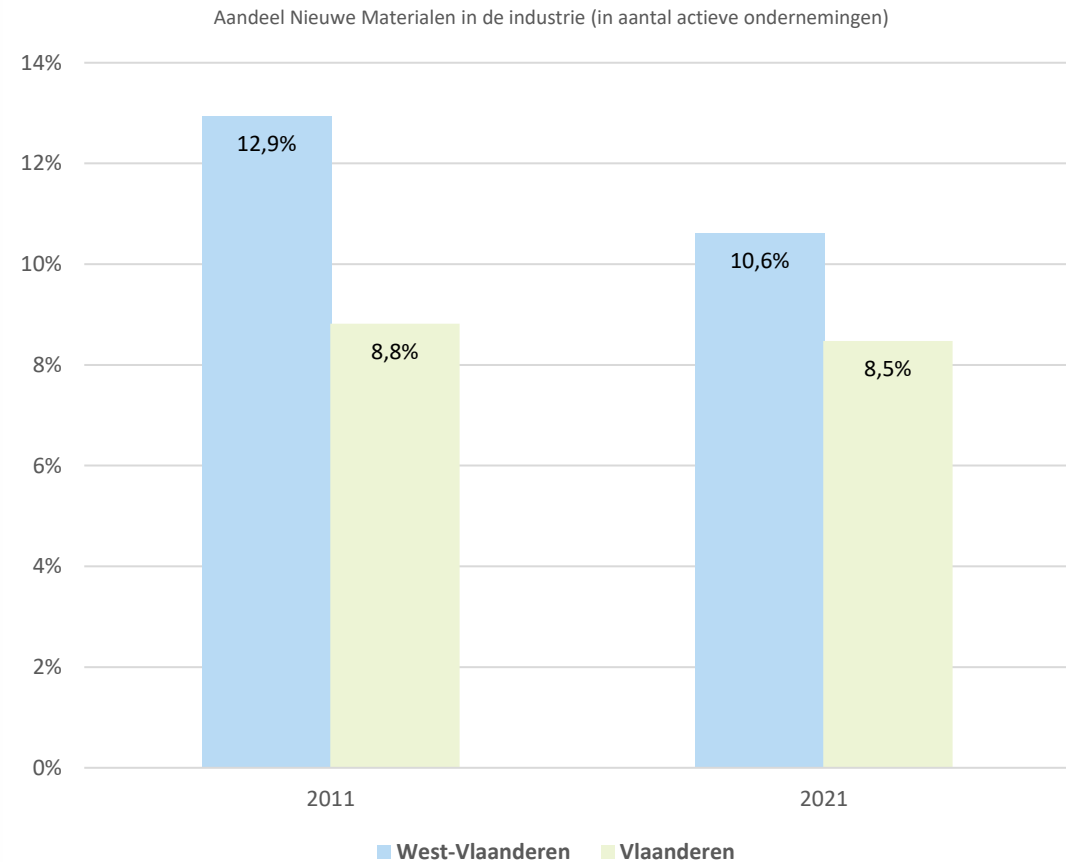
Aandeel West-Vlaanderen in Vlaanderen

- Het West-Vlaamse aandeel in het aantal actieve Vlaamse ondernemingen ligt, ondanks een stevige afname (-10,4%-punt), een stuk hoger in de textielsector dan in de kledingsector en de rubber- en kunststoffensector.
- Enkel het aandeel van de sector rubber- en kunststoffen kende een lichte toename (+0,4%-punt).
- Het West-Vlaamse aandeel van de sector Nieuwe Materialen daalde met 6,7%-punt.

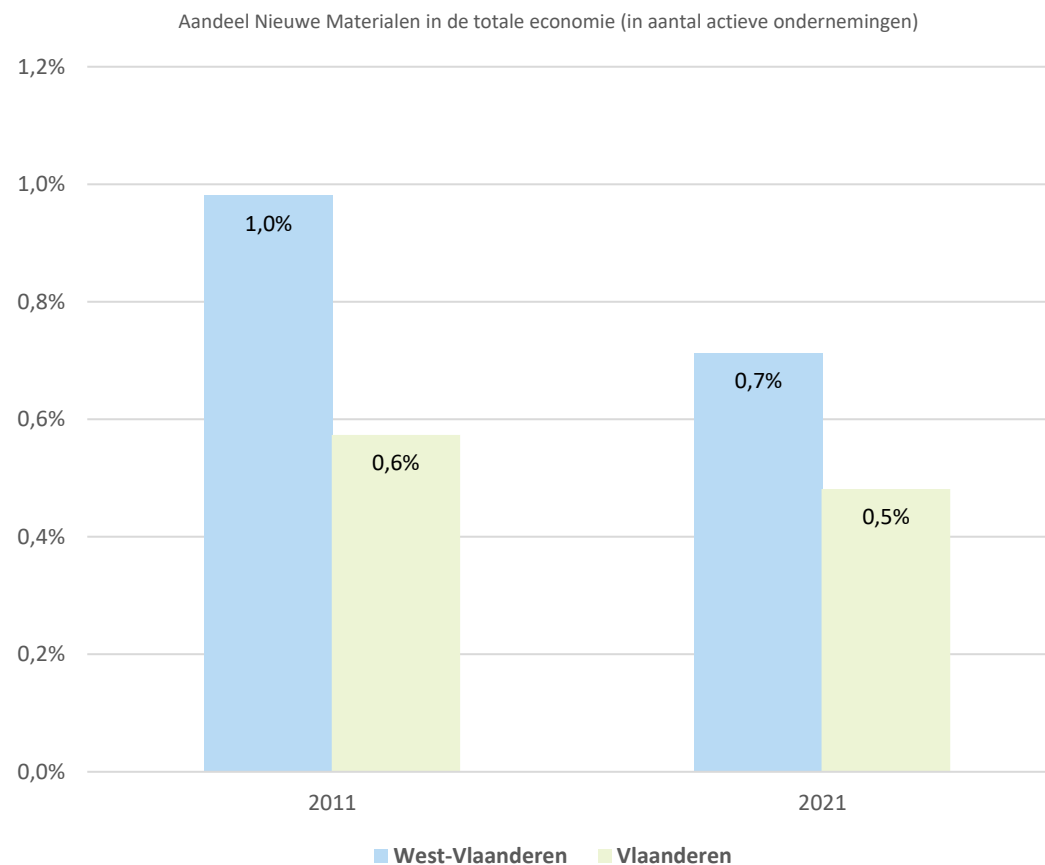
Aandeel Nieuwe Materialen in de industrie

- Het aandeel van de sector Nieuwe Materialen in de industrie is in West-Vlaanderen groter dan in Vlaanderen, voor zowel 2011 als 2021.
- De afname van het aandeel van de sector Nieuwe Materialen in de industrie is groter in West-Vlaanderen dan in Vlaanderen (-2,3%-punt tegenover -0,3%-punt).

Aandeel Nieuwe Materialen in de totale economie

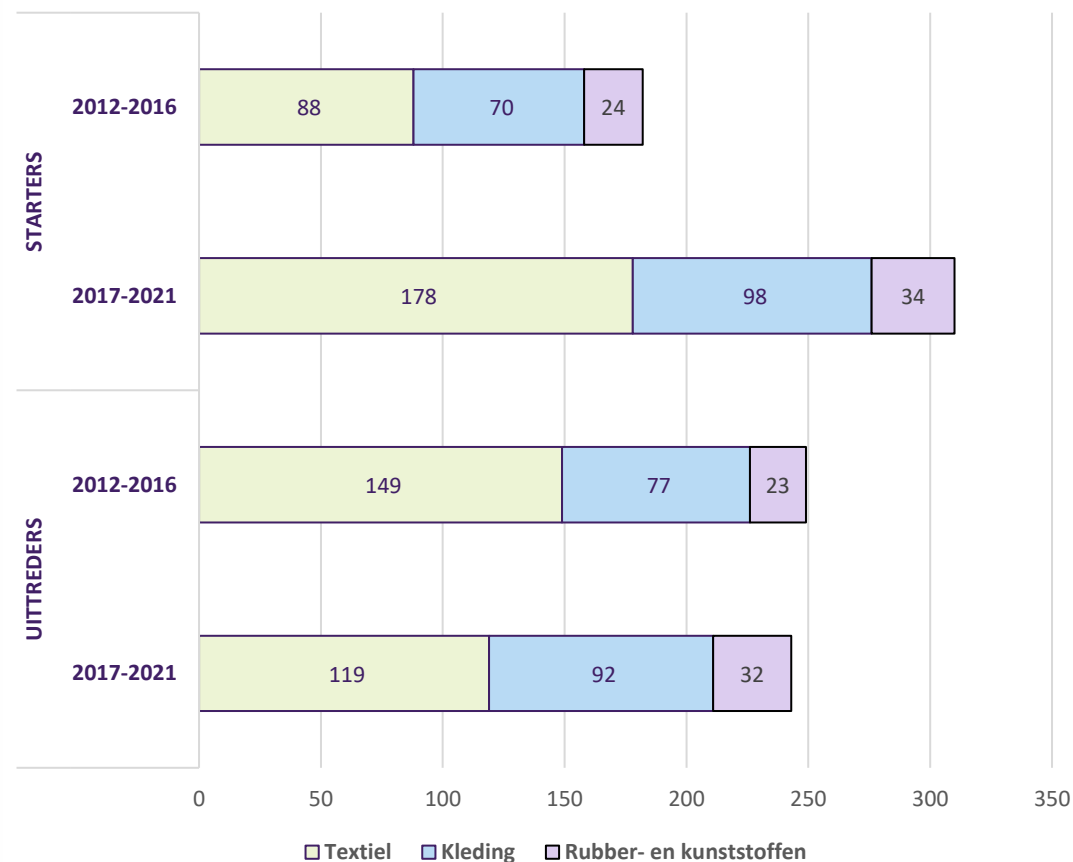
- In West-Vlaanderen zijn de aandelen van de sector Nieuwe Materialen in de totale economie groter dan in Vlaanderen, dit voor zowel 2011 als 2021.
- Het aandeel van de sector Nieuwe Materialen in de totale economie neemt in West-Vlaanderen sterker af dan in Vlaanderen (-0,3%-punt tegenover -0,1%-punt).

4. Starters en uittreders

Starters en uittreders in West-Vlaanderen

- Het aantal starters in de periode 2017-2021 is een stuk hoger dan het aantal starters in de periode 2012-2016.
- Het aantal startende ondernemingen in de textielsector is dubbel zo groot in 2017-2021 als in 2012-2016.
- Er zijn meer uittreders dan starters in de Nieuwe Materialen in 2012-2016. Er zijn meer starters dan uittreders in 2017-2021.
- Er is een grote toename van het aantal starters in 2017-2021 t.o.v. 2012-2016 terwijl het aantal uittreders nagenoeg stabiel blijft.

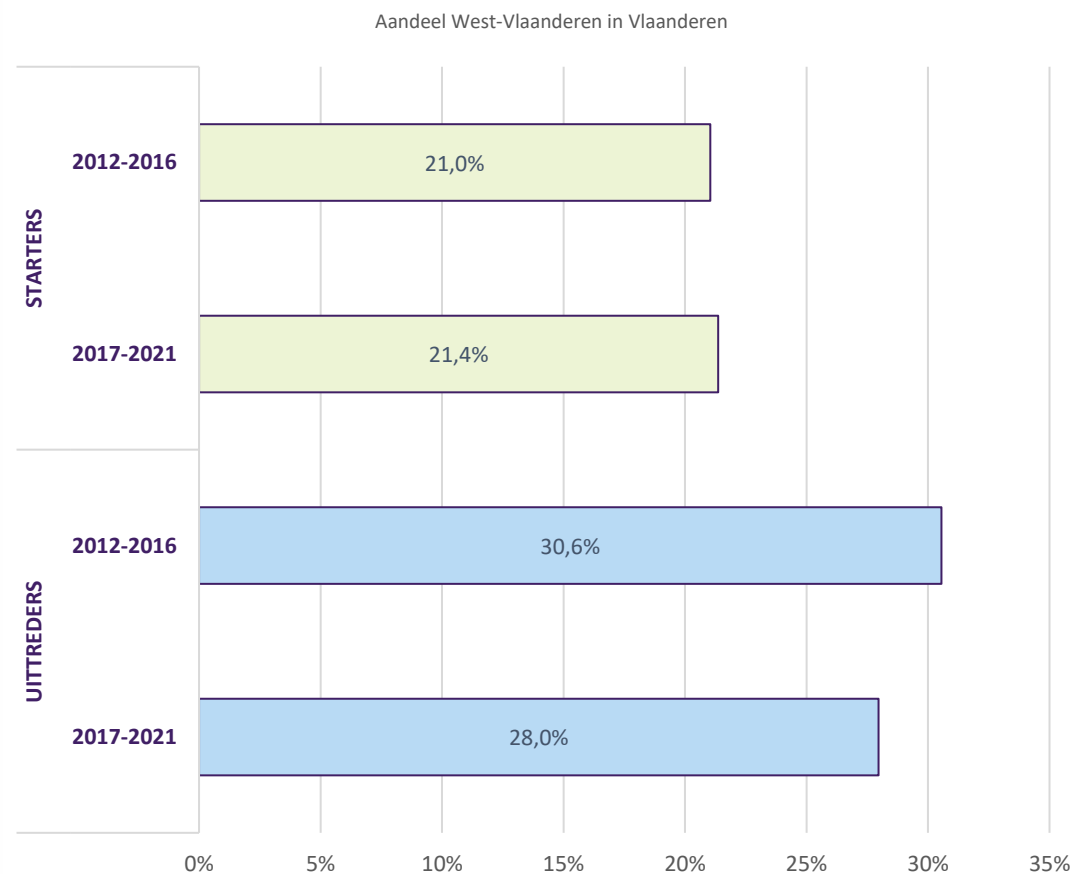
Starters en uittreders in Vlaanderen

- Het aantal starters in de periode 2017-2021 is een stuk hoger dan het aantal starters in de periode 2012-2016.
- Het aantal startende ondernemingen in de textielsector is meer dan dubbel zo groot in de periode 2017-2021 dan in de periode 2012-2016.
- Het aantal uittreders kende een beperkte toename in 2017-2021. Dit komt voornamelijk door extra uittreders in de kledingsector.

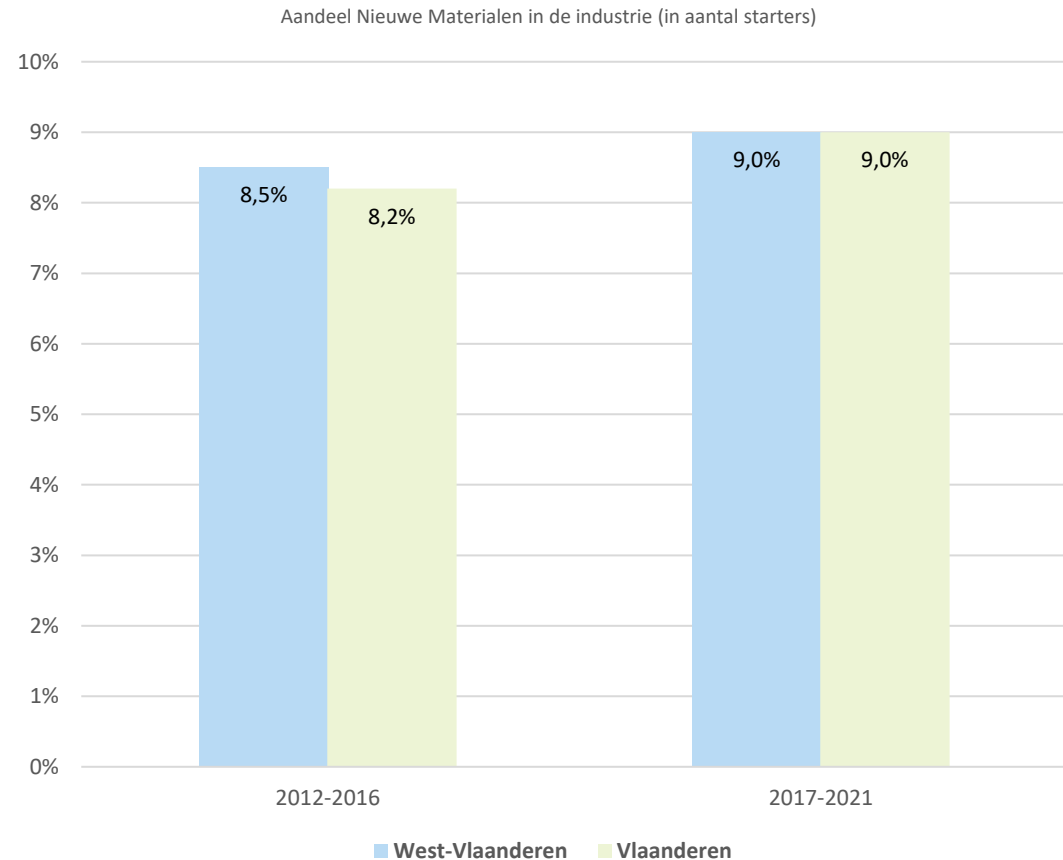
Aandeel West-Vlaanderen in Vlaanderen

- Het West-Vlaamse aandeel in het aantal startende ondernemingen in Vlaanderen bleef min of meer gelijk.
- Het West-Vlaamse aandeel in het aantal uittredende ondernemingen in Vlaanderen was groter in 2012-2016 dan in 2017-2021.
- De West-Vlaamse aandelen zijn groter bij de uittreders dan bij de starters. Het West-Vlaamse aandeel in de Vlaamse sector Nieuwe Materialen wordt dus kleiner.

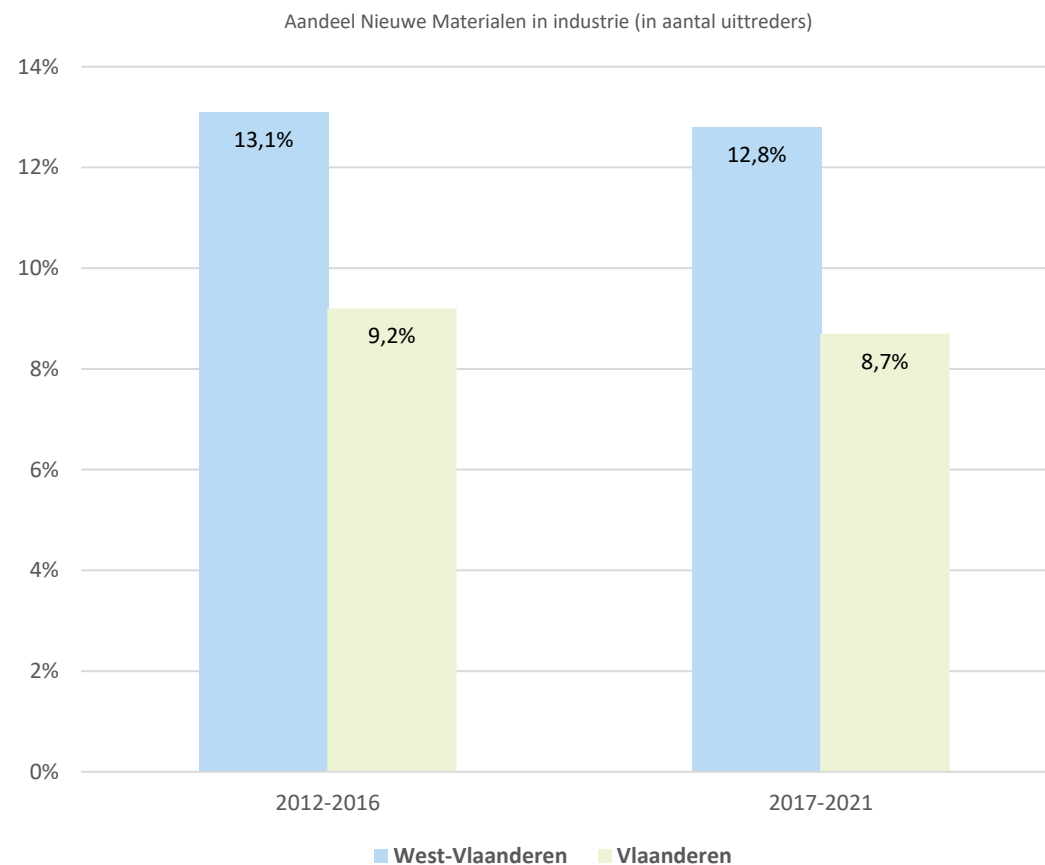
Aandeel Nieuwe Materialen in de industrie

- In 2012-2016 was het aandeel starters in de Nieuwe Materialen t.o.v. het aandeel starters in de industrie in West-Vlaanderen groter dan in Vlaanderen. Tussen 2017-2021 was dit gelijk.
- In 2017-2021 kan bijna één op tien (9,0%) van de startende ondernemingen in de West-Vlaamse industrie gelinkt worden aan de sector Nieuwe Materialen.

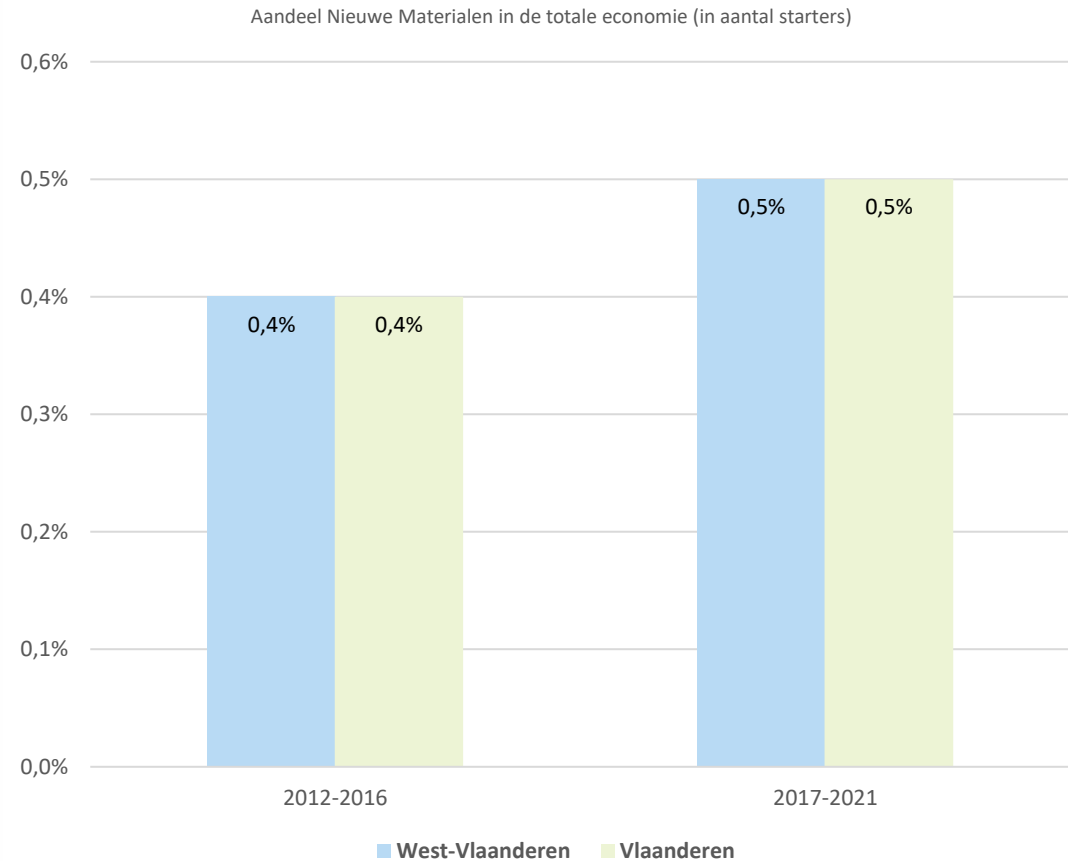
Aandeel Nieuwe Materialen in industrie

- Eén op acht ondernemingen die in de periode 2017-2021 de West-Vlaamse industrie verlieten, zijn ondernemingen uit de sector Nieuwe Materialen. In Vlaanderen was dit aandeel een stuk lager.
- De West-Vlaamse aandelen van de sector Nieuwe Materialen in de industrie zijn groter bij de uittreeders dan bij de starters.

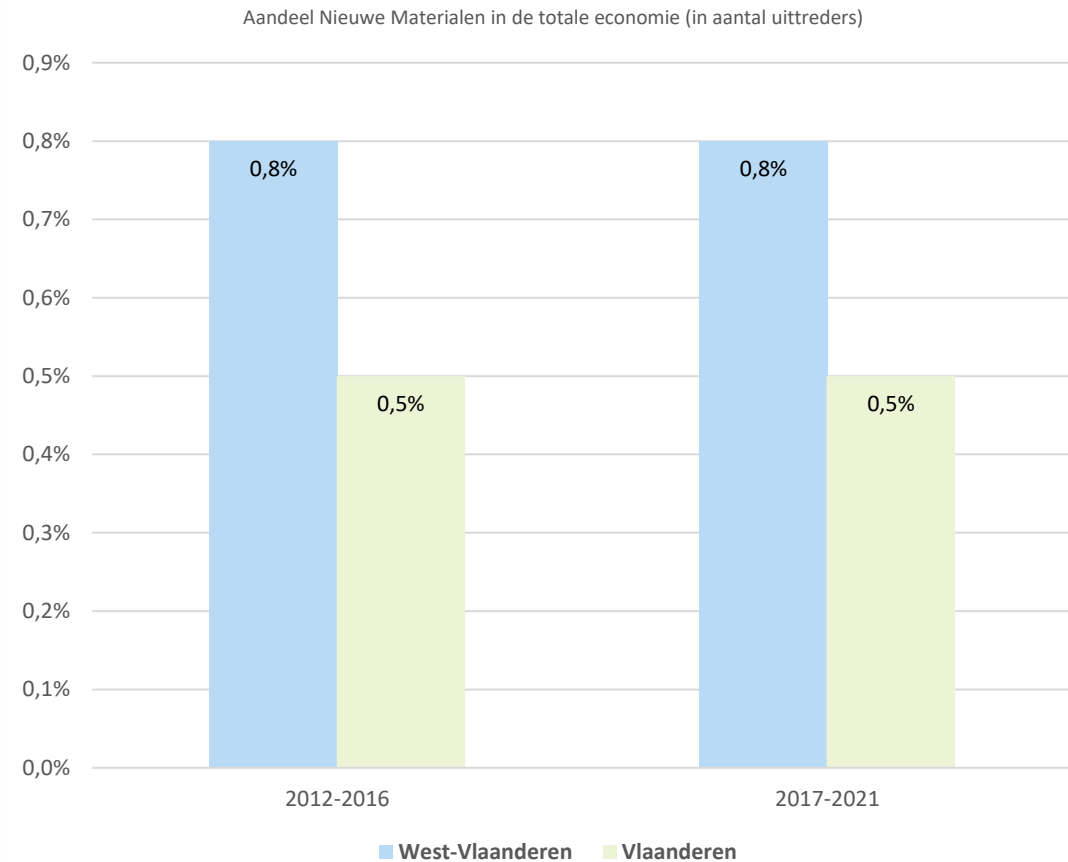
Aandeel Nieuwe Materialen in de totale economie

- Het aandeel ondernemingen dat start in de sector Nieuwe Materialen is beperkt in vergelijking met de totale economie, zowel in Vlaanderen als in West-Vlaanderen.

Aandeel Nieuwe Materialen in de totale economie

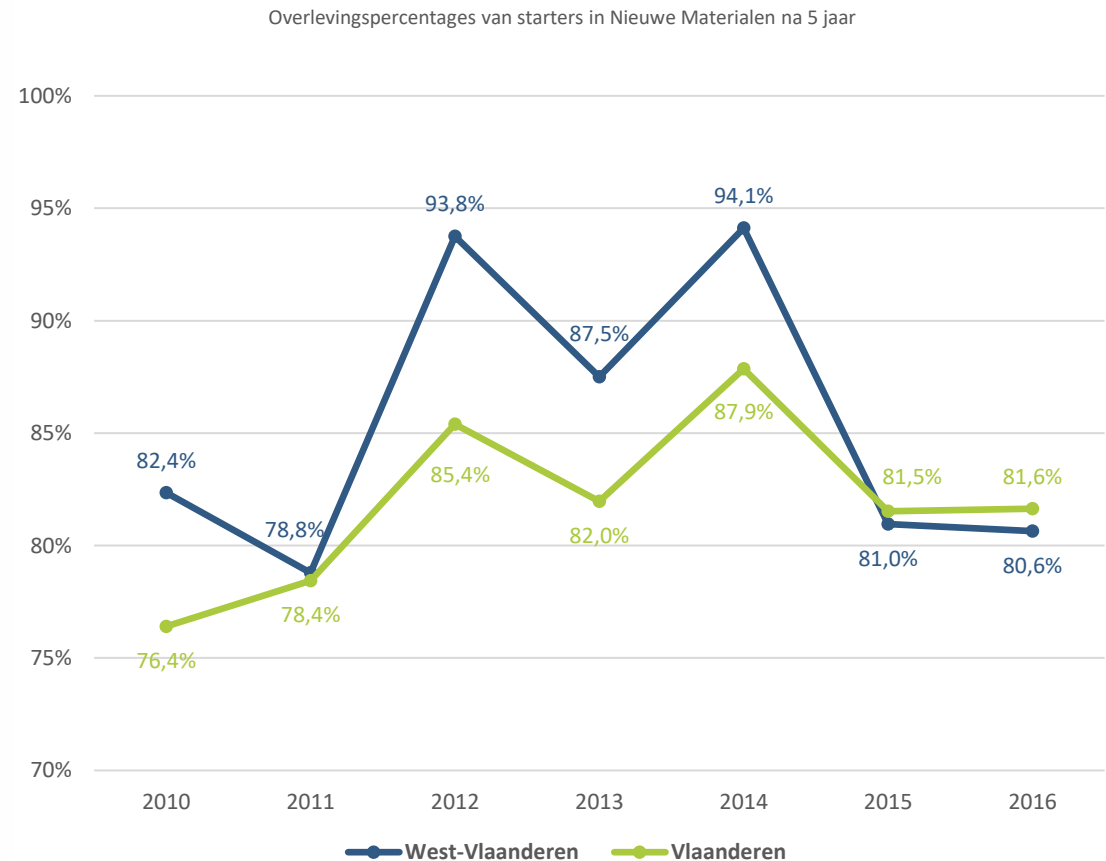
- De West-Vlaamse aandelen van de sector Nieuwe Materialen in de totale economie zijn groter bij de uittreders dan bij de starters.
- De aandelen in West-Vlaanderen zijn groter dan deze in Vlaanderen.

5. Overlevingspercentages

Overlevingspercentages

- In West-Vlaanderen liggen de overlevingspercentages van starters in de Nieuwe Materialen meestal boven de 80%. In de periode 2010-2016 was er enkel een uitzondering voor de ondernemingen gestart in 2011 (78,8%).
- De overlevingspercentages van de Vlaamse starters liggen meestal lager dan deze van de West-Vlaamse starters. Enkel in 2015 en 2016 was het andersom.

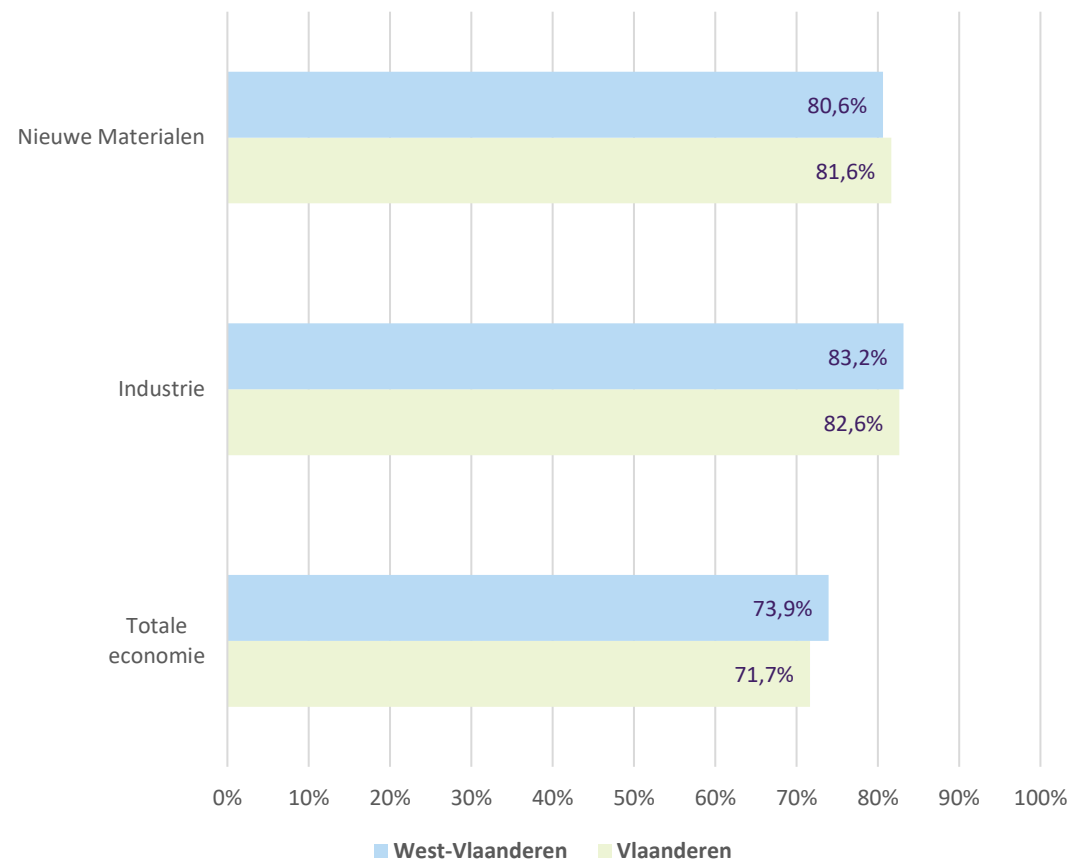

De jaartallen verwijzen naar het oprichtingsjaar van de starters. Een percentage van 80,6% in 2016 voor West-Vlaanderen wijst erop dat 80,6% van de gestarte West-Vlaamse ondernemingen in 2016 een vijftal jaar later nog actief was (in dit geval 2021).

Bron: Lokovest

Overlevingspercentages

- De overlevingspercentages van starters in 2016 zijn hoger bij industriële starters dan bij starters in de sector Nieuwe Materialen.
- De overlevingspercentages van starters liggen zowel in de industrie als in de sector Nieuwe Materialen een stuk hoger dan in de totale economie.
- Voor startende ondernemingen in 2016 waren de overlevingspercentages in de industrie en in de totale economie hoger in West-Vlaanderen, in de Nieuwe Materialen was het overlevingspercentage hoger in Vlaanderen.

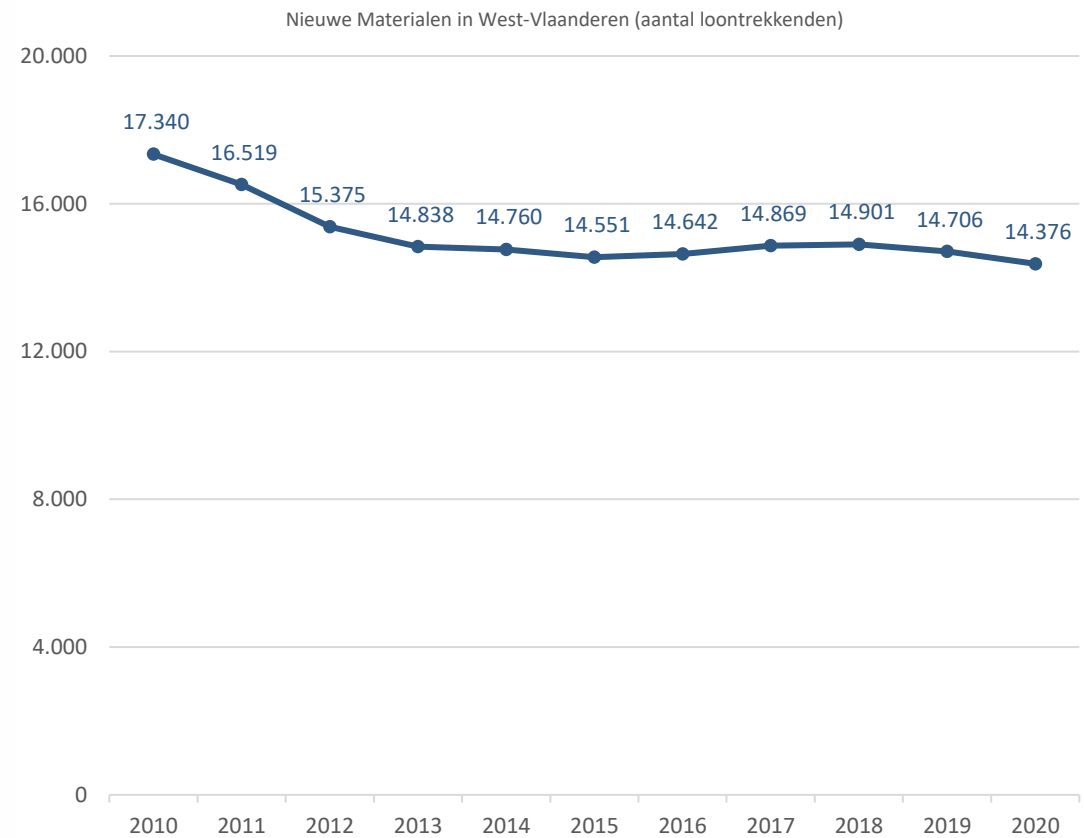

6. Tewerkstelling

6.1 Loontrekkenden

West-Vlaamse loontrekkenden

- Het aantal West-Vlaamse loontrekkenden in de sector van de Nieuwe Materialen daalde met 17,1% tussen 2010 en 2020.

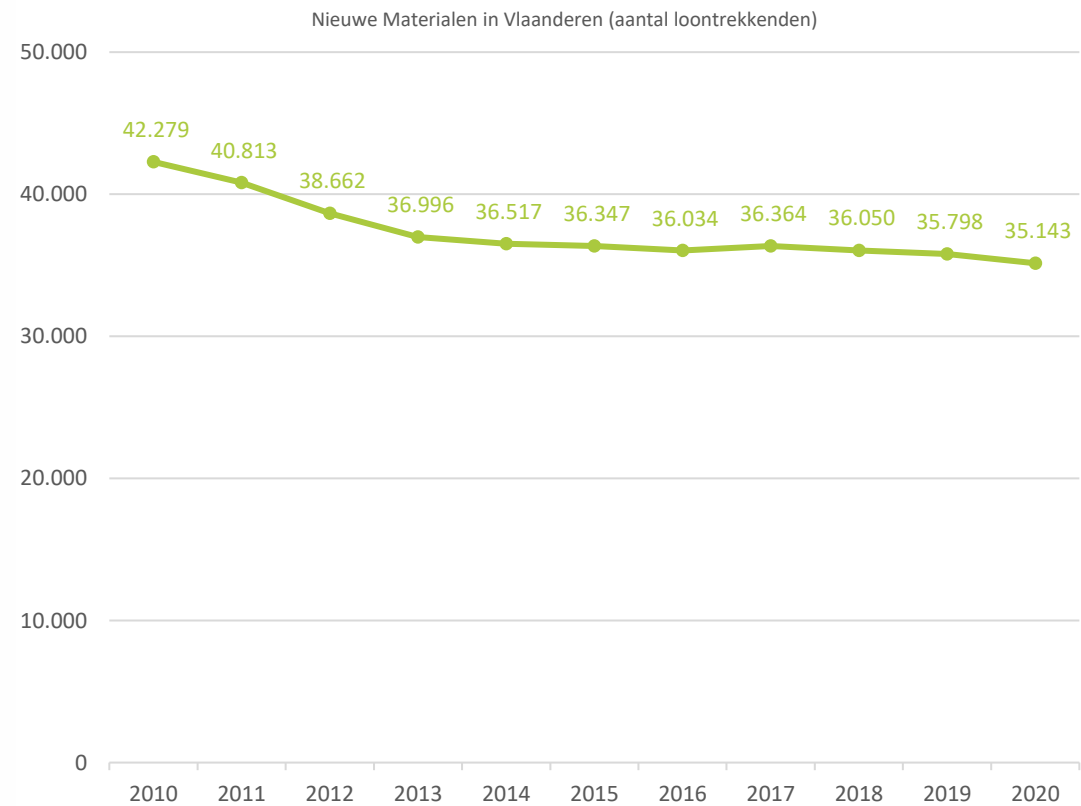
West-Vlaamse loontrekkenden

- In alle sectoren binnen de Nieuwe Materialen daalde de tewerkstelling over de periode 2010-2020.
- De daling was een stuk groter in de kledingsector (-46,2%) dan in de andere twee sectoren.
- Het aantal loontrekkenden in de rubber- en kunststoffensector is sinds 2013 min of meer stabiel gebleven.

West-Vlaanderen	2010	2011	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Evolutie 2010-2020
Textiel	11.504	11.106	10.016	9.941	9.940	10.028	10.231	10.185	9.978	9.742	-15,3%
Kleding	1.299	1.164	814	793	758	765	762	789	766	699	-46,2%
Rubber- en kunststoffen	4.537	4.249	4.008	4.026	3.853	3.849	3.876	3.927	3.962	3.935	-13,3%
Nieuwe Materialen	17.340	16.519	14.838	14.760	14.551	14.642	14.869	14.901	14.706	14.376	-17,1%

Vlaamse loontrekkenden

- Het aantal loontrekkenden in de sector van de Nieuwe Materialen in Vlaanderen daalde met 16,9% tussen 2010 en 2020.
- Vooral in de periode 2010-2013 was er een stevige afname.

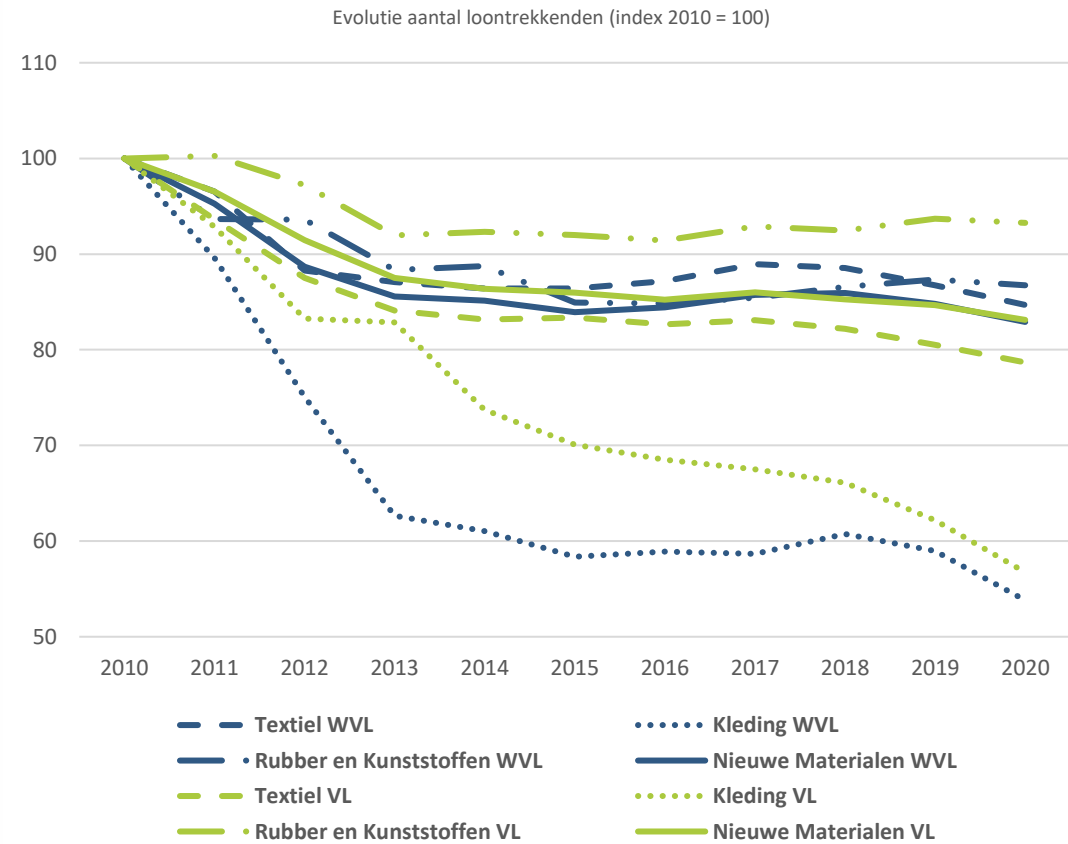
Vlaamse loontrekkenden

- In alle sectoren binnen de Nieuwe Materialen daalde de tewerkstelling over de periode 2010-2020. De daling deed zich vooral voor in de jaren 2010-2013.
- De daling was een stuk groter in de kledingsector (-43,3%) dan in de andere twee sectoren. De afname in de rubber- en kunststoffensector (-6,7%) was in Vlaanderen beperkter dan in West-Vlaanderen (-13,3%).
- In absolute cijfers is de afname van het aantal loontrekkenden in de sector textiel groter dan de afnames in de sectoren kleding en rubber- en kunststoffen samen.

Vlaanderen	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Evolutie 2010-2020
Textiel	19.340	18.110	16.925	16.266	16.083	16.122	15.983	16.073	15.898	15.571	15.216	-21,3%
Kleding	4.013	3.726	3.341	3.325	2.958	2.812	2.749	2.709	2.652	2.495	2.277	-43,3%
Rubber en kunststoffen	18.926	18.977	18.396	17.405	17.476	17.413	17.302	17.582	17.500	17.732	17.650	-6,7%
Nieuwe Materialen	42.279	40.813	38.662	36.996	36.517	36.347	36.034	36.364	36.050	35.798	35.143	-16,9%

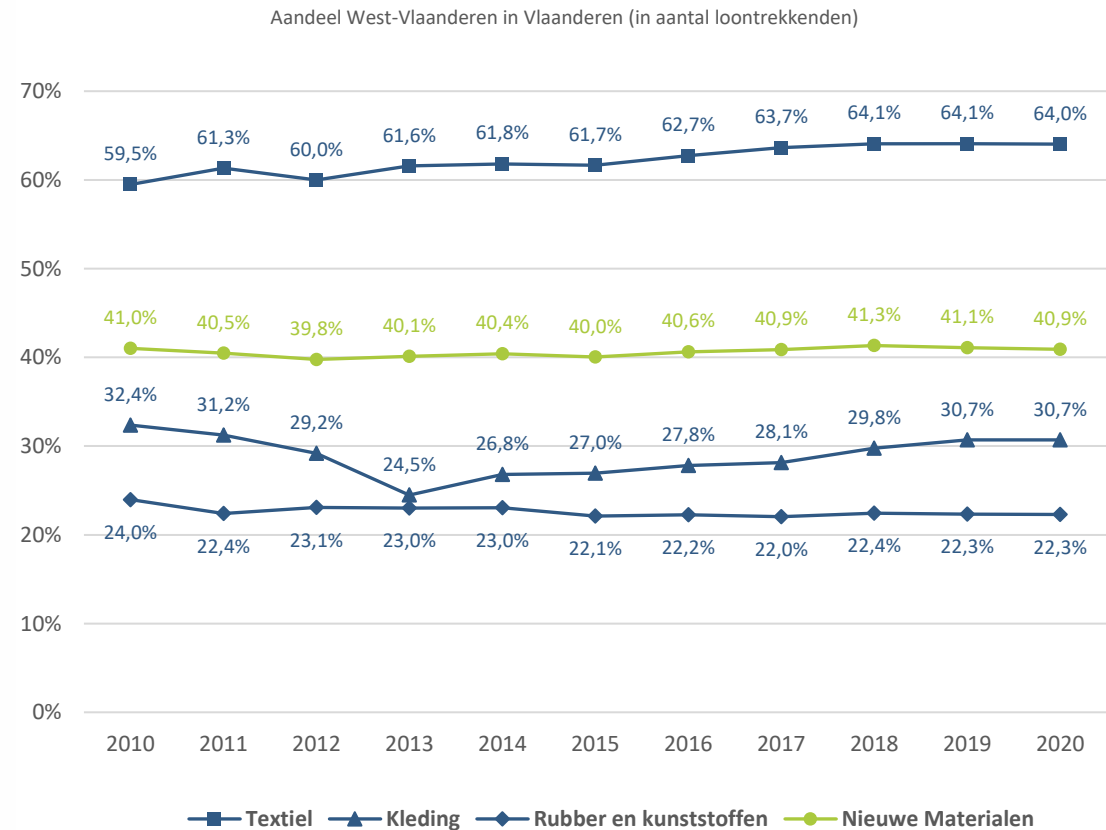
Relatieve evolutie

- De relatieve afname is zowel in West-Vlaanderen als in Vlaanderen het grootst in de kledingsector.
- De evolutie van de sector Nieuwe Materialen is nagenoeg dezelfde in West-Vlaanderen en Vlaanderen.

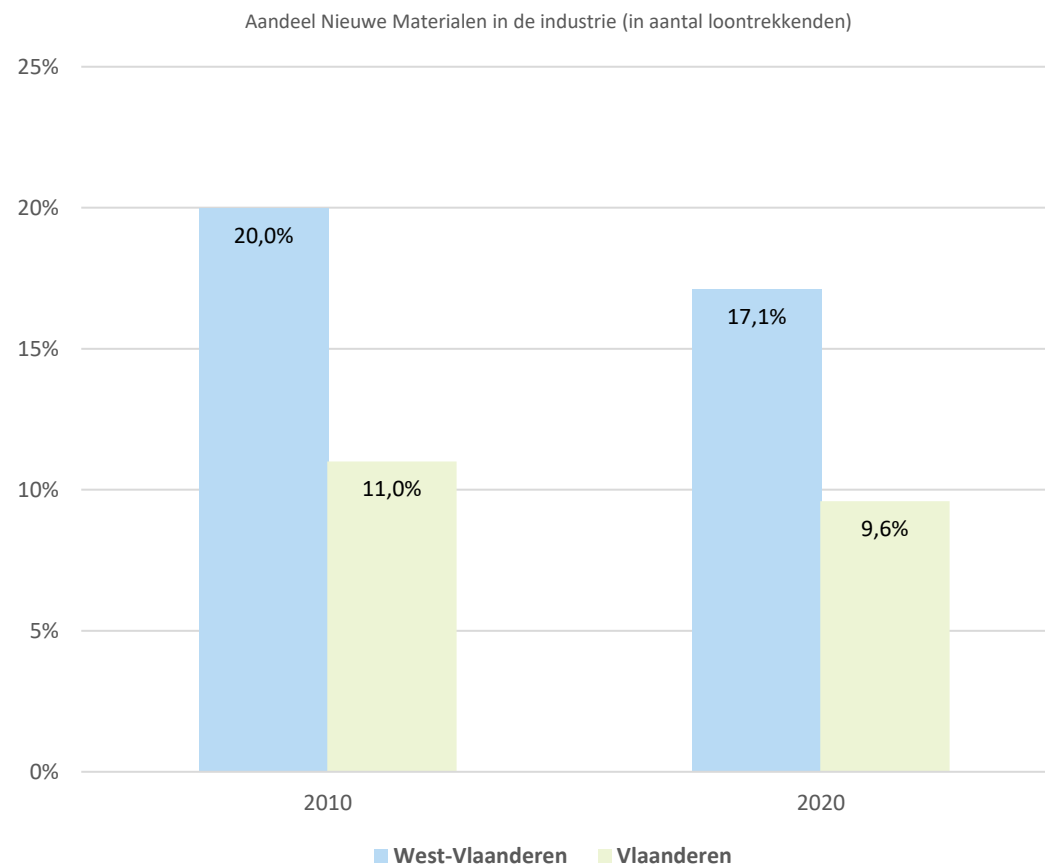
Aandeel West-Vlaanderen in Vlaanderen

- West-Vlaanderen is goed voor meer dan 60% van de totale Vlaamse loontrekkende tewerkstelling in de textielsector. Het aandeel kende een toename van 4,5%-punt over de periode 2010-2020.
- Het aandeel van de West-Vlaamse rubber- en kunststoffensector in Vlaanderen is relatief beperkt.
- Vanaf 2014 vindt een herstel plaats van het West-Vlaamse aandeel van de kledingsector.

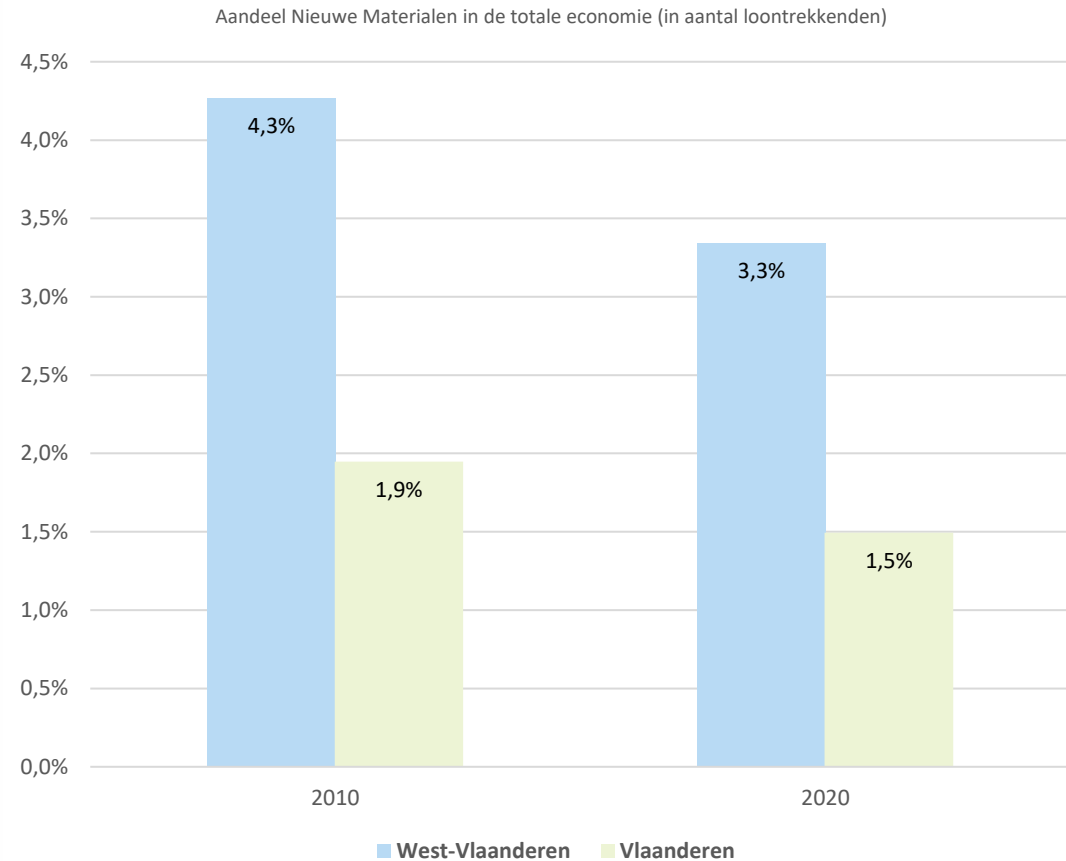
Aandeel Nieuwe Materialen in de industrie

- In 2010 en in 2020 zijn de aandelen van de sector van de Nieuwe Materialen in de totale industriële loontrekkende tewerkstelling groter in West-Vlaanderen dan in Vlaanderen.
- De afname in West-Vlaanderen (-2,9%-punt) is wel groter dan in Vlaanderen (-1,4%-punt).

Aandeel Nieuwe Materialen in de totale economie

- In 2010 en in 2020 zijn de aandelen van de sector van de Nieuwe Materialen in de totale loontrekkende tewerkstelling in de economie, groter in West-Vlaanderen dan in Vlaanderen.
- De afname in West-Vlaanderen (-1,0%-punt) is groter dan in Vlaanderen (-0,4%-punt).

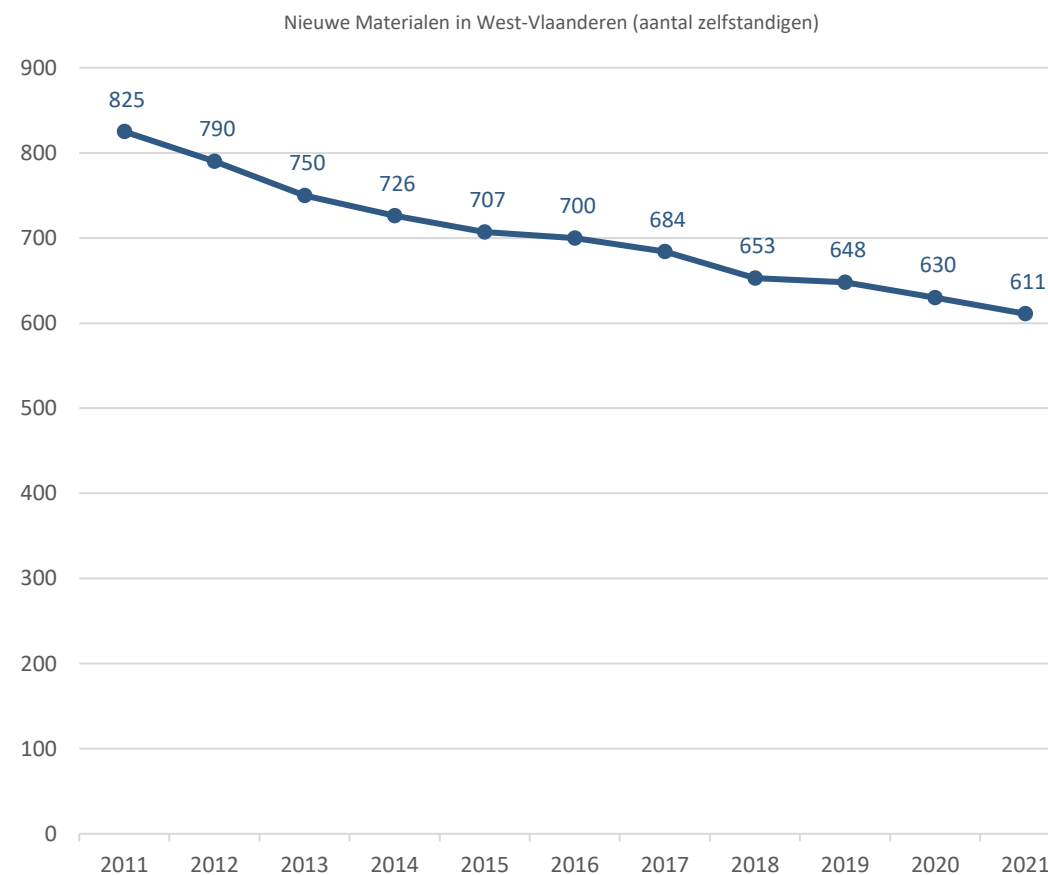

6. Tewerkstelling

6.2 Zelfstandigen

West-Vlaamse zelfstandigen

- Over de periode 2011-2021 daalde het aantal zelfstandigen in de West-Vlaamse sector Nieuwe Materialen met 25,9%.
- In 2021 zijn er 214 zelfstandigen minder aan de slag in de sector Nieuwe Materialen dan in 2011.

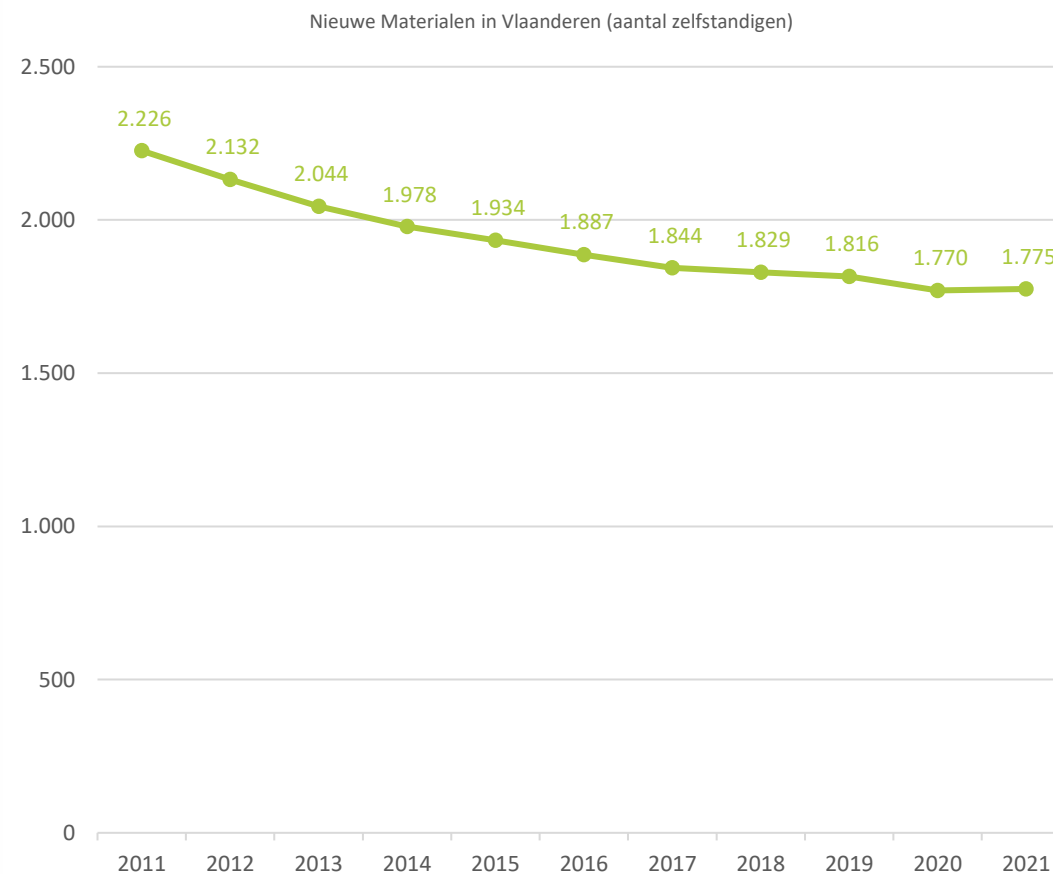
West-Vlaamse zelfstandigen

- De daling in de textielsector (-28,2%) is iets groter dan de daling in de kledingsector (-24,2%) over de periode 2011-2021.
- In absolute cijfers is de afname in de textiel- en kledingsector nagenoeg hetzelfde (resp. -112 en -102).
- Er waren slechts 7 zelfstandigen actief in de rubber- en kunststoffensector in 2021. Het aandeel van deze sector in de Nieuwe Materialen is ongeveer 1%.

West-Vlaanderen	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Evolutie 2011-2021
Textiel	397	378	366	344	337	339	326	309	309	292	285	-28,2%
Kleding	421	405	377	375	363	354	351	337	332	331	319	-24,2%
Rubber- en kunststoffen	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	0,0%
Nieuwe Materialen	825	790	750	726	707	700	684	653	648	630	611	-25,9%

Vlaamse zelfstandigen

- Tussen 2011 en 2021 daalt het aantal zelfstandigen in de sector Nieuwe Materialen met 20,3%.
- Het aantal zelfstandigen kende een minieme toename in 2021 tov 2020.

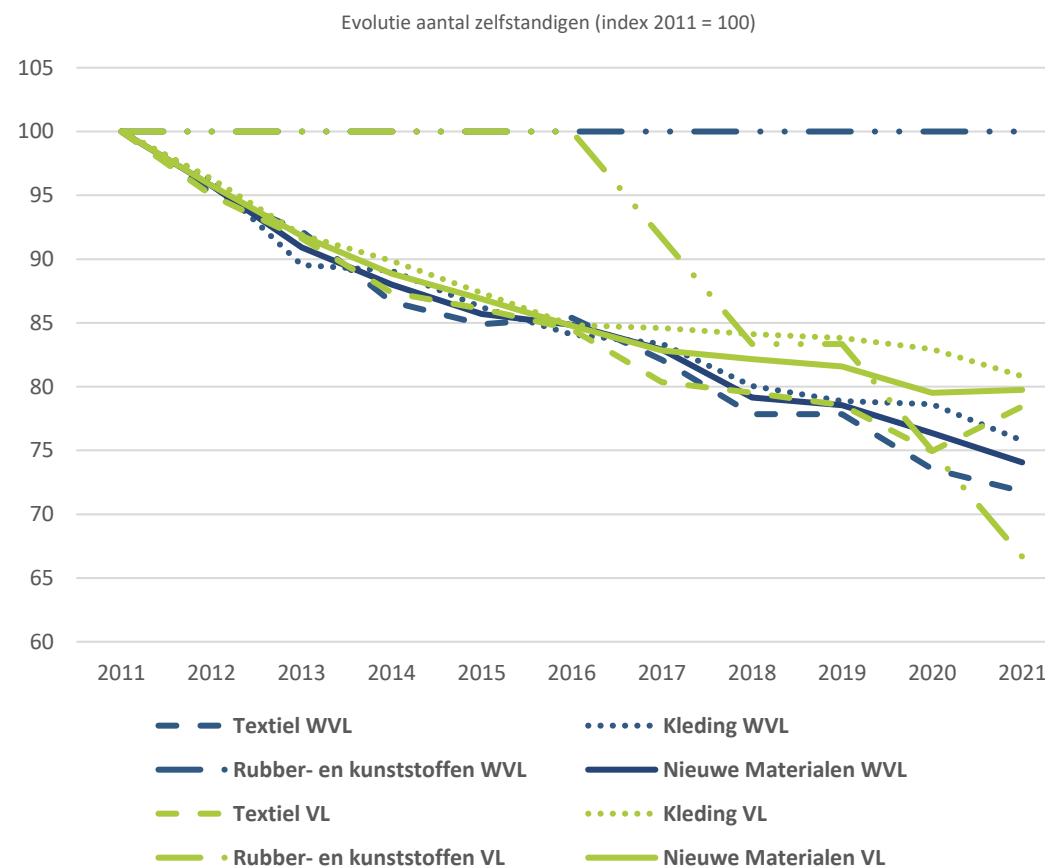
Vlaamse zelfstandigen

- De relatieve afname van het aantal zelfstandigen in de sector Nieuwe Materialen is kleiner in Vlaanderen (-20,3%) dan in West-Vlaanderen (-25,9%).
- In de textiel- en kledingsector is de relatieve afname het grootst in de textielsector. In absolute cijfers is de afname het grootst in de kledingsector (-244).
- In 2021 zijn er slechts 8 zelfstandigen in de Vlaamse rubber- en kunststoffensector, daarvan zijn er 7 terug te vinden in West-Vlaanderen.

Vlaanderen	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Evolutie 2011-2021
Textiel	942	895	863	823	811	796	757	749	740	706	739	-21,5%
Kleding	1.272	1.225	1.169	1.143	1.111	1.079	1.076	1.070	1.066	1.055	1.028	-19,2%
Rubber- en kunststoffen	12	12	12	12	12	12	11	10	10	9	8	-33,3%
Nieuwe Materialen	2.226	2.132	2.044	1.978	1.934	1.887	1.844	1.829	1.816	1.770	1.775	-20,3%

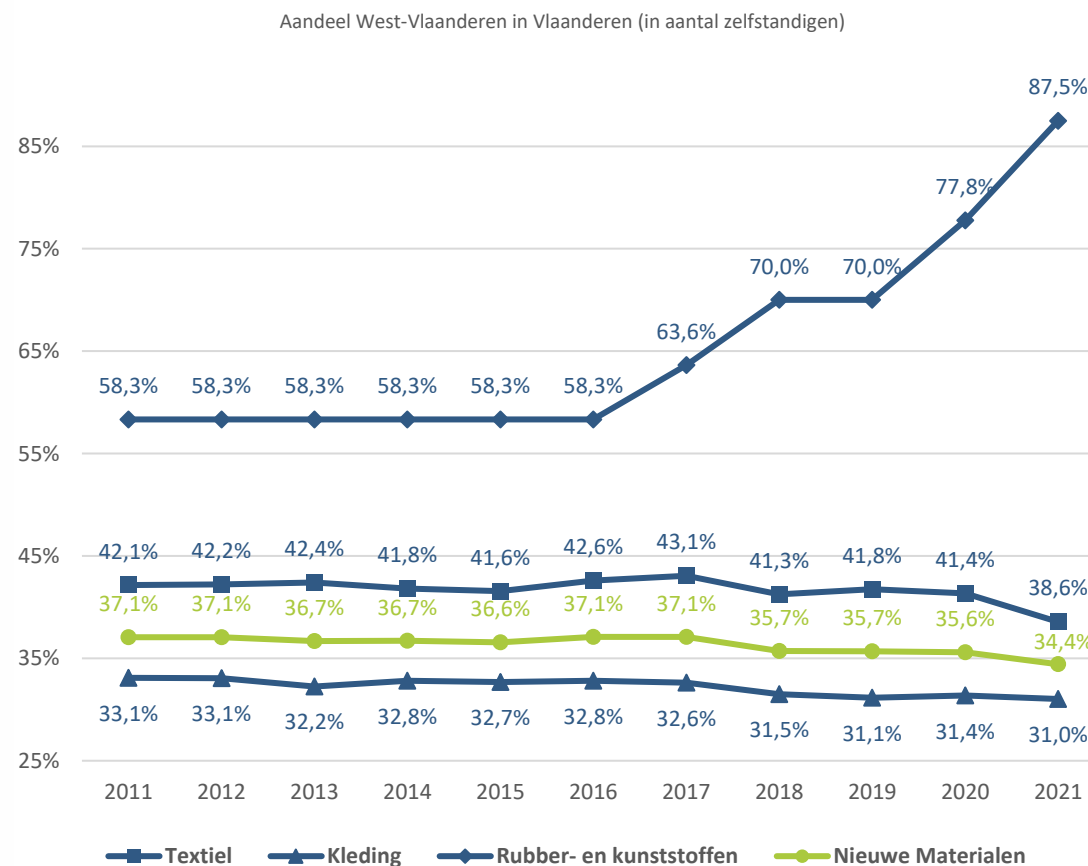
Relatieve evolutie

- In de sector Nieuwe Materialen is het aantal zelfstandigen tussen 2011 en 2021 sterk gedaald.
- De daling in de textiel- en kledingsector is in West-Vlaanderen groter dan in Vlaanderen.
- Het aantal zelfstandigen in de West-Vlaamse rubber- en kunststoffensector bleef stabiel.

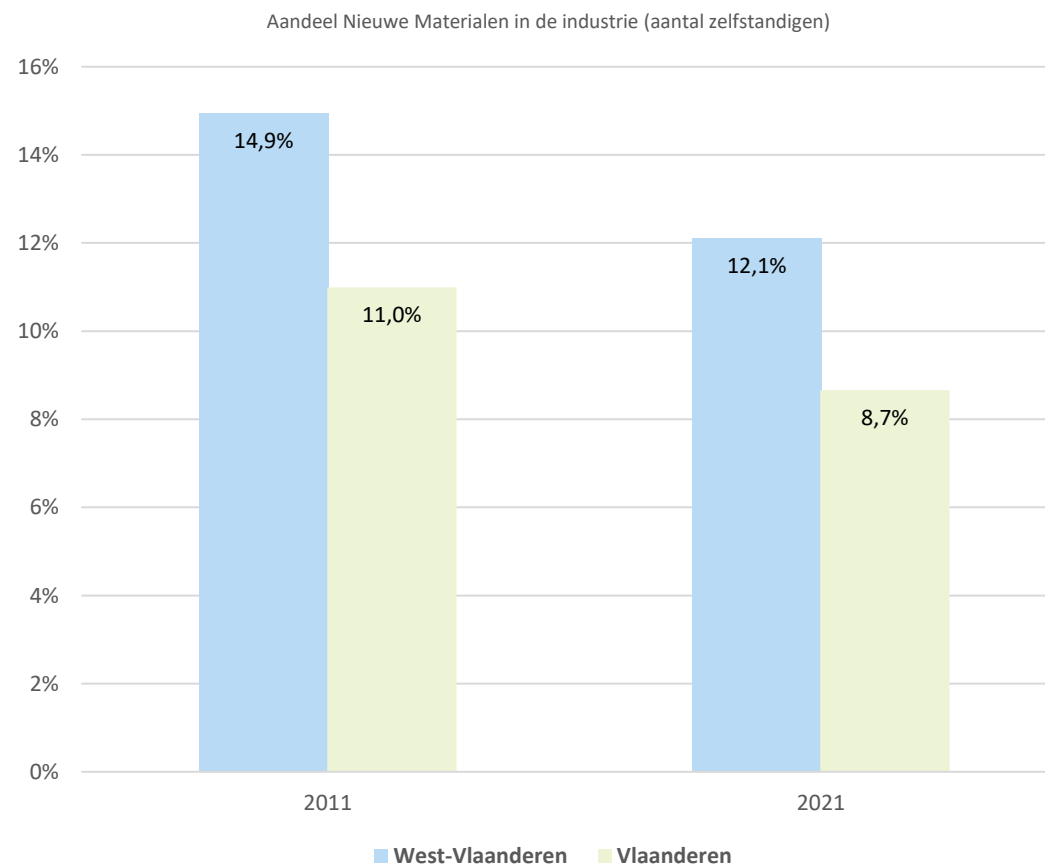
Aandeel West-Vlaanderen in Vlaanderen

- Het West-Vlaamse aandeel in Vlaanderen ligt hoger in de textielsector dan in de kledingsector.
- Het West-Vlaamse aandeel ligt in de rubber- en kunststoffensector boven de 85%. Het gaat om kleine absolute aantallen.
- Het West-Vlaamse aandeel van de sector Nieuwe Materialen daalt van 37,1% in 2011 naar 34,4% in 2021.

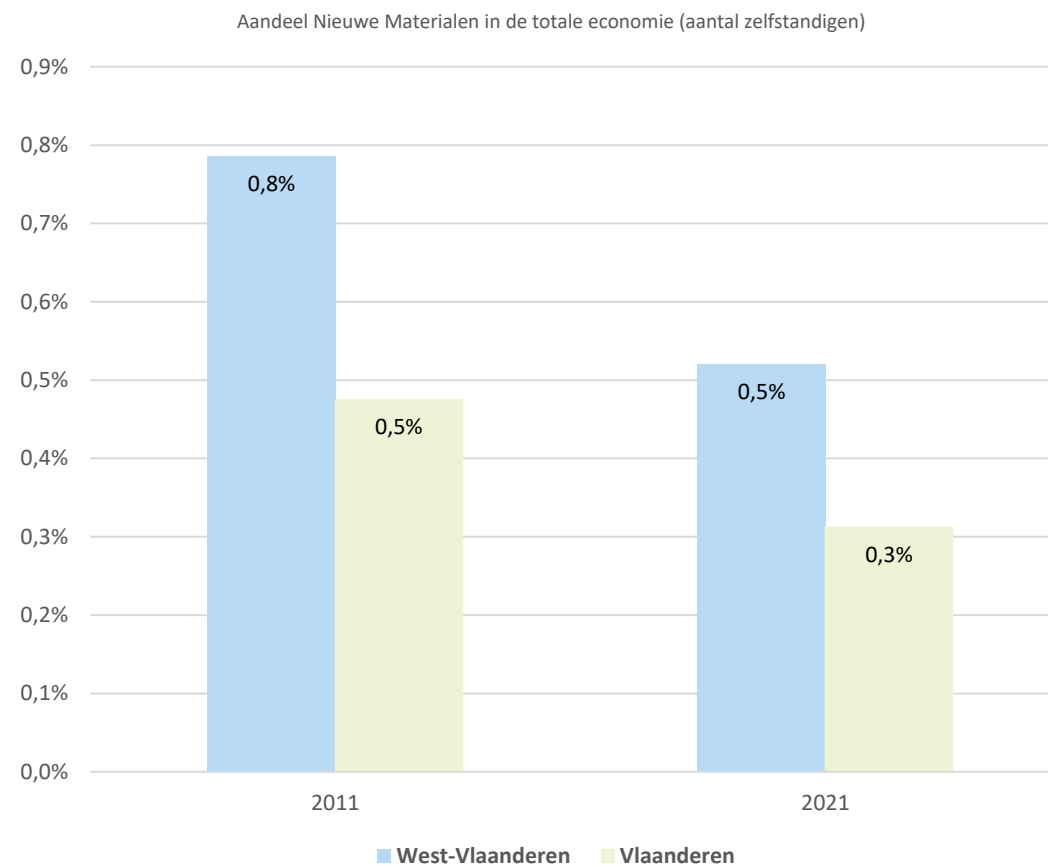
Aandeel Nieuwe Materialen in de industrie

- Zowel in 2011 als in 2021 is het aandeel van de sector Nieuwe Materialen in het aantal zelfstandigen in de industrie groter in West-Vlaanderen dan in Vlaanderen.
- Ongeveer 1 op 8 van de West-Vlaamse zelfstandigen in de industrie kan gelinkt worden aan de sector Nieuwe Materialen.
- De afname in West-Vlaanderen (-2,8%-punt) is groter dan in Vlaanderen (-2,3%-punt).

Aandeel Nieuwe Materialen in de totale economie

- In 2011 en 2021 zijn de aandelen van de sector Nieuwe Materialen in de totale zelfstandige tewerkstelling in de economie groter in West-Vlaanderen dan in Vlaanderen.
- Zowel in West-Vlaanderen als in Vlaanderen neemt het aandeel van de sector Nieuwe Materialen in de totale economie tussen 2011 en 2021 af (resp. -0,3%-punt en - 0,2%-punt).

7. Specialisatiegraad x relatieve groei

Specialisatiegraad x relatieve groei

- **Relatieve evolutie** (inzake loontrekkende tewerkstelling) = het verschil in evolutie in West-Vlaanderen ten opzichte van de evolutie in Vlaanderen.

> 100	de (sub)sector in West-Vlaanderen is beter geëvolueerd* dan dezelfde (sub)sector in Vlaanderen
< 100	de (sub)sector in West-Vlaanderen is minder goed geëvolueerd dan dezelfde (sub)sector in Vlaanderen

(*) Dit kan betekenen dat de groei in West-Vlaanderen groter was, de krimp kleiner of dat er een groei was in West-Vlaanderen tegenover een krimp in Vlaanderen.

- **Specialisatiegraad** = de verhouding tussen het aandeel van een sector in de totale loontrekkende tewerkstelling* van West-Vlaanderen ten opzichte van het analoge aandeel voor Vlaanderen (maal 100).
Een waarde > 100 duidt op een **specialisatie**.

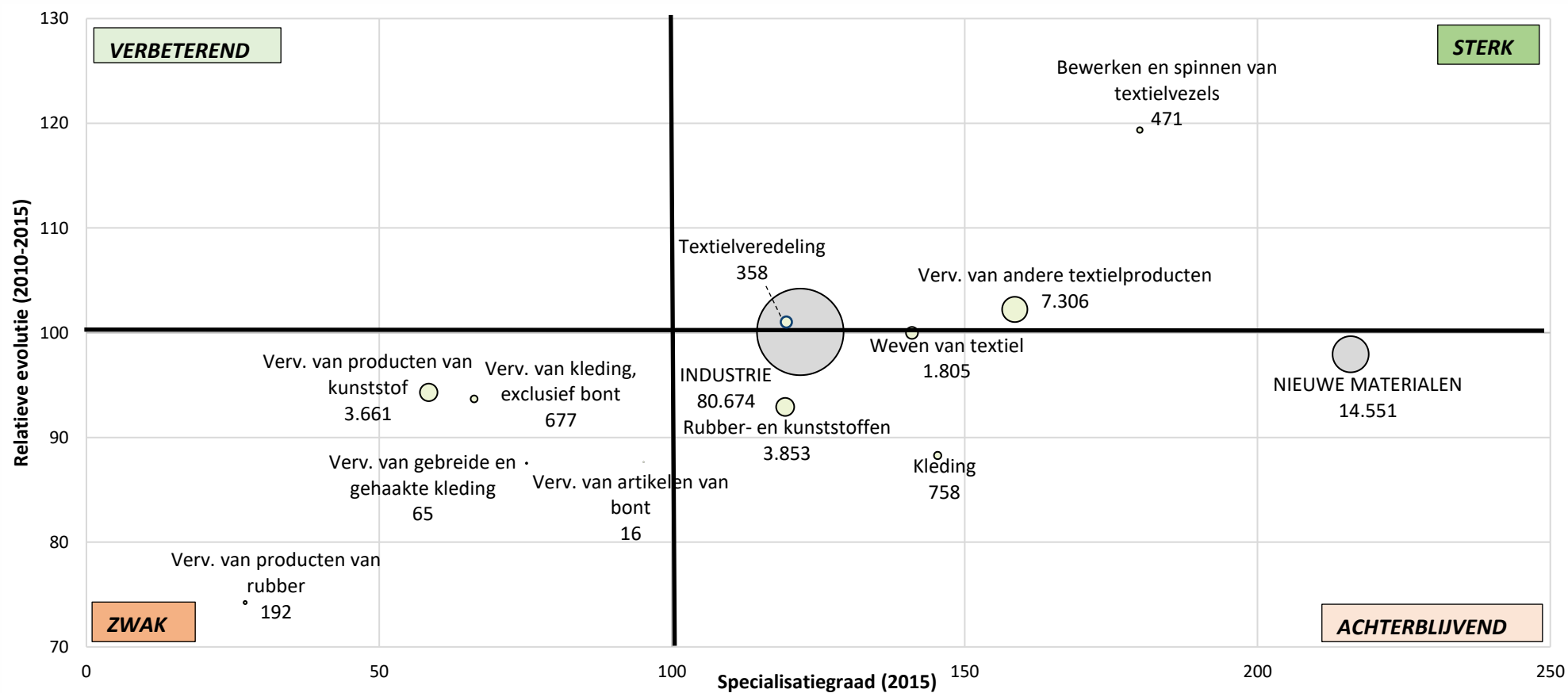
(*) De specialisatiegraad voor de subsectoren is berekend ten opzichte van de totale sector (resp. sector Nieuwe Materialen). De specialisatiegraad voor de sector Nieuwe Materialen en voor de industrie is berekend ten opzichte van de totale economie.

Specialisatiegraad x relatieve groei

- Wanneer we de **specialisatiegraad** en de **relatieve evolutie** van de tewerkstelling **combineren**, kunnen we **vier groepen** van sectoren onderscheiden:

Sector is	Specialisatiegraad	Relatieve groei
Sterk	> 100	> 100
Achterblijvend	> 100	< 100
Verbeterend	< 100	> 100
Zwak	< 100	< 100

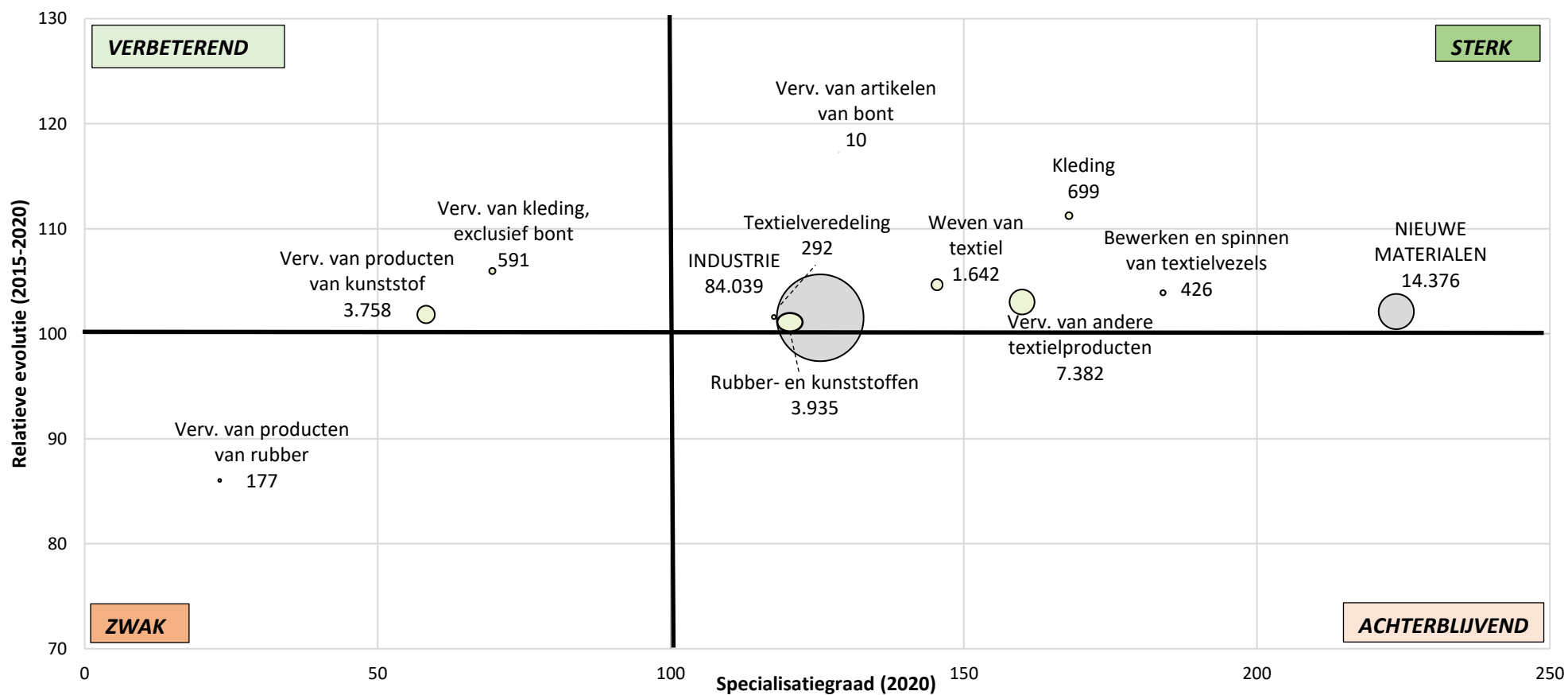
Specialisatiegraad x relatieve groei 2010-2015

Opm: de textielsector is met een specialisatiegraad van > 330 niet terug te vinden op de grafiek.

Bron: RSZ

Specialisatiegraad x relatieve groei 2015-2020

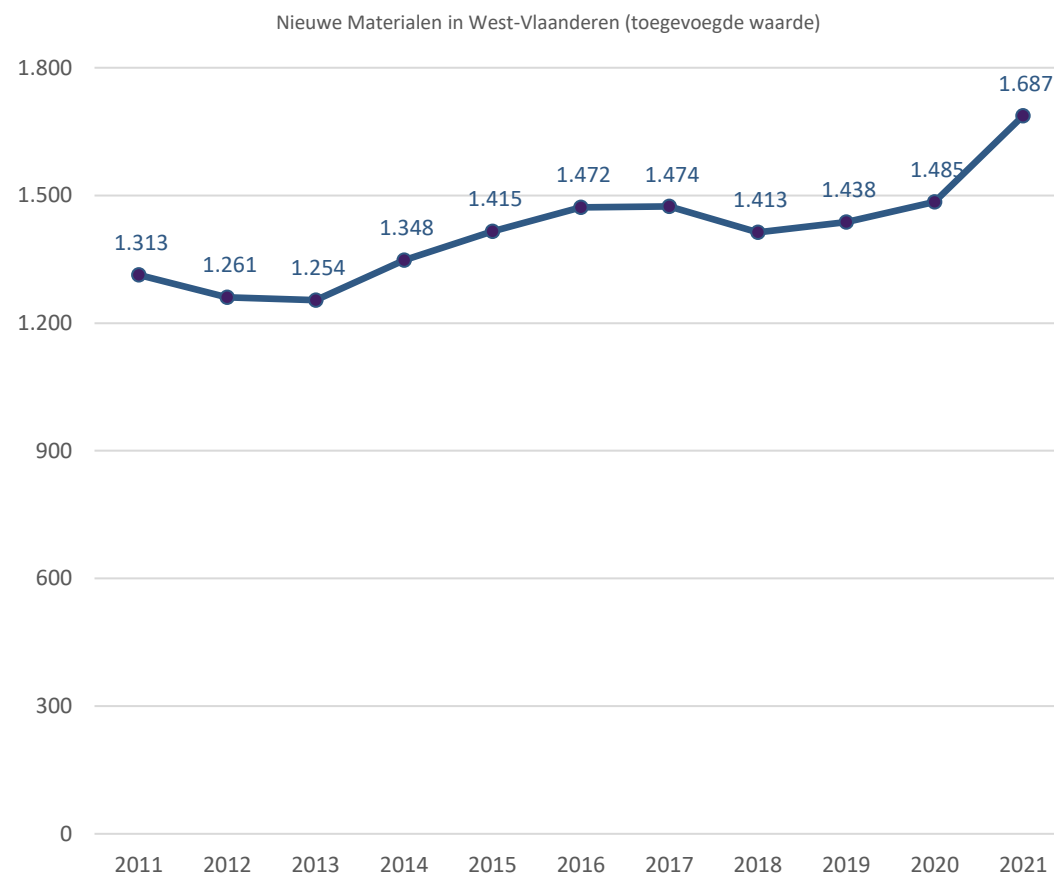
Specialisatiegraad x relatieve groei

- De sector Nieuwe Materialen is net als de industrie in West-Vlaanderen een **'sterke'** sector:
 - West-Vlaanderen kent ten opzichte van Vlaanderen een **specialisatie** EN
 - De **evolutie** van de loontrekkende tewerkstelling is beter in West-Vlaanderen dan in Vlaanderen
- Zowel inzake relatieve groei als inzake specialisatie is de sector Nieuwe Materialen in West-Vlaanderen sterker dan de West-Vlaamse industrie in het geheel.
- Tussen 2015 en 2020 is de West-Vlaamse **sector Nieuwe Materialen** sterker geworden dan ze in 2015 was, toen werd de sector als **'achterblijvend'** beschouwd.
 - De **textielsector** wordt sterker.
 - De **kledingsector** en **sector van rubber- en kunststoffen** verschuiven van 'achterblijvend' naar 'sterk'.
 - De meerderheid van de **subsectoren** bevindt zich in het kwadrant 'sterk'.

8. Toegevoegde waarde

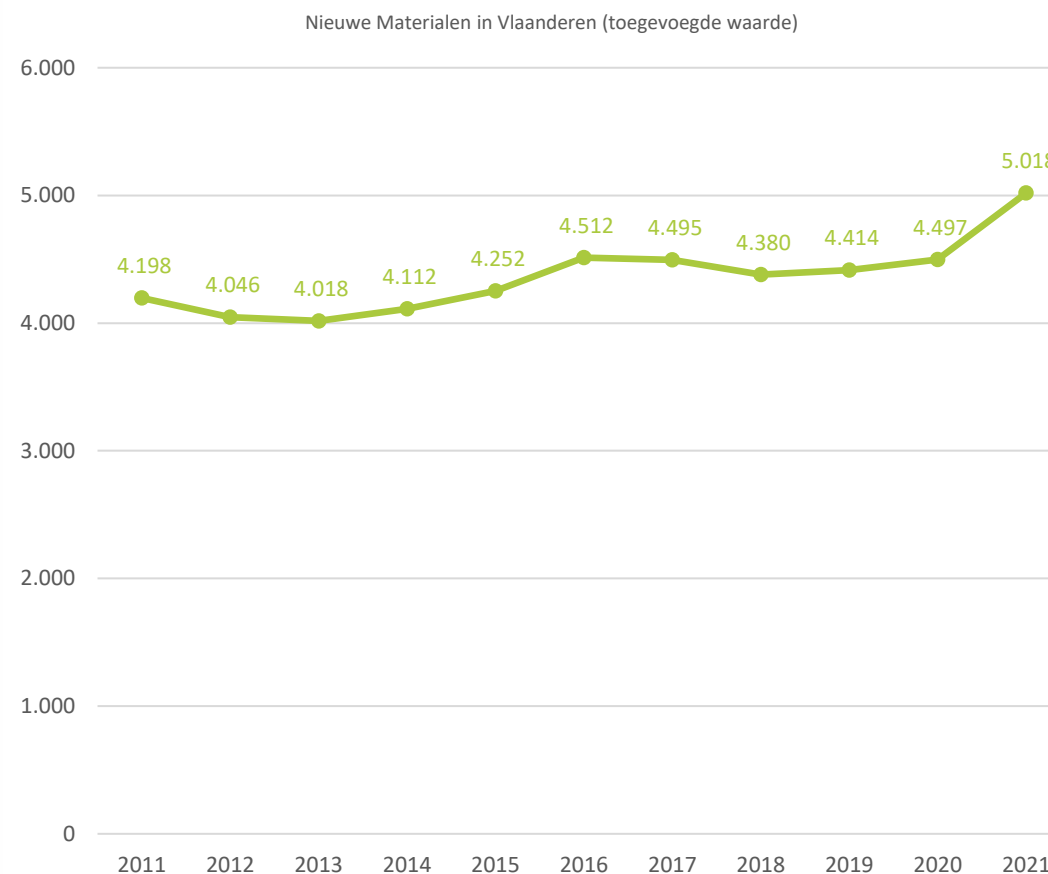
Toegevoegde waarde in West-Vlaanderen

- In de periode 2011-2021 kende de toegevoegde waarde in de West-Vlaamse sector Nieuwe Materialen een toename met 28,5%.
- Er zijn twee uitgesproken periodes van toename: 2013-2016 en 2019-2021 met daartussen een terugval.
- Gezien de sterke toegevoegde waarde en de daling van de loontrekkenden kunnen we eventueel spreken van de automatisering van de sector Nieuwe Materialen.

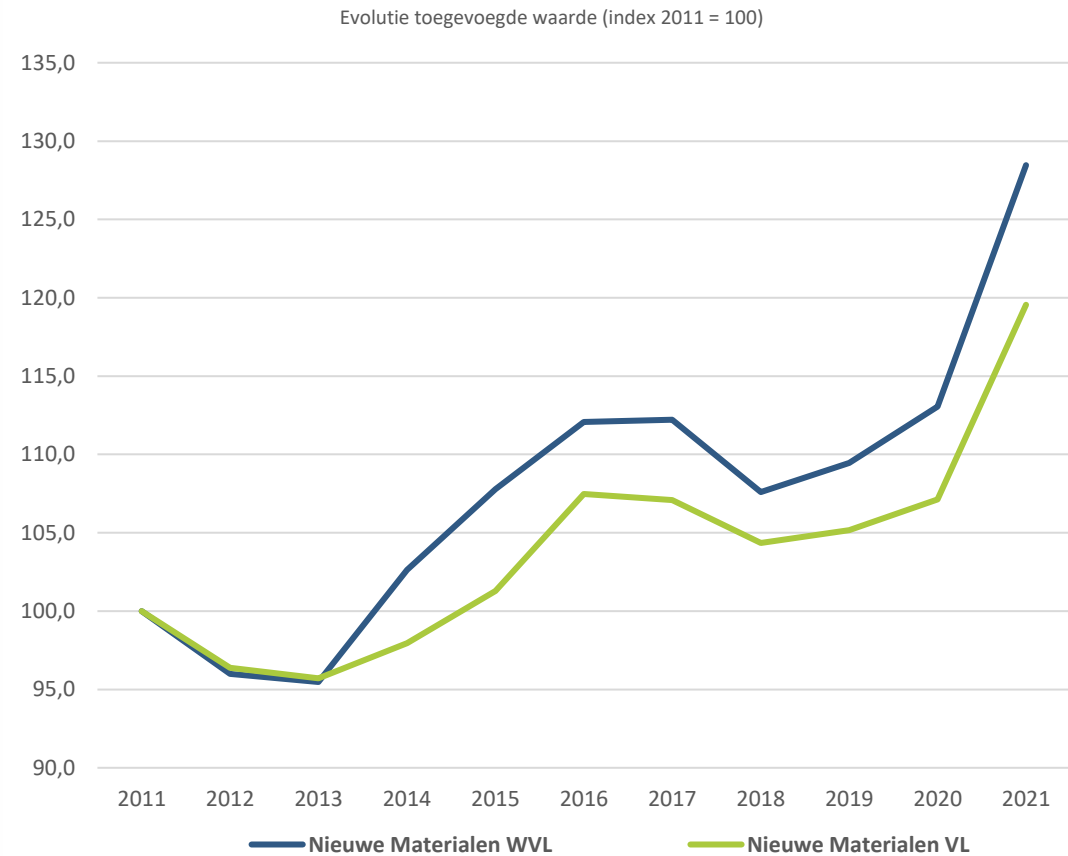
Toegevoegde waarde in Vlaanderen

- Van 2011 tot 2021 steeg de toegevoegde waarde in de sector Nieuwe Materialen in Vlaanderen met 19,6%.
- In 2018 viel er net zoals in West-Vlaanderen een daling te noteren. In Vlaanderen kende de gehele industriële sector een afname van de toegevoegde waarde in 2018 t.o.v. 2017. In West-Vlaanderen was dit niet het geval.

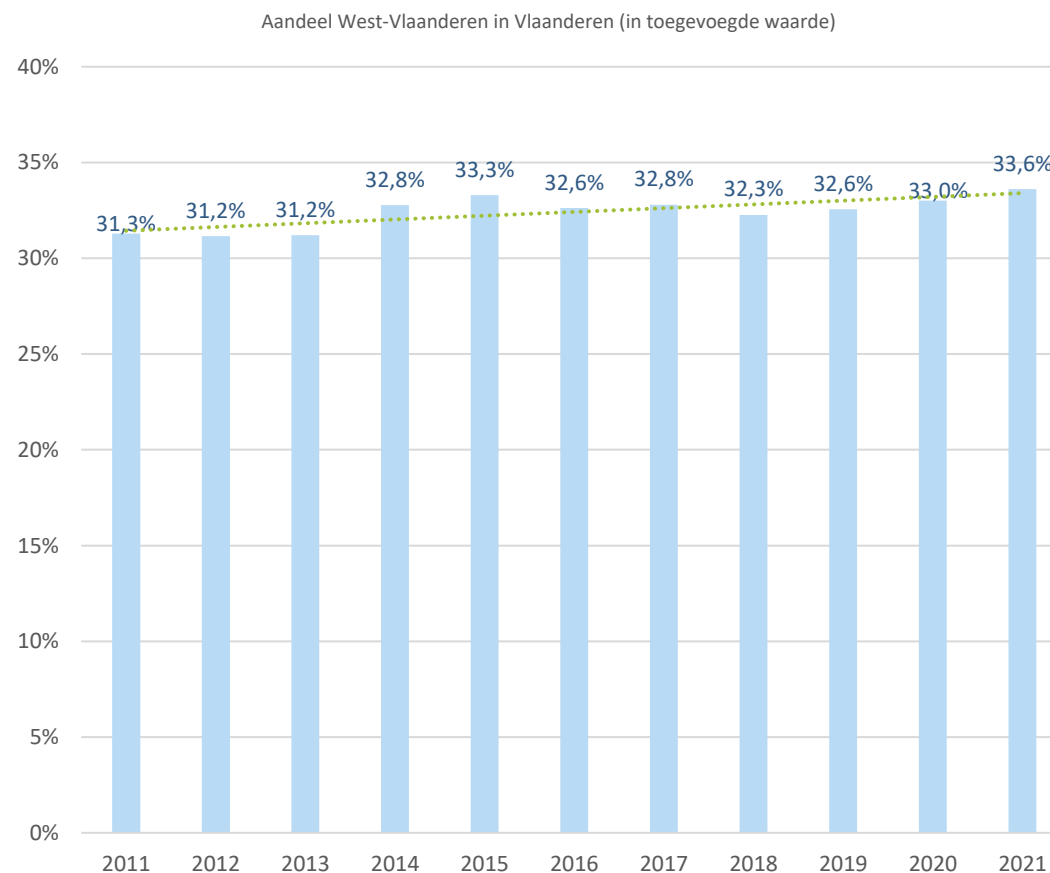
Relatieve evolutie

- De toegevoegde waarde in de sector Nieuwe Materialen steeg in West-Vlaanderen sterker dan in Vlaanderen.

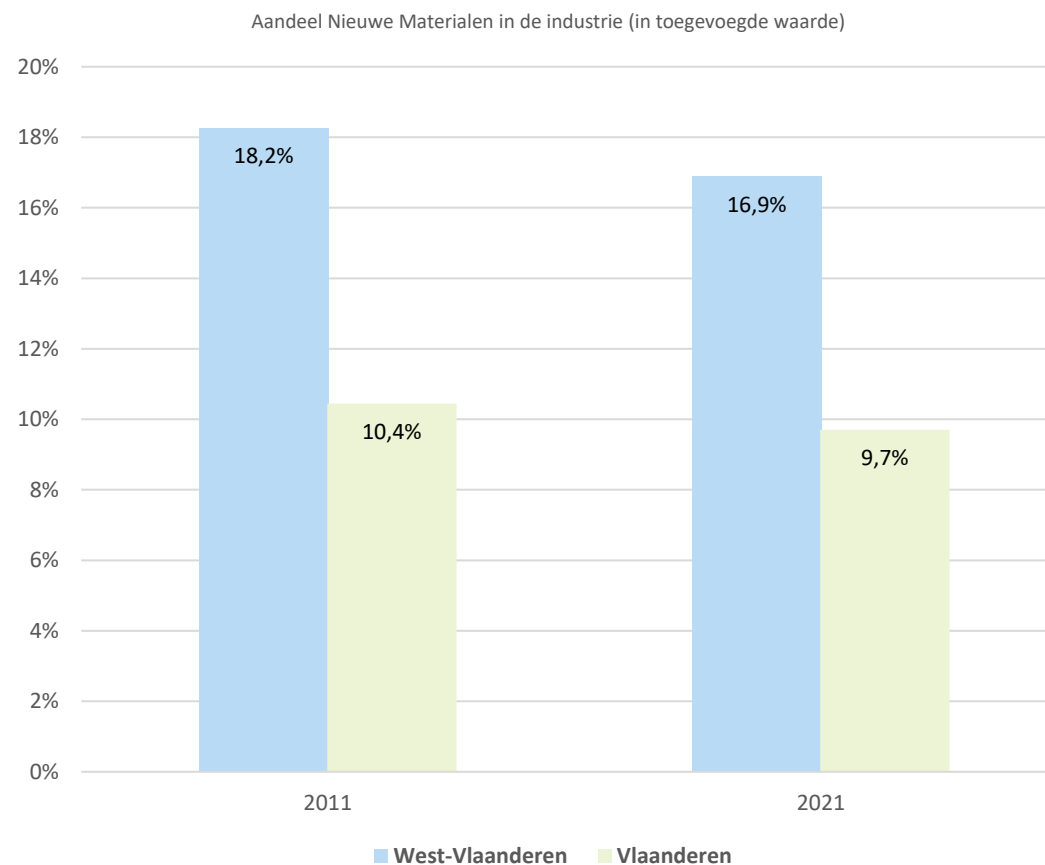
Aandeel West-Vlaanderen in Vlaanderen

- De grotere stijging inzake toegevoegde waarde in West-Vlaanderen zorgt voor een toename van het West-Vlaamse aandeel in Vlaanderen.
- Het West-Vlaamse aandeel kende een toename van 2,3%-punt tussen 2011 en 2021.

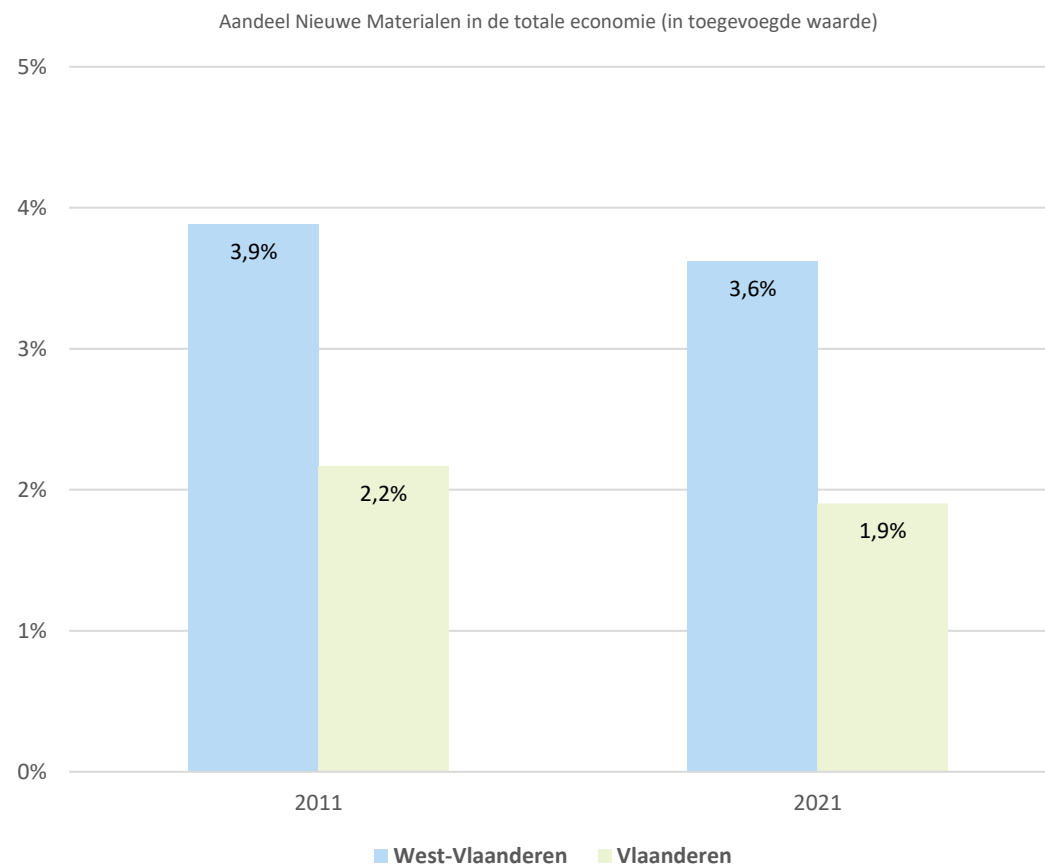
Aandeel Nieuwe Materialen in de industrie

- In West-Vlaanderen zorgt de sector Nieuwe Materialen voor een groter aandeel van de industriële toegevoegde waarde dan in Vlaanderen.
- In West-Vlaanderen kan in 2021 een zesde van de toegevoegde waarde in de industrie gelinkt worden aan de sector Nieuwe Materialen.
- De bijdrage van de sector Nieuwe Materialen tot de industriële toegevoegde waarde neemt af in zowel West-Vlaanderen (-1,3%-punt) als Vlaanderen (-0,7%-punt).

Aandeel Nieuwe Materialen in de totale economie

- In West-Vlaanderen zorgt de sector Nieuwe Materialen voor een groter aandeel van de totale toegevoegde waarde dan in Vlaanderen.
- De bijdrage van de sector Nieuwe Materialen tot de toegevoegde waarde in de totale economie neemt af in zowel West-Vlaanderen als Vlaanderen (beide -0,3%-punt).

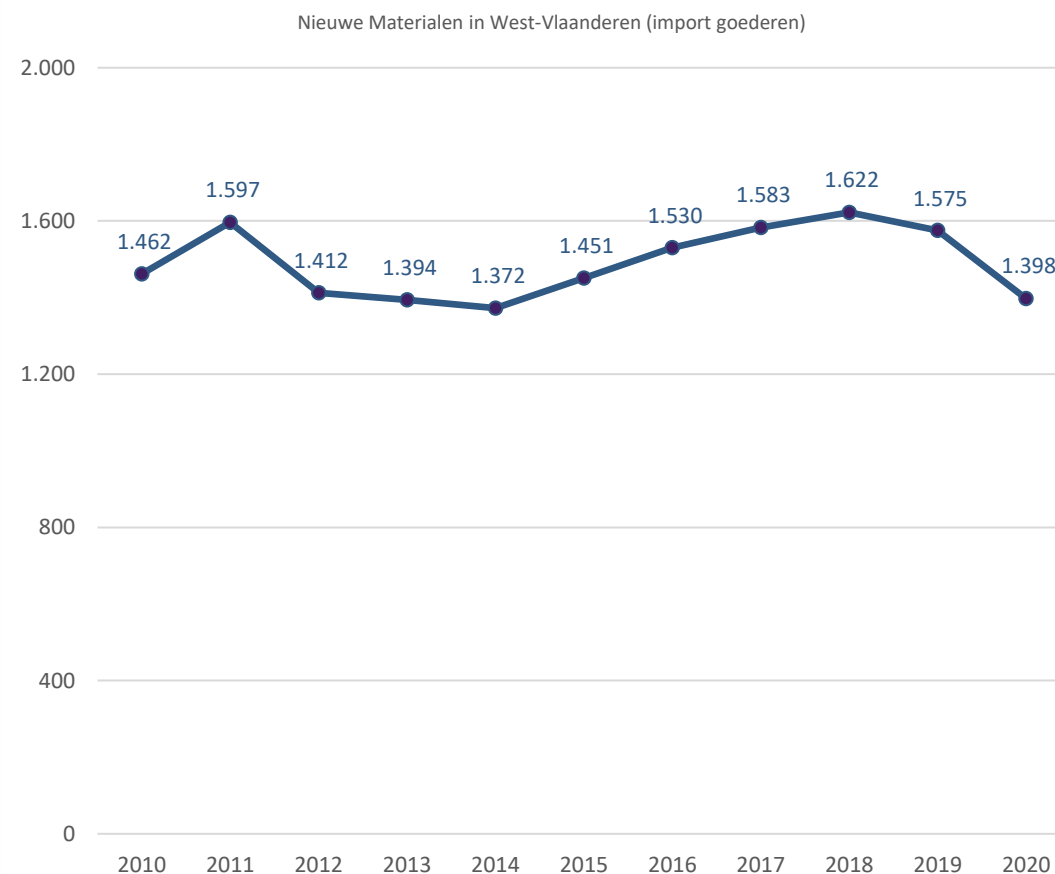

9. Import en export

9.1 Import

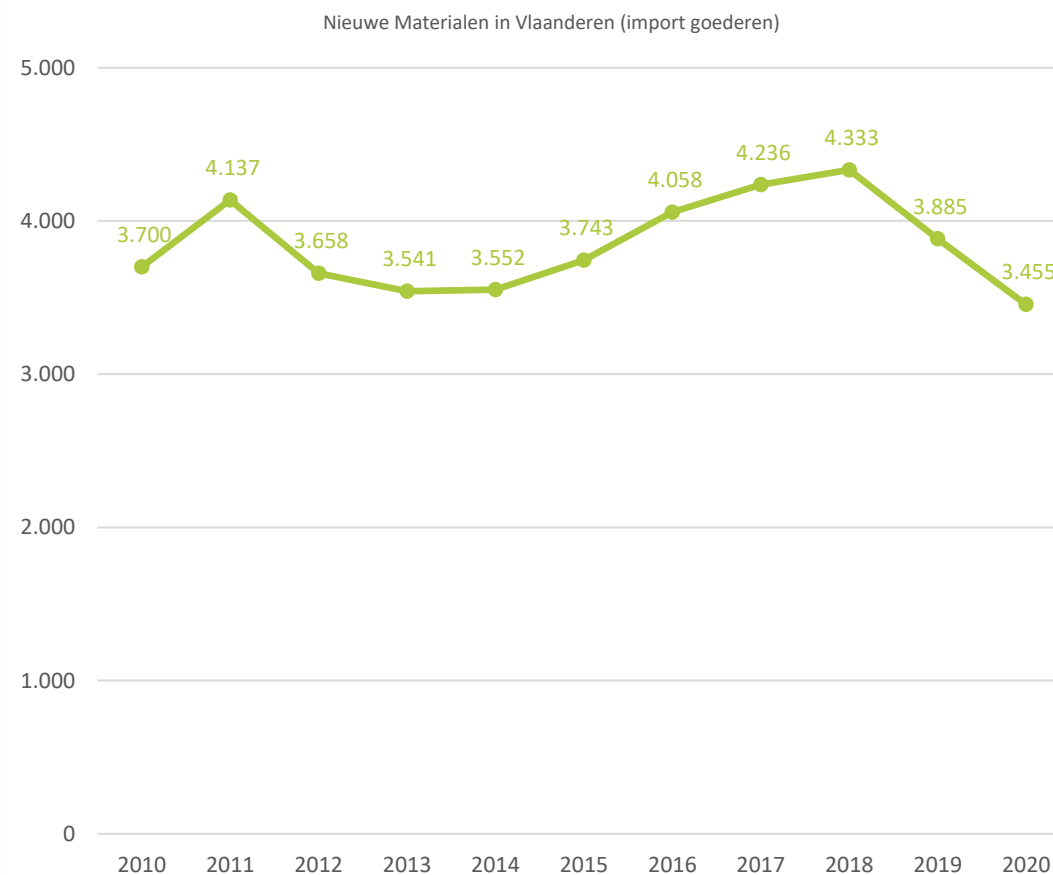
Import van goederen in West-Vlaanderen

- In de periode 2010-2020 kende de import van goederen in de sector Nieuwe Materialen in West-Vlaanderen een afname met 4,4%.
- De opmerkelijke afname in 2020 is onder meer een gevolg van de COVID-19 pandemie en van de Brexit. Enkel in 2013 en 2014 was de import nog beperkter.

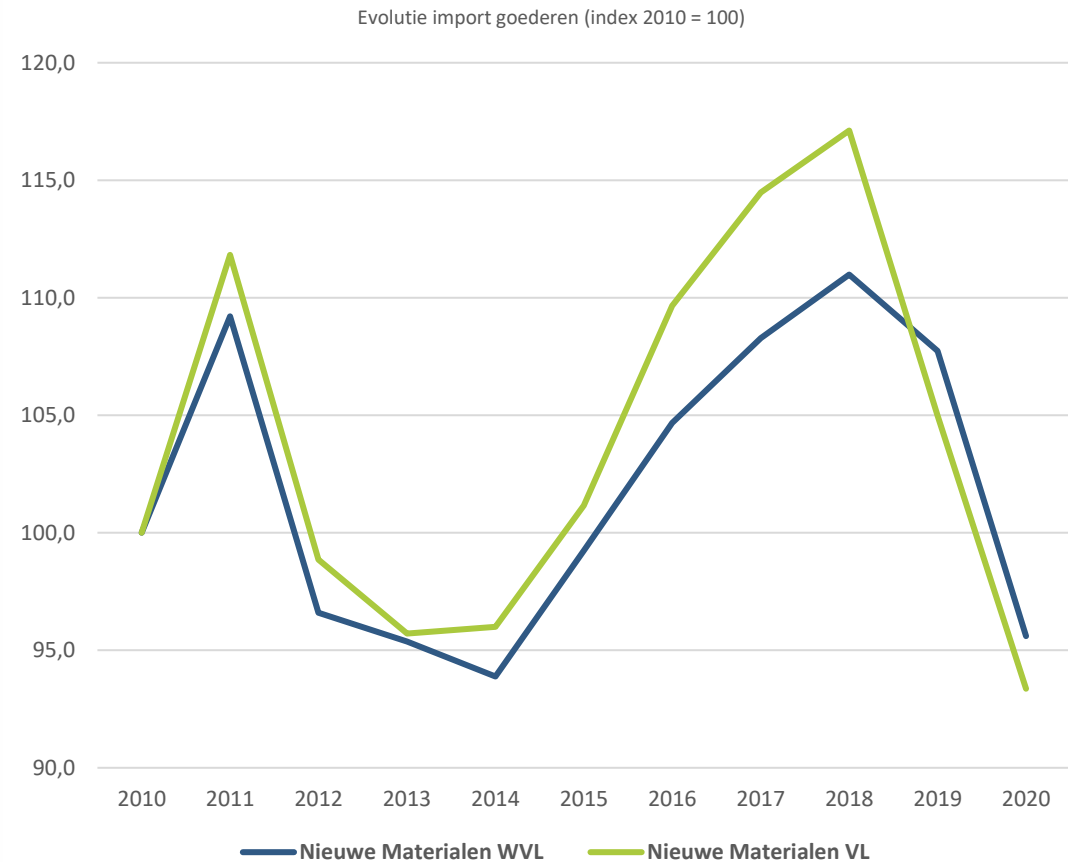
Import van goederen in Vlaanderen

- Tussen 2010 en 2020 daalde de import van goederen in de sector Nieuwe Materialen in Vlaanderen met 6,6%.
- De trend in Vlaanderen is vergelijkbaar met de trend in West-Vlaanderen (piek in 2018, lage importcijfers in 2013, 2014 en 2020).

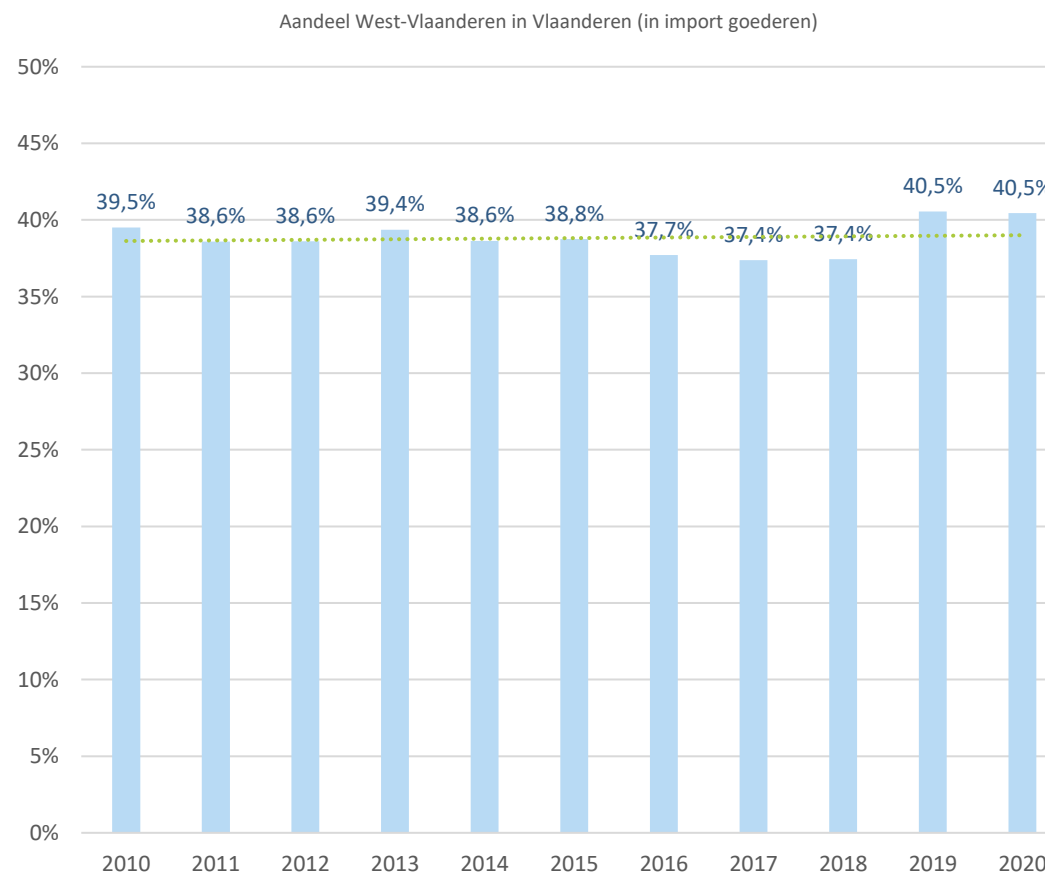
Relatieve evolutie

- De import van goederen in de sector Nieuwe Materialen steeg in Vlaanderen sterker dan in West-Vlaanderen tussen 2013 en 2018.
- Vanaf 2019 is de daling in Vlaanderen sterker dan in West-Vlaanderen.

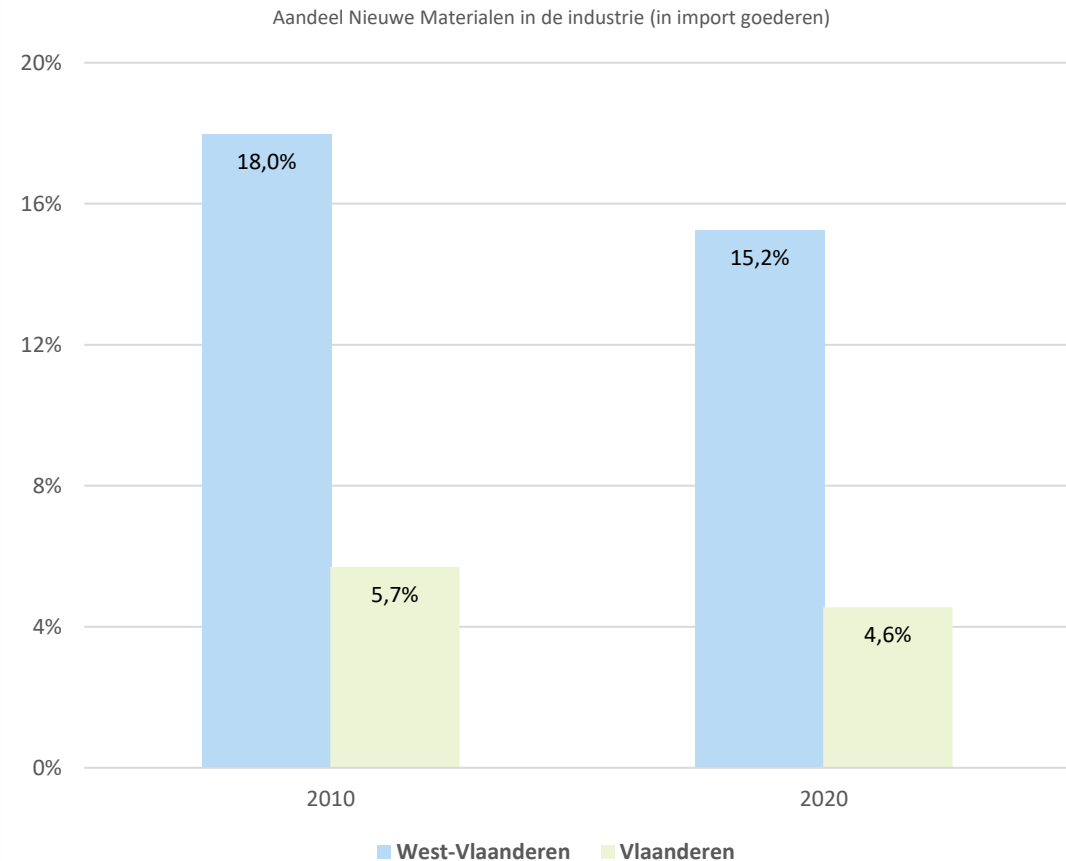
Aandeel West-Vlaanderen in Vlaanderen

- Het West-Vlaamse aandeel in Vlaanderen qua import van goederen in de sector Nieuwe Materialen daalde tussen 2010 en 2018.
- In de voorgaande grafiek werd duidelijk dat vanaf 2019 de Vlaamse import sterker daalde dan de West-Vlaamse import. Dit vertaalde zich in West-Vlaamse aandelen hoger dan 40%.

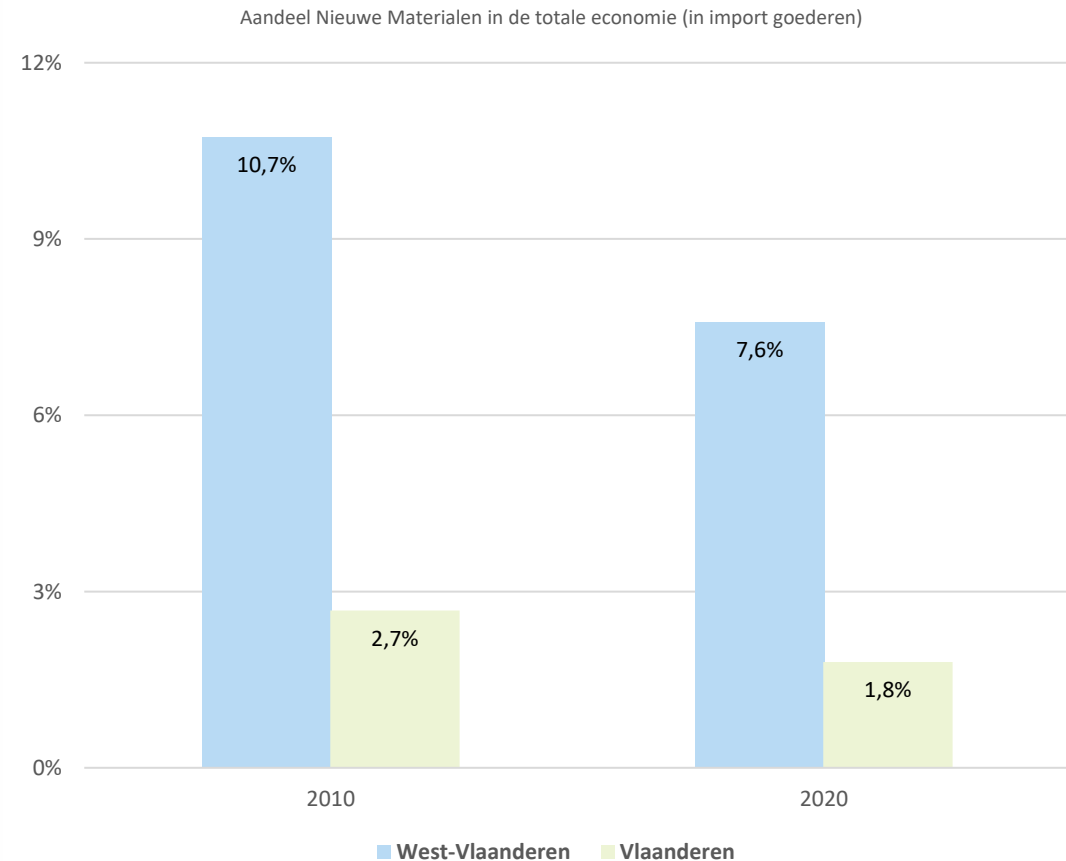
Aandeel Nieuwe Materialen in de industrie

- In West-Vlaanderen zorgt de sector Nieuwe Materialen voor een veel groter aandeel van de import van industriële goederen dan in Vlaanderen.
- In West-Vlaanderen kan in 2020 bijna een zesde van de import van industriële goederen gelinkt worden aan de sector Nieuwe Materialen.
- De bijdrage van de sector Nieuwe Materialen tot de import van industriële goederen neemt af in zowel West-Vlaanderen (-2,8%-punt) als Vlaanderen (-1,1%-punt).

Aandeel Nieuwe Materialen in de totale economie

- In West-Vlaanderen zorgt de sector Nieuwe Materialen voor een groter aandeel van de totale import aan goederen dan in Vlaanderen.
- De bijdrage van de sector Nieuwe Materialen tot de import van goederen binnen de totale economie neemt af in zowel West-Vlaanderen (-3,1%-punt) als Vlaanderen (-0,9%-punt).

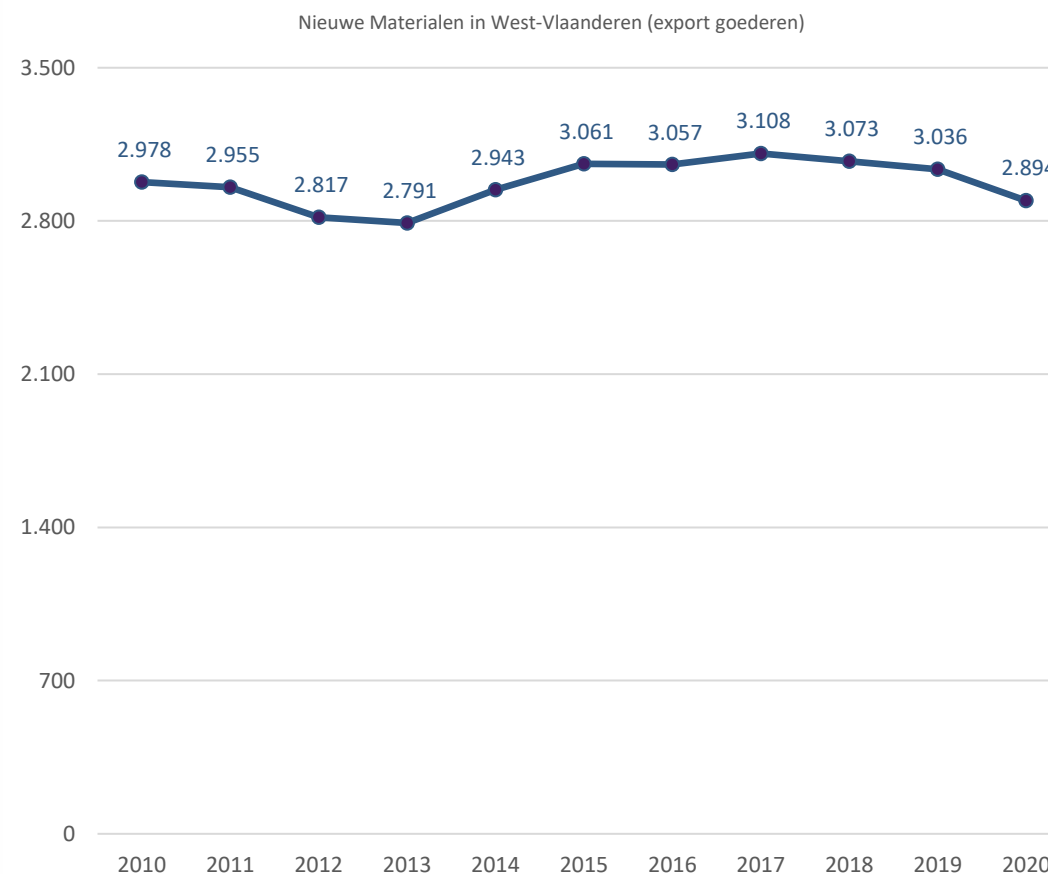

9. Import en export

9.2 Export

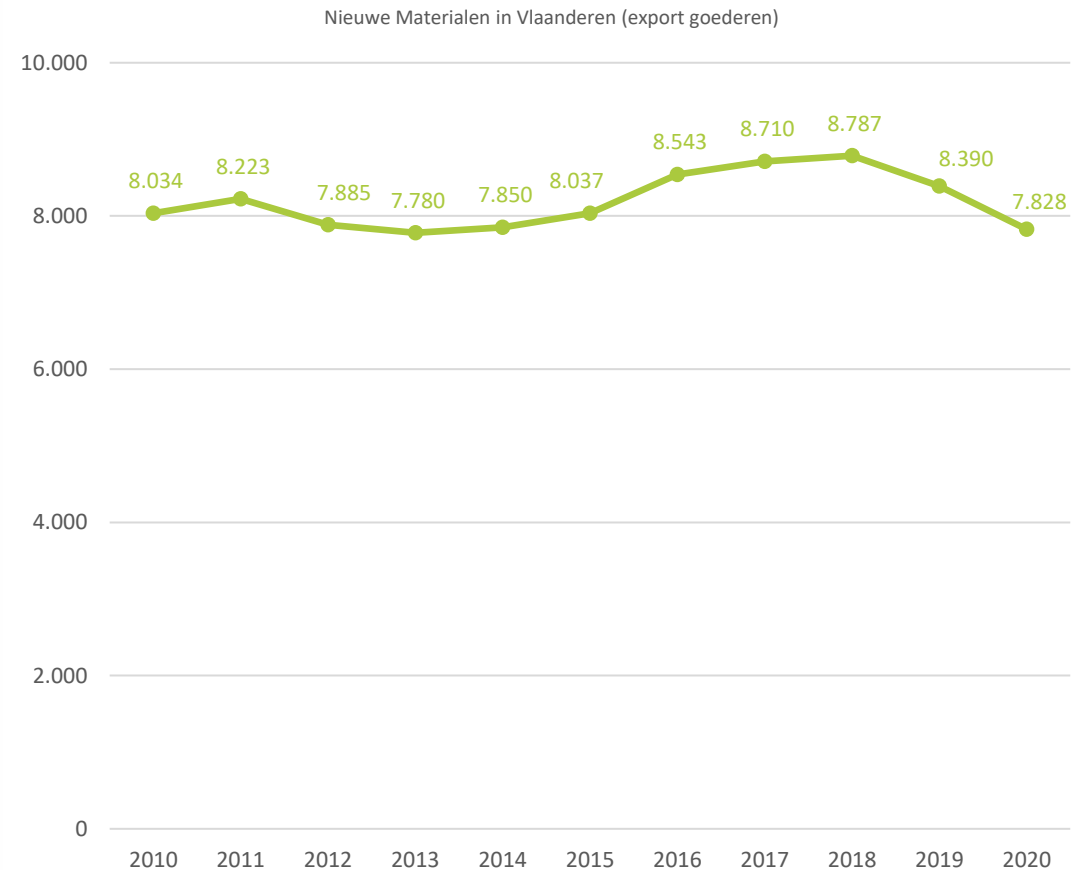
Export van goederen in West-Vlaanderen

- In de periode 2010-2020 kende de export van goederen in de sector Nieuwe Materialen in West-Vlaanderen een afname met 2,8%.
- De opmerkelijke afname in 2020 is onder meer een gevolg van de COVID-19 pandemie en de Brexit. Enkel in 2012 en 2013 was de export nog beperkter.
- De West-Vlaamse export in de sector Nieuwe Materialen bereikt een piek in 2017.

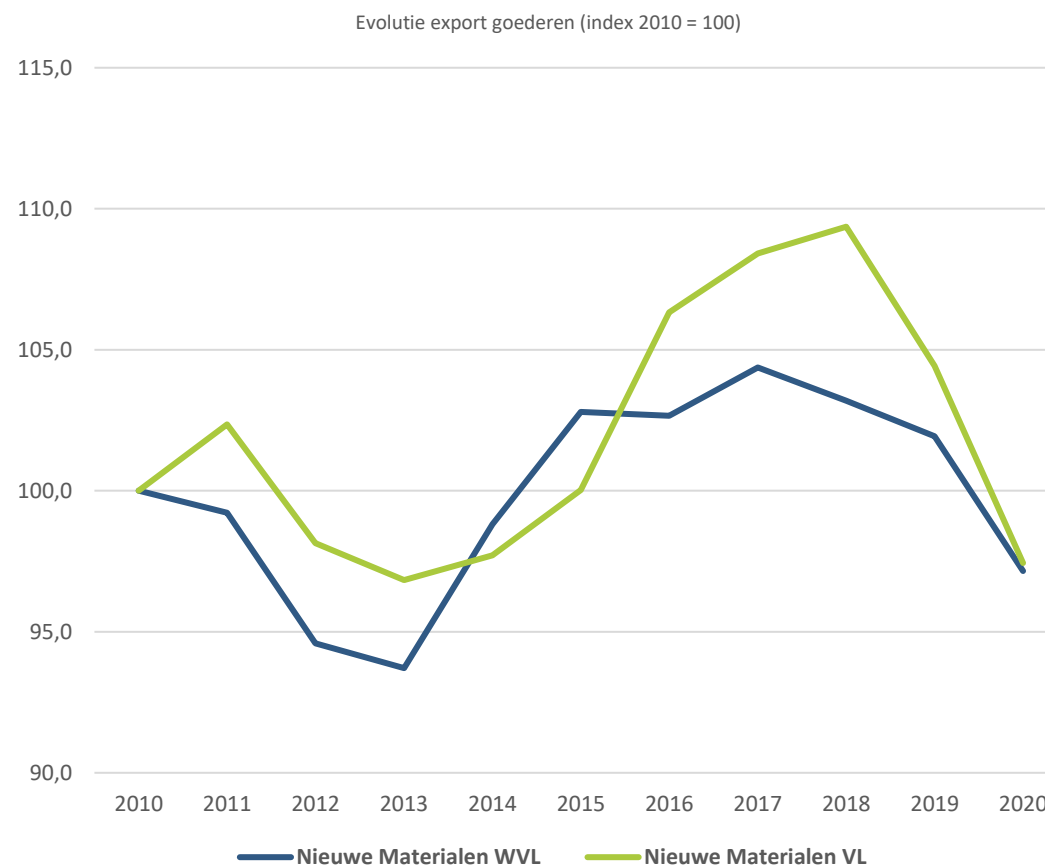
Export van goederen in Vlaanderen

- Tussen 2010 en 2020 daalde de export van goederen in de sector Nieuwe Materialen in Vlaanderen met 2,6%.
- De trend in Vlaanderen is vergelijkbaar met de trend in West-Vlaanderen (piek in 2017 en 2018, lage importcijfers in 2013 en 2020).

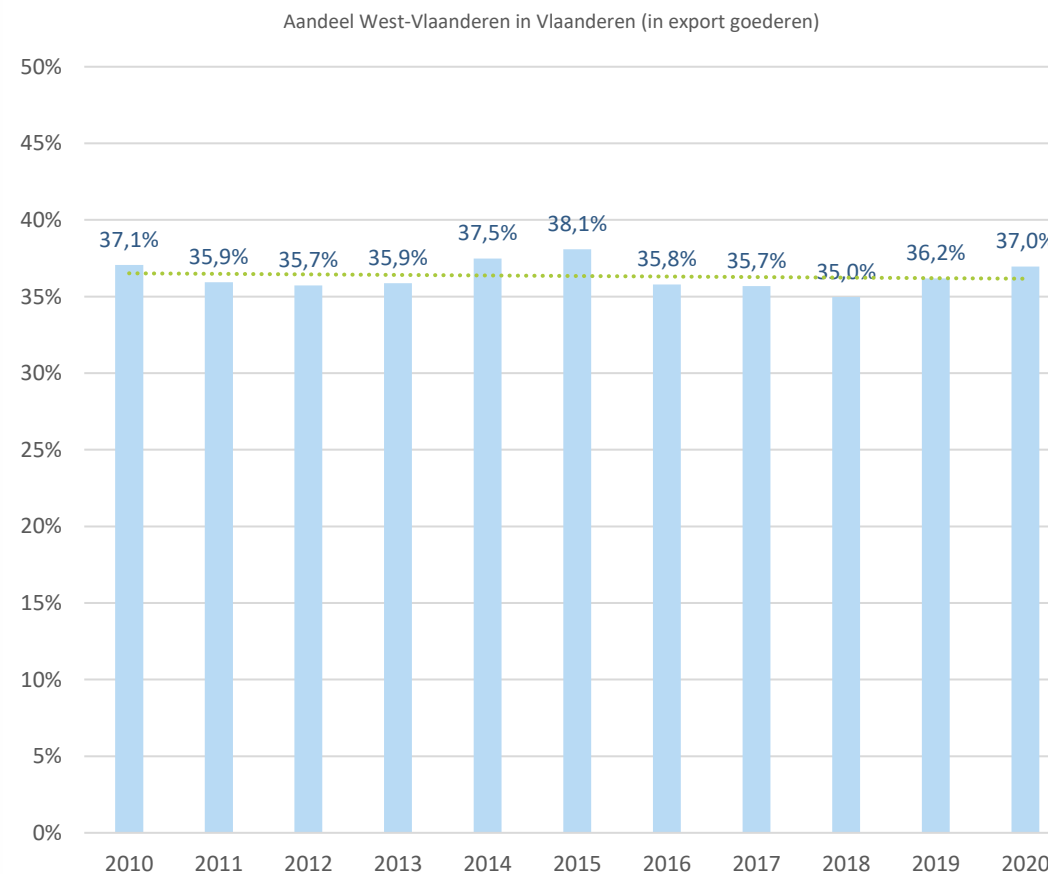
Relatieve evolutie

- De export van goederen gelinkt aan de sector Nieuwe Materialen evolueerde grillig in zowel West-Vlaanderen als Vlaanderen.
- De evolutie was t.o.v. 2010 (m.u.v. 2014-2015) gunstiger in Vlaanderen dan in West-Vlaanderen.
- West-Vlaanderen en Vlaanderen eindigen in 2020 op hetzelfde niveau qua export van goederen.

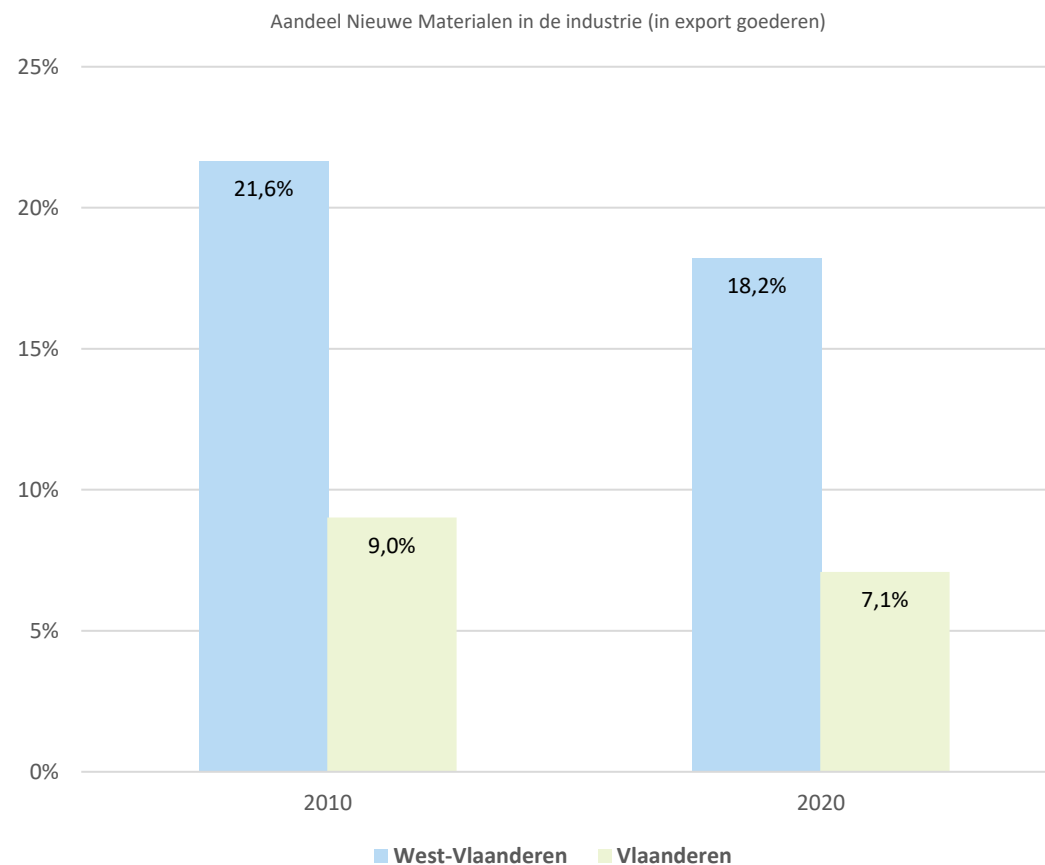
Aandeel West-Vlaanderen in Vlaanderen

- Het West-Vlaamse aandeel in Vlaanderen qua export van goederen in de sector Nieuwe Materialen vertoont grote schommelingen tussen 2010 en 2020.
- 2018 was het dieptepunt voor het West-Vlaamse aandeel, sindsdien steeg deze terug tot op het niveau van 2010.

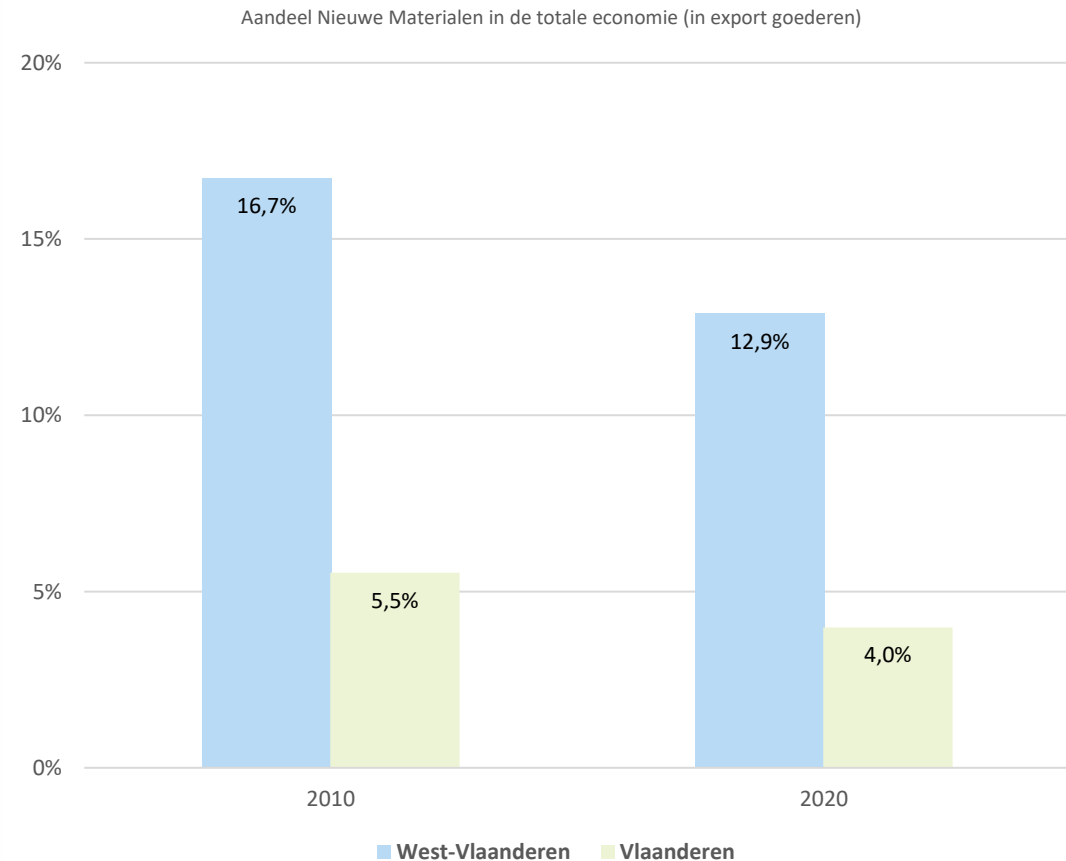
Aandeel Nieuwe Materialen in de industrie

- In West-Vlaanderen zorgt de sector Nieuwe Materialen voor een veel groter aandeel van de export van industriële goederen dan in Vlaanderen.
- In West-Vlaanderen kan in 2020 bijna een vijfde van de export van industriële goederen gelinkt worden aan de sector Nieuwe Materialen.
- De bijdrage van de sector Nieuwe Materialen tot de export van industriële goederen neemt af in zowel West-Vlaanderen (-3,4%-punt) als Vlaanderen (-1,9%-punt).

Aandeel Nieuwe Materialen in de totale economie

- In West-Vlaanderen zorgt de sector Nieuwe Materialen voor een groter aandeel van de totale export aan goederen dan in Vlaanderen.
- De bijdrage van de sector Nieuwe Materialen tot de export van goederen binnen de totale economie neemt af in zowel West-Vlaanderen (-3,8%-punt) als Vlaanderen (-1,5%-punt).

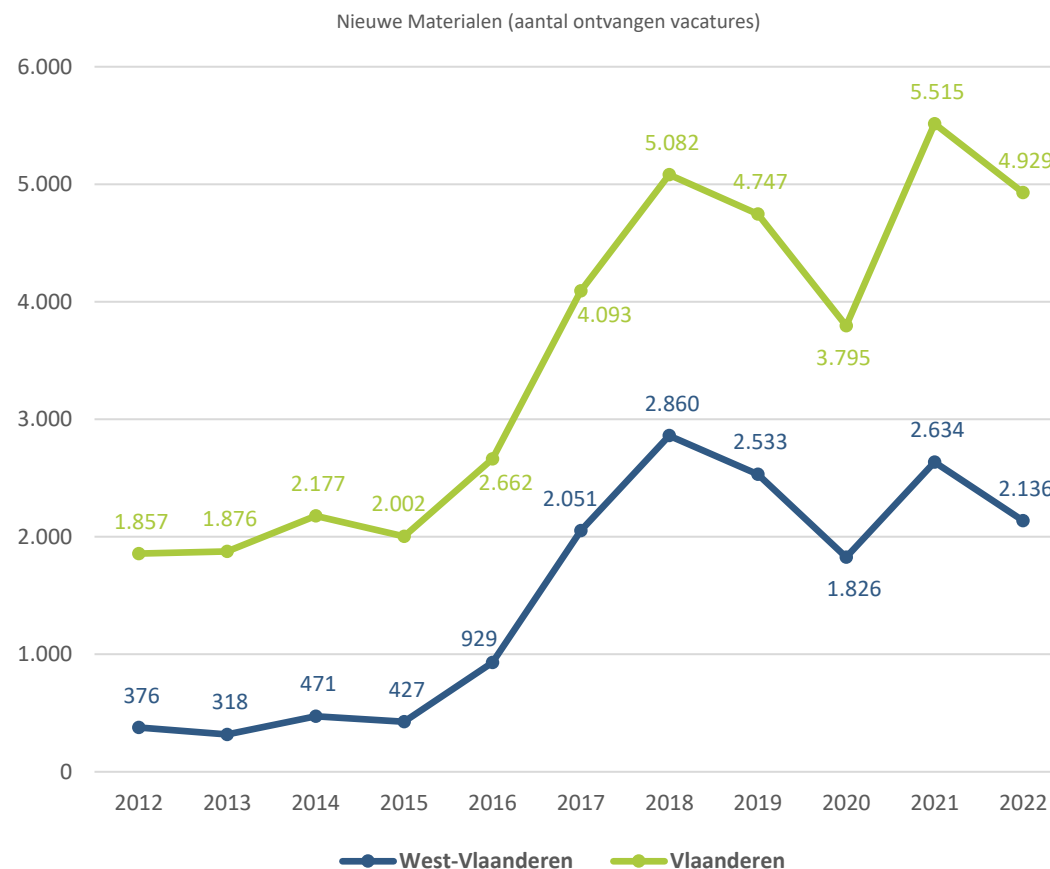

10. Vacatures

10.1 Ontvangen vacatures

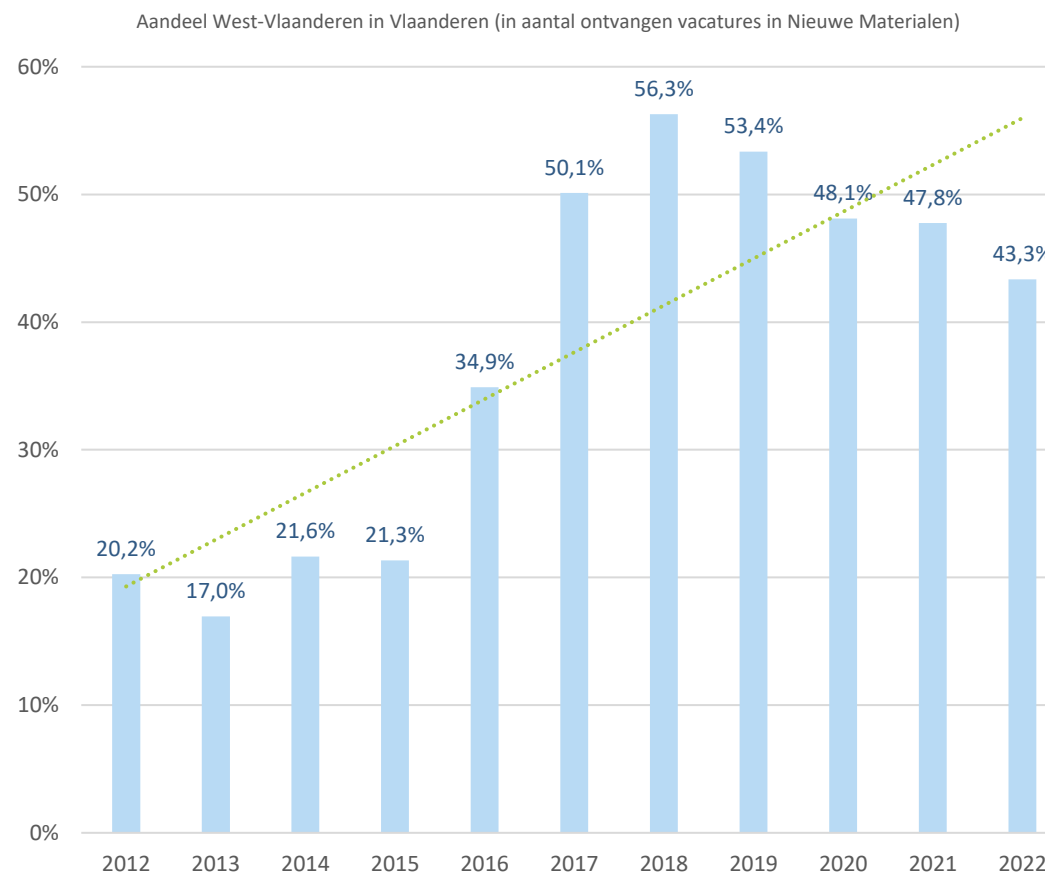
Ontvangen vacatures

- Er waren vijf keer meer ontvangen vacatures in de West-Vlaamse sector Nieuwe Materialen in 2022 t.o.v. 2012 (+468,1%).
- In 2020 was er zowel in West-Vlaanderen als Vlaanderen en terugval in het aantal ontvangen vacatures vanwege COVID-19.
- In 2021 was er zowel in West-Vlaanderen als Vlaanderen een sterke piek vanwege de heropleving van de economie.

Aandeel West-Vlaanderen in Vlaanderen

- Het West-Vlaamse aandeel in Vlaanderen lag een stuk hoger in de periode 2017-2022 dan voorheen.
- Tussen 2017 en 2019 kon meer dan 50% van het aantal ontvangen Vlaamse vacatures in de sector herleid worden tot West-Vlaanderen.
- Vanaf 2018 kent het West-Vlaamse aandeel aan ontvangen vacatures in de sector Nieuwe Materialen een daling, maar deze blijft wel ruim boven de 40%.

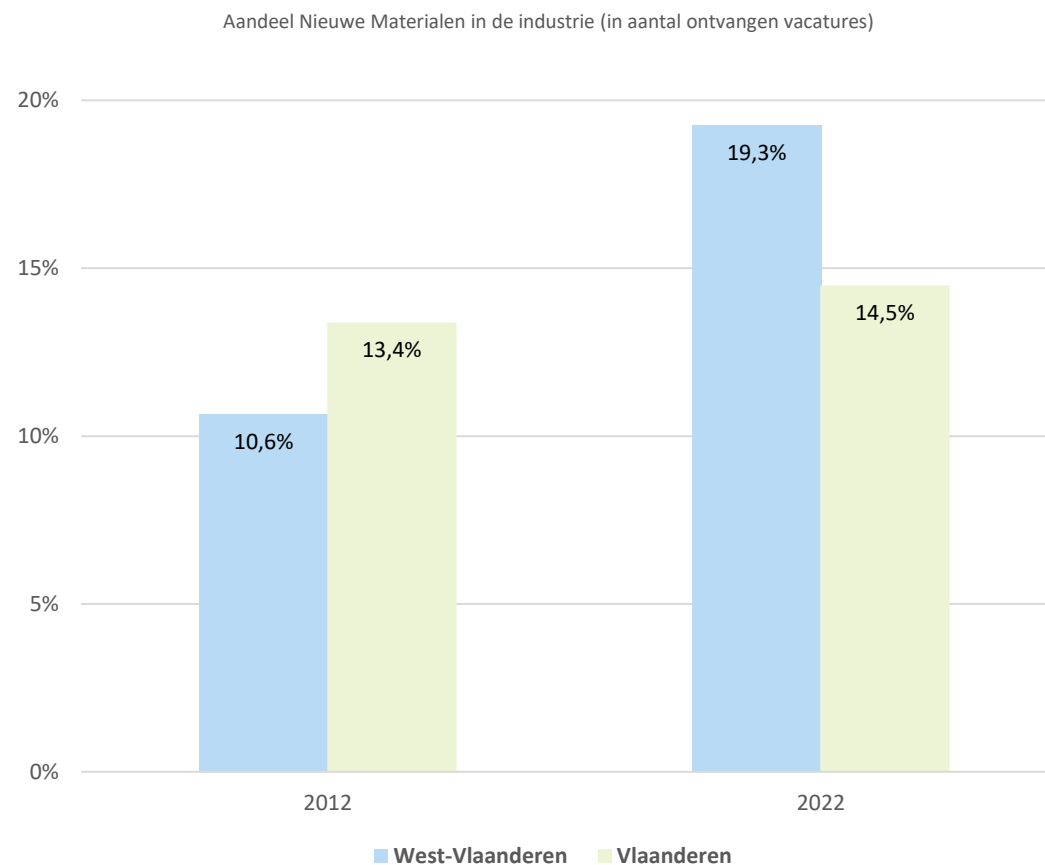
Evolutie 2012-2022

- De grotere stijging in West-Vlaanderen (+468,1%) dan in Vlaanderen zorgt voor een toename van het West-Vlaamse aandeel in het totaal aantal ontvangen vacatures in Vlaanderen.
- Het aantal ontvangen vacatures in West-Vlaanderen lag in 2022 meer dan vijf keer hoger dan in 2012. In Vlaanderen was dit 'slechts' tweeënhalf keer hoger.

Nieuwe Materialen	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Evolutie 2012-2022
West-Vlaanderen	376	318	471	427	929	2.051	2.860	2.533	1.826	2.634	2.136	+468,1%
Vlaanderen	1.857	1.876	2.177	2.002	2.662	4.093	5.082	4.747	3.795	5.515	4.929	+165,4%
Aandeel WVl in VL	20,2%	17,0%	21,6%	21,3%	34,9%	50,1%	56,3%	53,4%	48,1%	47,8%	43,3%	+23,1%-punt

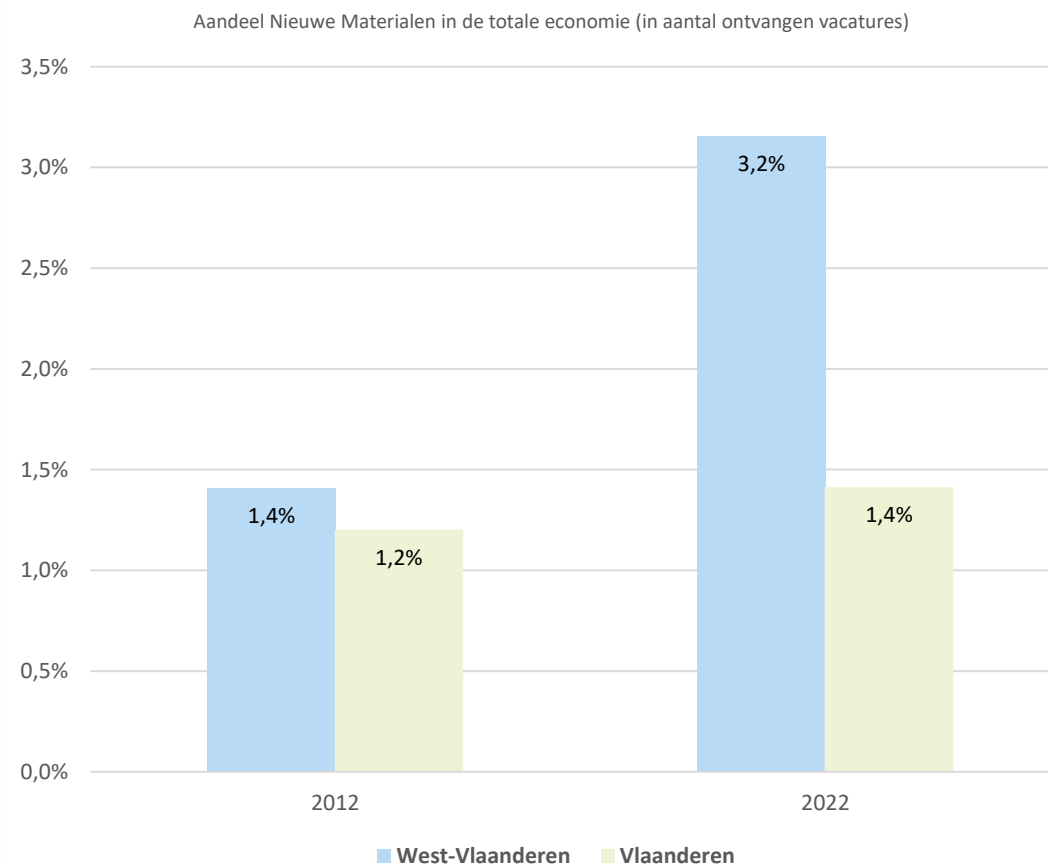
Aandeel Nieuwe Materialen in de industrie

- Het aandeel ontvangen vacatures in de industrie is in 2012 hoger in Vlaanderen dan in West-Vlaanderen. In 2022 is het andersom.
- Bijna een vijfde van de ontvangen vacatures in de West-Vlaamse industrie kan in 2022 gelinkt worden aan de sector Nieuwe Materialen.
- Er is een toename in zowel West-Vlaanderen (+8,7%-punt) als Vlaanderen (+1,1%-punt).

Aandeel Nieuwe Materialen in de totale economie

- De aandelen in de totale economie zijn in West-Vlaanderen groter dan in Vlaanderen voor zowel 2012 als 2022.
- De toename in West-Vlaanderen (+1,8%-punt) is opmerkelijk groter dan in Vlaanderen (+0,2%-punt).
- Het aandeel ontvangen vacatures gelinkt aan de sector Nieuwe Materialen is verdubbeld in West-Vlaanderen over de periode 2012-2022.

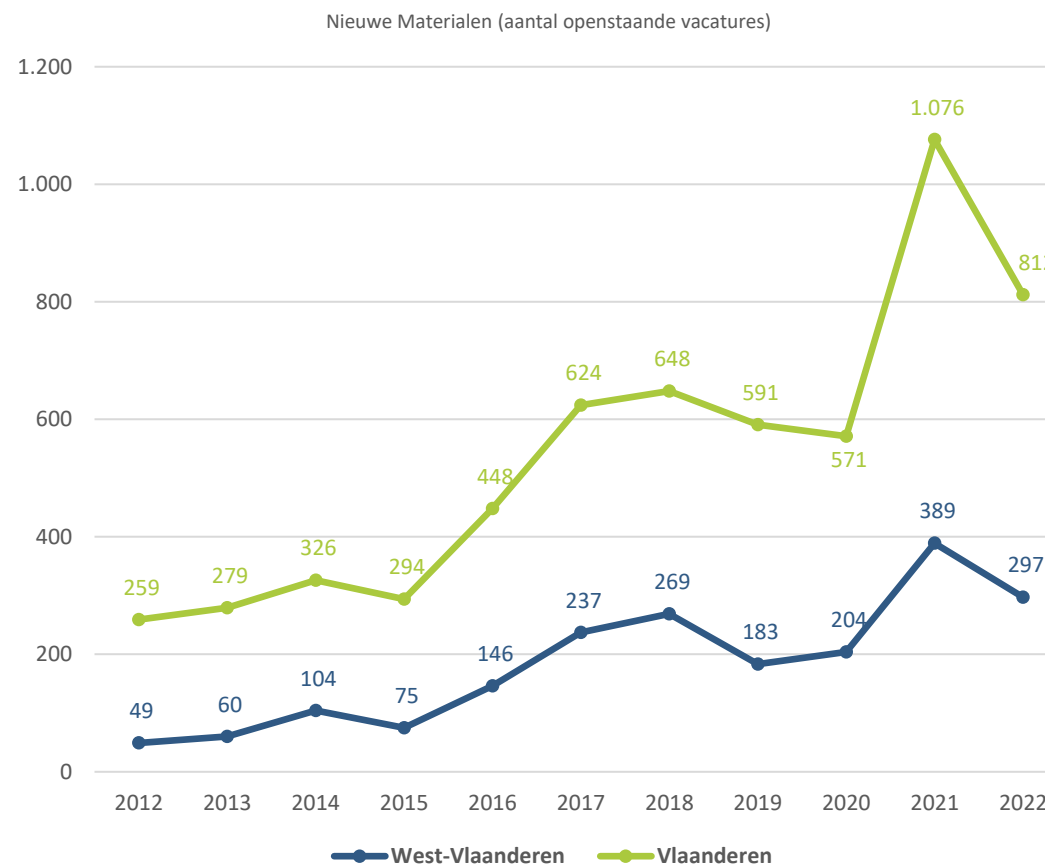

10. Vacatures

10.2 Openstaande vacatures

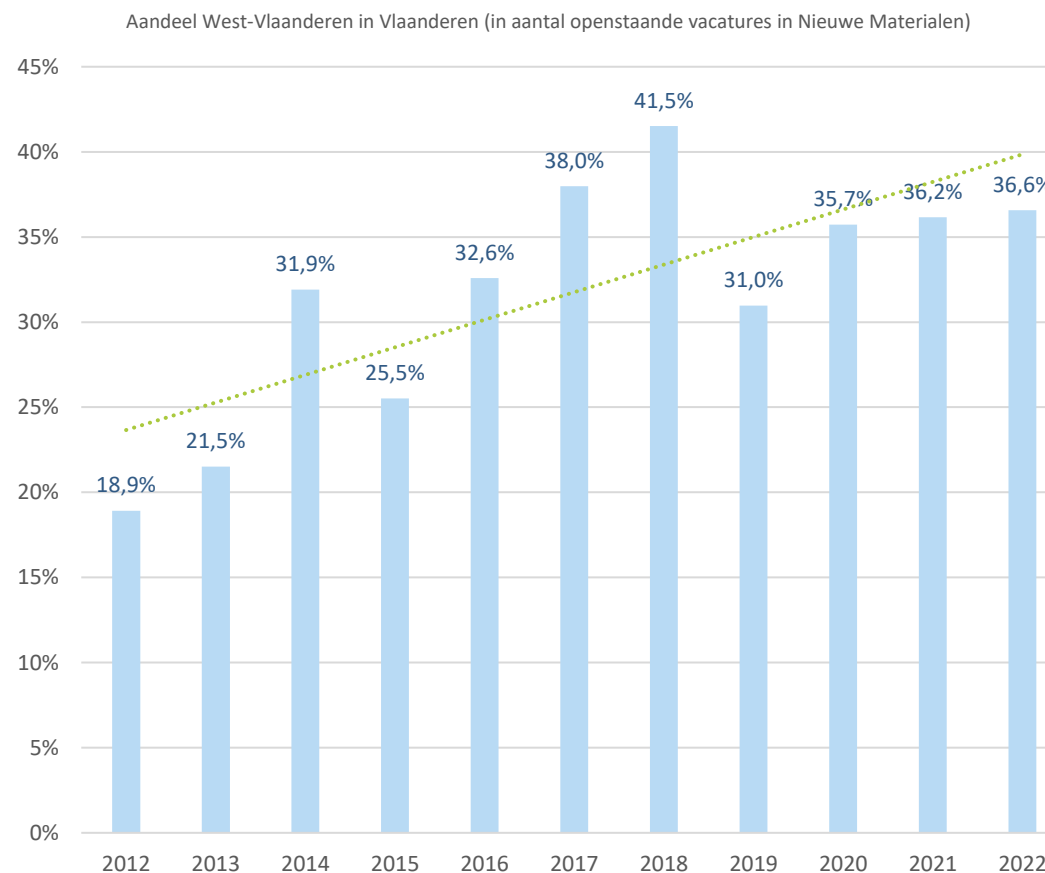
Openstaande vacatures

- Er zijn zes keer zoveel openstaande vacatures in de sector Nieuwe Materialen in West-Vlaanderen in 2022 dan in 2012.
- In 2021 was er zowel in West-Vlaanderen als Vlaanderen een sterke piek vanwege de heropleving van de economie na COVID-19.

Aandeel West-Vlaanderen in Vlaanderen

- In 2022 kan meer dan één op drie van de openstaande vacatures in de sector Nieuwe Materialen in Vlaanderen gelinkt worden aan West-Vlaanderen.
- Het West-Vlaamse aandeel in Vlaanderen steeg van 18,9% in 2012 tot 36,6% in 2022. In 2018 was er een piek van meer dan 40%.

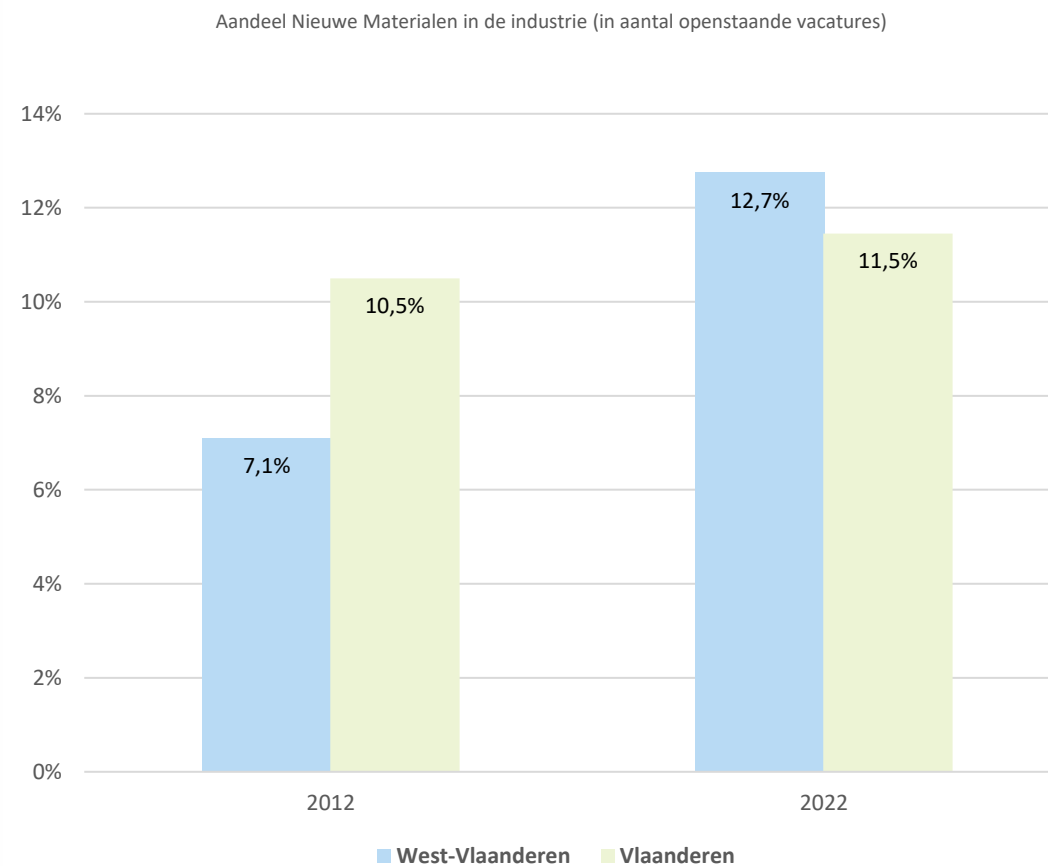
Evolutie 2012-2022

- De grotere stijging in West-Vlaanderen (+506,1%) dan in Vlaanderen (+213,5%) zorgt voor een toename van het West-Vlaamse aandeel (+17,7%-punt) in het totaal aantal openstaande vacatures in de sector Nieuwe Materialen in Vlaanderen.
- Op het einde van 2021 lag het aantal openstaande vacatures zowel in West-Vlaanderen als in Vlaanderen nog een stuk hoger dan op het einde van 2022.

Nieuwe Materialen	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Evolutie 2012-2022
West-Vlaanderen	49	60	104	75	146	237	269	183	204	389	297	+506,1%
Vlaanderen	259	279	326	294	448	624	648	591	571	1.076	812	+213,5%
Aandeel WVl in VL	18,9%	21,5%	31,9%	25,5%	32,6%	38,0%	41,5%	31,0%	35,7%	36,2%	36,6%	+17,7%-punt

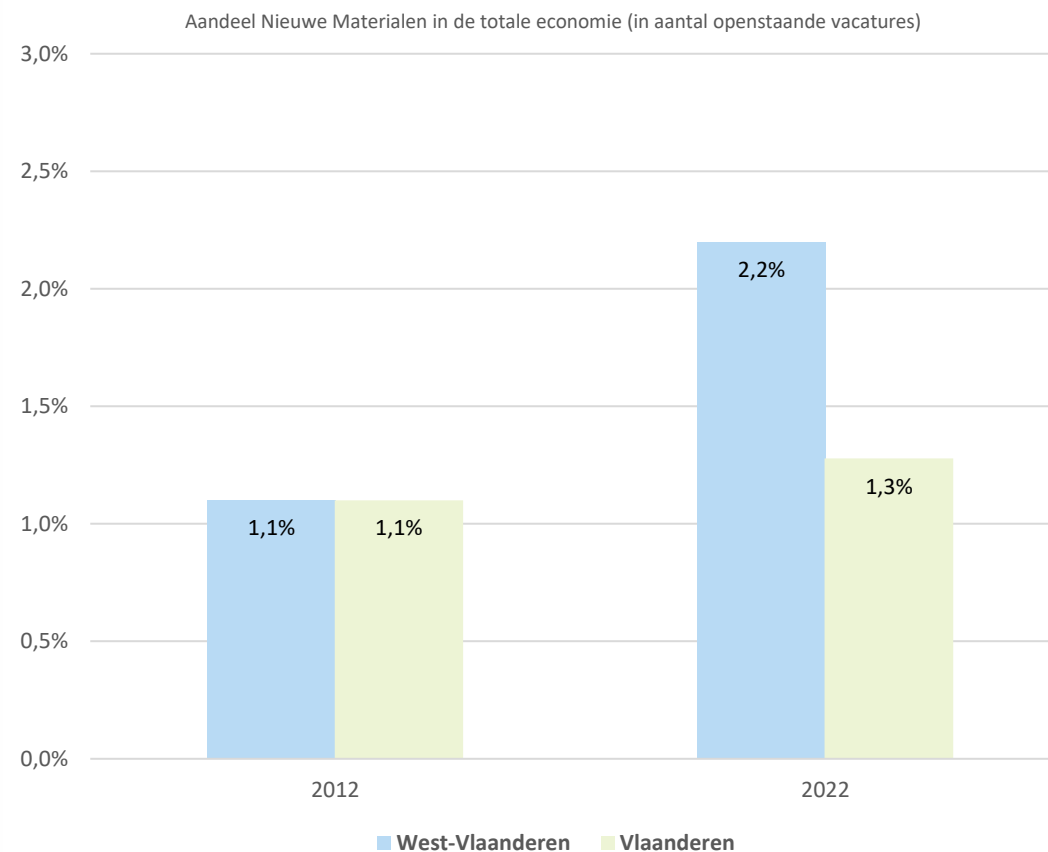
Aandeel Nieuwe Materialen in de industrie

- Het aandeel openstaande vacatures in de industrie is in 2012 hoger in Vlaanderen dan in West-Vlaanderen. In 2022 is het andersom.
- De toename in West-Vlaanderen (+5,6%-punt) is sterker dan in Vlaanderen (+1,0%-punt).

Aandeel Nieuwe Materialen in de totale economie

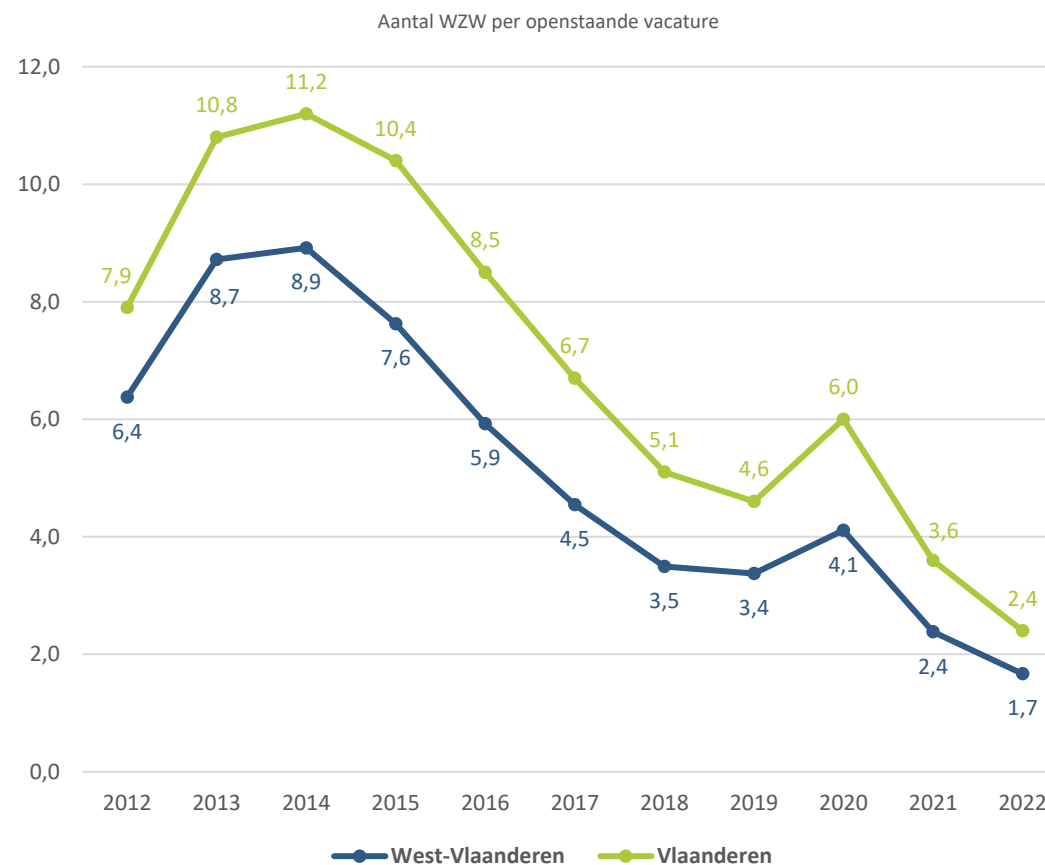
- Het aandeel in de totale economie in West-Vlaanderen en Vlaanderen is in 2012 gelijk. In 2022 is het aandeel in West-Vlaanderen bijna dubbel zo groot als het aandeel in Vlaanderen.
- De toename in West-Vlaanderen (+1,1%-punt) is een stuk groter dan in Vlaanderen (+0,2%-punt).

11. Arbeidsmarktkrapte

Arbeidsmarktkrapte

- De arbeidsmarktkrapte is groter in West-Vlaanderen dan in Vlaanderen.
- In 2022 waren er in West-Vlaanderen gemiddeld 1,7 werkzoekenden zonder werk per openstaande vacature.
- Sinds 2014 is er jaar na jaar een toename van de krapte op de arbeidsmarkt met uitzondering van 2020 (COVID-19 crisis).

12. Knelpuntberoepen

Aandeel knelpuntberoepen en type knelpunt

- Er is in 2021 een toename van het aantal knelpuntberoepen en het aantal gelinkte beroepen t.o.v. 2013 en een afname van het aantal gelinkte beroepen t.o.v. 2017.
- Het aandeel aan knelpuntberoepen binnen de sector Nieuwe Materialen is gestegen t.o.v. 2013 en 2017. Zes op de tien gelinkte beroepen zijn een knelpuntberoep.
- Bij elk type van knelpuntberoepen is er een stevige toename van het aantal in vergelijking met 2013.

Beroepen sector Nieuwe Materialen	2013	2017	2021
Aantal gelinkte beroepen	18	73	61
Aantal knelpuntberoepen	9	37	36
Aandeel knelpuntberoepen	50,0%	50,7%	59,0%

Type knelpunt	2013	2017	2021
Arbeidsomstandigheden	1	8	12
Kwalitatief	8	36	29
Kwantitatief	6	24	26
Totaal	9	37	36

Arbeidsomstandigheden = werkzoekenden tonen geen interesse vanwege specifieke arbeidsomstandigheden.

Kwalitatief = er zijn voldoende werkzoekenden maar ze voldoen niet omwille van een gebrek aan ervaring, slechte aansluiting onderwijs, werkvloer, ...

Kwantitatief = er zijn te weinig werkzoekenden beschikbaar op de arbeidsmarkt.

Gelinkte beroepen = beroepen waarvoor er op jaarbasis vijf of meer vacatures werden ontvangen binnen de sector Nieuwe Materialen. **Knelpuntberoepen** = beroepen die een knelpunt zijn volgens de jaarlijkse publicatie van knelpuntberoepen door VDAB. Een beroep kan meerdere knelpunten hebben (bv. bakker: kwantitatief en arbeidsomstandigheden).

Bron: VDAB

Gelinkte beroepen Nieuwe Materialen

Gelinkte beroepen sector Nieuwe Materialen - volgens aantal openstaande vacatures in WVl op 31/12/2021 - top 30				
1	Operator textielproductiemachines	(k) 83	16 Leidinggevende textiel confectie en lederproductie	6
2	Productiemedewerker	29	17 Stikster	6
3	Kwaliteitscontroleur textiel leder en confectie	20	18 Heftruckchauffeur	5
4	Productiemedewerker kunststofverwerking	(k) 19	19 Magazijnbeheerder	4
5	Verpakker	19	20 Operator textielveredeling	(k) 4
6	Magazijnmedewerker	16	21 Lader-losser	3
7	Onderhoudsmecaniciën	(k) 16	22 Regelaar kunststofverwerking	(k) 3
8	Operator installaties in de chemische industrie	(k) 10	23 Verantwoordelijke kwaliteitscontrole	(k) 3
9	Onderhoudselektriciën	(k) 9	24 Vertegenwoordiger	(k) 3
10	Operator verpakkingsinstallaties	(k) 9	25 Technicus industriële installaties	(k) 3
11	Operator voorbereiding en bevoorrading weverij	(k) 8	26 Reachtruckchauffeur	2
12	Commercieel medewerker	(k) 7	27 Schoonmaker van ruimten en lokalen	(k) 2
13	Insteller-bediener CNC werktuigmachines	(k) 7	28 Stikster woningdecoratie	2
14	Laborant industriële productie	(k) 7	29 Verantwoordelijke planning en productiebeheer	(k) 2
15	Leidinggevende industriële productie	(k) 6	30 Verkoper van kleding en accessoires	2

13. Overzicht

Overzicht

Nieuwe Materialen in West-Vlaanderen	
Vestigingen (2020)	392
Actieve ondernemingen (2021)	976
Starters (2017-2021)	310
Uittreeders (2017-2021)	243
Loontrekkenden (2020)	14.376
Zelfstandigen (2021)	611
Toegevoegde waarde (in miljoen euro) (2021)	1.687
Import goederen (in miljoen euro) (2020)	1.398
Export goederen (in miljoen euro) (2020)	2.894
Ontvangen vacatures (2022)	2.136
Openstaande vacatures (2022)	297

Aandeel Nieuwe Materialen in West-Vlaamse INDUSTRIE	
Vestigingen (2020)	12,4%
Actieve ondernemingen (2021)	10,6%
Starters (2017-2021)	9,0%
Uittreeders (2017-2021)	12,8%
Loontrekkenden (2020)	17,1%
Zelfstandigen (2021)	12,1%
Toegevoegde waarde (2021)	16,9%
Import goederen (2020)	15,2%
Export goederen (2020)	18,2%
Ontvangen vacatures (2022)	19,3%
Openstaande vacatures (2022)	12,7%

Aandeel Nieuwe Materialen in VLAANDEREN	
Vestigingen (2020)	38,0%
Actieve ondernemingen (2021)	29,9%
Starters (2017-2021)	21,4%
Uittreeders (2017-2021)	28,0%
Loontrekkenden (2020)	40,9%
Zelfstandigen (2021)	34,4%
Toegevoegde waarde (2021)	33,6%
Import goederen (2020)	40,5%
Export goederen (2020)	37,0%
Ontvangen vacatures (2022)	43,3%
Openstaande vacatures (2022)	36,6%

Aandeel Nieuwe Materialen in totale West-Vlaamse ECONOMIE	
Vestigingen (2020)	1,1%
Actieve ondernemingen (2021)	0,7%
Starters (2017-2021)	0,5%
Uittreeders (2017-2021)	0,8%
Loontrekkenden (2020)	3,3%
Zelfstandigen (2021)	0,5%
Toegevoegde waarde (2021)	3,6%
Import goederen (2020)	7,6%
Export goederen (2020)	12,9%
Ontvangen vacatures (2022)	3,2%
Openstaande vacatures (2022)	2,2%

14. Sterkte-zwakteanalyse

Sterkte-zwakteanalyse Nieuwe Materialen

Sterktes	Zwaktes
<p>Het aantal starters neemt sterker toe dan het aantal uittreeders. Het aantal starters ligt een stuk hoger in 2017-2021 dan in 2012-2016.</p>	<p>Het aantal actieve ondernemingen is gedaald t.o.v. 2011, in Vlaanderen is er wel een stijging.</p>
<p>Het overlevingspercentage van de sector is hoger dan 80% in West-Vlaanderen en ligt boven de overlevingspercentages van de totale West-Vlaamse economie.</p>	<p>Het overlevingspercentage ligt in de sector Nieuwe Materialen lager dan in de industrie.</p>
<p>De sector Nieuwe Materialen is een 'sterke sector'. Er is t.o.v. Vlaanderen een specialisatie en de relatieve groei is beter in West-Vlaanderen dan in Vlaanderen.</p>	<p>Het aantal vestigingen daalt in West-Vlaanderen (-24,5%) sterker dan in Vlaanderen (-20,7%).</p>
<p>De toegevoegde waarde neemt sterker toe in West-Vlaanderen dan in Vlaanderen.</p>	<p>Het aantal loontrekkenden daalt in West-Vlaanderen (-17,1%) net als in Vlaanderen (-16,9%).</p>
<p>Het aantal ontvangen vacatures is meer dan vervijfvoudigd tussen 2012 en 2022. Het West-Vlaamse aandeel in Vlaanderen is erg hoog (43,3% in 2022).</p>	<p>Het aantal zelfstandigen daalt fors en in West-Vlaanderen (-25,9%) sneller dan in Vlaanderen (-20,3%).</p>
	<p>Het West-Vlaamse aandeel in Vlaanderen is groter bij de uittreeders dan bij de starters.</p>
<p>Positief</p>	<p>Negatief</p>

Kansen en bedreigingen Nieuwe Materialen

Kansen	Bedreigingen
Het aantal actieve ondernemingen is zich aan het herstellen.	Zes keer meer opstaande vacatures in West-Vlaanderen in 2022 t.o.v. 2012.
Robotica en automatisering om krapte op de arbeidsmarkt op te vangen.	De krapte op de arbeidsmarkt is precair en is groter in West-Vlaanderen dan in Vlaanderen.
	Het aandeel beroepen dat een knelpunt is, is hoog. De oorzaak is zowel kwantitatief als kwalitatief.
Positief	Negatief

Bijlagen

Bijlage 1 – Top 100 vestigingen naar tewerkstelling ^(1/5)

Naam	Gemeente	Activiteit	Tewerkstelling	Toegevoegde waarde
1 IVC	Avelgem	Vervaardiging van vloerkleden en tapijt	500-999 tew.	50-99 mln
2 Balta Industries	Tielt	Vervaardiging van vloerkleden en tapijt	500-999 tew.	20-49 mln
3 Deceuninck	Hooglede	Vervaardiging van kunststofartikelen voor de bouw	500-999 tew.	50-99 mln
4 Balta Industries	Avelgem	Vervaardiging van vloerkleden en tapijt	200-499 tew.	20-49 mln
5 Balta Industries	Wielsbeke	Vervaardiging van vloerkleden en tapijt	200-499 tew.	20-49 mln
6 Lano	Harelbeke	Vervaardiging van vloerkleden en tapijt	200-499 tew.	20-49 mln
7 Balta Industries	Wielsbeke	Vervaardiging van vloerkleden en tapijt	200-499 tew.	20-49 mln
8 B.I.G. Floorcoverings	Wielsbeke	Vervaardiging van vloerkleden en tapijt	200-499 tew.	20-49 mln
9 Recticel	Wevelgem	Vervaardiging van platen, vellen, buizen en profielen van kunststof	200-499 tew.	20-49 mln
10 Mc Three Carpets	Waregem	Vervaardiging van vloerkleden en tapijt	200-499 tew.	10-19 mln
11 Abriso	Anzegem	Vervaardiging van verpakkingsmateriaal van kunststof	200-499 tew.	20-49 mln
12 BFS Europe	Oostrozebeke	Vervaardiging van vloerkleden en tapijt	200-499 tew.	10-19 mln
13 TWE	Meulebeke	Vervaardiging van gebonden textielvlies en van artikelen van gebonden textielvlies	200-499 tew.	20-49 mln
14 Skylux	Harelbeke	Vervaardiging van kunststofartikelen voor de bouw	200-499 tew.	20-49 mln
15 Grandeco Wallfashion	Tielt	Vervaardiging van geconfectioneerde artikelen van textiel, exclusief kleding	200-499 tew.	10-19 mln
16 Omnistor Accessories	Menen	Vervaardiging van geconfectioneerde artikelen van textiel, exclusief kleding	200-499 tew.	20-49 mln
17 Brustor-Prostor-Sunprotection	Wevelgem	Vervaardiging van geconfectioneerde artikelen van textiel, exclusief kleding	200-499 tew.	20-49 mln
18 Balta Weaving	Waregem	Vervaardiging van vloerkleden en tapijt	200-499 tew.	10-19 mln
19 Concordia Textiles	Waregem	Weven van textiel	200-499 tew.	10-19 mln
20 Monks	Wielsbeke	Weven van textiel	200-499 tew.	10-19 mln

Bijlage 1 – Top 100 vestigingen naar tewerkstelling (2/5)

Naam	Gemeente	Activiteit	Tewerkstelling	Toegevoegde waarde
21 Libeco-Lagae	Meulebeke	Weven van textiel	100-199 tew.	10-19 mln
22 Kestelyn	Waregem	Vervaardiging van geconfectioneerde artikelen van textiel, exclusief kleding	100-199 tew.	20-49 mln
23 Sioen	Ardoorie	Vervaardiging van ander technisch en industrieel textiel	100-199 tew.	20-49 mln
24 Mitsubishi Chemical	Tielt	Vervaardiging van platen, vellen, buizen en profielen van kunststof	100-199 tew.	n.b.
25 Covestro	Tielt	Vervaardiging van platen, vellen, buizen en profielen van kunststof	100-199 tew.	20-49 mln
26 Vitalo Industries	Meulebeke	Vervaardiging van andere producten van kunststof	100-199 tew.	10-19 mln
27 Mitsubishi Chemical	Tielt	Vervaardiging van andere producten van kunststof	100-199 tew.	n.b.
28 Ragolle Rugs	Waregem	Vervaardiging van vloerkleden en tapijt	100-199 tew.	10-19 mln
29 Ideal Floorcoverings	Wielsbeke	Vervaardiging van vloerkleden en tapijt	100-199 tew.	5-9 mln
30 Innova Packaging Systems	Ieper	Vervaardiging van verpakkingsmateriaal van kunststof	100-199 tew.	10-19 mln
31 Copaco Screenweavers	Harelbeke	Weven van textiel	100-199 tew.	10-19 mln
32 Sioen	Ardoorie	Vervaardiging van werkkleding	100-199 tew.	10-19 mln
33 Ter Molst	Oostrozebeke	Weven van textiel	100-199 tew.	5-9 mln
34 Anziplast	Izegem	Vervaardiging van andere producten van kunststof	100-199 tew.	10-19 mln
35 I.P.B.	Waregem	Vervaardiging van kunststofartikelen voor de bouw	100-199 tew.	5-9 mln
36 Jules Clarysse	Pittem	Vervaardiging van geconfectioneerde artikelen van textiel, exclusief kleding	100-199 tew.	5-9 mln
37 Winsol Actuell	Izegem	Vervaardiging van kunststofartikelen voor de bouw	50-99 tew.	<5 mln
38 Mercuryflooring	Waregem	Vervaardiging van vloerkleden en tapijt	50-99 tew.	5-9 mln
39 Aunde Belgium	Wervik	Weven van textiel	50-99 tew.	n.b.
40 Injextru Plastics	Tielt	Vervaardiging van platen, vellen, buizen en profielen van kunststof	50-99 tew.	5-9 mln

Bijlage 1 – Top 100 vestigingen naar tewerkstelling ^(3/5)

Naam	Gemeente	Activiteit	Tewerkstelling	Toegevoegde waarde
41 IVC Flooring	Waregem	Vervaardiging van vloerkleden en tapijt	50-99 tew.	10-19 mln
42 Maes Dyeing & Finishing	Zwevegem	Weven van textiel	50-99 tew.	5-9 mln
43 Verona Pro	Tielt	Vervaardiging van kunststofartikelen voor de bouw	50-99 tew.	n.b.
44 Orac	Oostende	Vervaardiging van andere producten van kunststof	50-99 tew.	10-19 mln
45 Vetex	Ingelmunster	Textielveredeling	50-99 tew.	5-9 mln
46 BPI Formipac	Roeselare	Vervaardiging van verpakkingsmateriaal van kunststof	50-99 tew.	n.b.
47 Beaulieu Fibres	Wielsbeke	Bewerken en spinnen van textielvezels	50-99 tew.	10-19 mln
48 Bekaertdeslee	Waregem	Weven van textiel	50-99 tew.	10-19 mln
49 Creatuft	Kuurne	Vervaardiging van vloerkleden en tapijt	50-99 tew.	5-9 mln
50 Deceuninck	Diksmuide	Vervaardiging van kunststofartikelen voor de bouw	50-99 tew.	5-9 mln
51 Plastibert & Cie	Wielsbeke	Vervaardiging van ander technisch en industrieel textiel	50-99 tew.	5-9 mln
52 De Witte Lietaer Textiles	Menen	Vervaardiging van geconfectioneerde artikelen van textiel, exclusief kleding	50-99 tew.	5-9 mln
53 Copahome	Kortrijk	Vervaardiging van geconfectioneerde artikelen van textiel, exclusief kleding	50-99 tew.	<5 mln
54 Lava	Wielsbeke	Vervaardiging van andere gebreide en gehaakte kleding	50-99 tew.	5-9 mln
55 Masureel	Wevelgem	Textielveredeling	50-99 tew.	<5 mln
56 Ieperband	Ieper	Weven van textiel	50-99 tew.	<5 mln
57 Sioen Industries	Ardoioe	Vervaardiging van ander technisch en industrieel textiel	50-99 tew.	5-9 mln
58 Spinnerij Van Veurne	Veurne	Bewerken en spinnen van textielvezels	50-99 tew.	<5 mln
59 Moderna Products	Izegem	Vervaardiging van andere producten van kunststof	50-99 tew.	n.b.
60 Paneltimnv	Lichtervelde	Vervaardiging van kunststofartikelen voor de bouw	50-99 tew.	5-9 mln

Bijlage 1 – Top 100 vestigingen naar tewerkstelling ^(4/5)

Naam	Gemeente	Activiteit	Tewerkstelling	Toegevoegde waarde
61 Sunconfex	Ieper	Vervaardiging van geconfectioneerde artikelen van textiel, exclusief kleding	50-99 tew.	5-9 mln
62 Slabbinck	Brugge	Vervaardiging van werkkleding	50-99 tew.	<5 mln
63 Harinck	Wielsbeke	Vervaardiging van kunststofartikelen voor de bouw	50-99 tew.	5-9 mln
64 Coatex	Poperinge	Vervaardiging van geconfectioneerde artikelen van textiel, exclusief kleding	50-99 tew.	<5 mln
65 Greif Flexibles	Izegem	Vervaardiging van verpakkingsmateriaal van kunststof	50-99 tew.	<5 mln
66 Inside Blinds	Roeselare	Vervaardiging van geconfectioneerde artikelen van textiel, exclusief kleding	50-99 tew.	n.b.
67 Finipur	Deerlijk	Textielveredeling	20-49 tew.	<5 mln
68 Verstraete & Verbauwede	Deerlijk	Vervaardiging van geconfectioneerde artikelen van textiel, exclusief kleding	20-49 tew.	<5 mln
69 Jardinico Cushions	Avelgem	Vervaardiging van andere bovenkleding	20-49 tew.	<5 mln
70 Verbatex	Kortrijk	Weven van textiel	20-49 tew.	<5 mln
71 M B S	Roeselare	Vervaardiging van andere producten van rubber	20-49 tew.	<5 mln
72 Lemahieu H.K.	Beernem	Vervaardiging van andere producten van kunststof	20-49 tew.	5-9 mln
73 Banden Reca Pneus	Dentergem	Vervaardiging van binnen- en buitenbanden van rubber; loopvlakvernieuwing	20-49 tew.	<5 mln
74 Devos Caby	Deerlijk	Vervaardiging van vloerkleden en tapijt	20-49 tew.	<5 mln
75 Bekaertdeslee Innovation	Waregem	Weven van textiel	20-49 tew.	n.b.
76 Tavelmo	Deerlijk	Weven van textiel	20-49 tew.	<5 mln
77 Declercq & Declercq	Ardooe	Vervaardiging van andere bovenkleding	20-49 tew.	<5 mln
78 Flocart	Wevelgem	Textielveredeling	20-49 tew.	<5 mln
79 Plastivan	Oostrozebeke	Vervaardiging van kunststofartikelen voor de bouw	20-49 tew.	5-9 mln
80 Avs Spinning	Spiere-Helkijn	Bewerken en spinnen van textielvezels	20-49 tew.	<5 mln

Bijlage 1 – Top 100 vestigingen naar tewerkstelling (5/5)

Naam	Gemeente	Activiteit	Tewerkstelling	Toegevoegde waarde
81 Isomo	Kortrijk	Vervaardiging van kunststofartikelen voor de bouw	20-49 tew.	<5 mln
82 Confectiebedrijven Elanco	Tielt	Vervaardiging van andere bovenkleding	20-49 tew.	<5 mln
83 Sovoplastics	Tielt	Vervaardiging van andere producten van kunststof	20-49 tew.	<5 mln
84 Jos Vanneste	Harelbeke	Bewerken en spinnen van textielvezels	20-49 tew.	5-9 mln
85 Osta Carpets	Harelbeke	Vervaardiging van vloerkleden en tapijt	20-49 tew.	<5 mln
86 Osta Carpets	Avelgem	Vervaardiging van vloerkleden en tapijt	20-49 tew.	<5 mln
87 Paul Van Hollebeke	Roeselare	Vervaardiging van verpakkingsmateriaal van kunststof	20-49 tew.	5-9 mln
88 Fitco	Oostende	Vervaardiging van ander technisch en industrieel textiel	20-49 tew.	<5 mln
89 Bekaert Depla Fabrics	Deerlijk	Weven van textiel	20-49 tew.	<5 mln
90 Isoform	Harelbeke	Vervaardiging van andere producten van kunststof	20-49 tew.	<5 mln
91 Waelkens	Oostrozebeke	Vervaardiging van geconfectioneerde artikelen van textiel, exclusief kleding	20-49 tew.	<5 mln
92 Stockplastics-Vormspuitwerk	Wingene	Vervaardiging van andere producten van kunststof	20-49 tew.	<5 mln
93 Pol-Mar-Plast	Waregem	Vervaardiging van andere producten van kunststof	20-49 tew.	<5 mln
94 Carpet Co	Wevelgem	Vervaardiging van vloerkleden en tapijt	20-49 tew.	<5 mln
95 Winsol Industries	Izegem	Vervaardiging van kunststofartikelen voor de bouw	20-49 tew.	<5 mln
96 Geco	Anzegem	Vervaardiging van kunststofartikelen voor de bouw	20-49 tew.	<5 mln
97 Jonckvansteen Weverij	Zonnebeke	Weven van textiel	20-49 tew.	<5 mln
98 Alfa Tapijtfabriek	Waregem	Vervaardiging van vloerkleden en tapijt	20-49 tew.	<5 mln
99 Symphony Velvets	Oostrozebeke	Weven van textiel	20-49 tew.	5-9 mln
100 Lampe Textiles	Tielt	Weven van textiel	20-49 tew.	<5 mln

Bijlage 2 – Definities ^(1/2)

- **Arbeidsmarktkrapte** = verhouding aantal werkzoekenden zonder werk tot aantal openstaande vacatures.
- **Actieve ondernemingen** = aantal actieve BTW-plichtigen.
- **Export** = uitvoer, verkoop van goederen naar het buitenland.
- **Help(st)er** = elke persoon die in België een zelfstandige in de uitoefening van zijn of haar beroep bijstaat of vervangt, zonder dat zij door een arbeidsovereenkomst met elkaar verbonden zijn. Deze persoon valt onder de toepassing van het sociaal statuut van de zelfstandigen.
- **Import** = het invoeren in je eigen land van goederen vanuit het buitenland.
- **Ontvangen vacatures** = alle vacatures die door VDAB werden ontvangen gedurende het afgelopen jaar.
- **Openstaande vacatures** = alle vacatures die op 31/12 van het desbetreffende jaar nog niet waren ingevuld (momentopname).
- **Overlevingspercentage** = percentage van startende ondernemingen die na vijf jaar nog actief is. Via de start- en stopzettingsdatum van ondernemingen in Lokovest, een extract van de Kruispuntbank van Ondernemingen (KBO), kan de exacte leeftijd van de onderneming bij een stopzetting worden berekend.

Bijlage 2 – Definities (2/2)

- **Specialisatiegraad** = verhouding tussen het aandeel van een sector in de totale bezoldigde tewerkstelling van een regio ten opzichte van het analoge aandeel voor het Vlaamse Gewest maal 100. Een waarde > 100 duidt op een specialisatie.
- **Starters** = som van het aantal nieuwe btw-plichtige ondernemingen en het aantal wederonderwerpingen van btw-plichtige ondernemingen. De statistiek is gebaseerd op administratieve gegevens.
- **Toegevoegde waarde** = het bedrag dat de productiefactoren toevoegen aan de waarde van de verbruikte goederen en diensten.
- **Uittreeders** = aantal BTW-plichtige ondernemingen die in de loop van het referentiejaar werd geschrapt.
- **Vacatures** = vacatures uit het normaal economisch circuit die rechtstreeks aan VDAB gemeld zijn exclusief uitzendopdrachten. Slechts een deel van alle vacatures worden gemeld aan VDAB, dit is dus geen totaalcijfer.
- **Vestiging** = locatie waar uitoefening van de activiteiten van een onderneming of rechtspersoon plaatsvindt.
- **Zelfstandige in bijberoep** = een zelfstandige waarvan de beroepsactiviteit als zelfstandige gelijktijdig wordt uitgeoefend met een gewoonlijke en hoofdzakelijke beroepsbezigheid onder gezag.
- **Zelfstandige in hoofdberoep** = een zelfstandige waarvan de beroepsactiviteit als zelfstandige de voornaamste of enige beroepsbezigheid is.

Bijlage 3 – Voorgaande analyses

- POM West-Vlaanderen, Afdeling Data, Studie en Advies. Textiel en kunststoffen in West-Vlaanderen. Brugge, 2014, 88p.
- POM West-Vlaanderen, Afdeling Data, Studie en Advies. Textiel en kunststoffen in West-Vlaanderen – update tabellen en figuren. Brugge, 2016, 36p.
- POM West-Vlaanderen, Afdeling Data, Studie en Advies. Analyse FvT1 – Nieuwe Materialen. Brugge, 2018, 55p.
- POM West-Vlaanderen, Afdeling Data, Studie en Advies. Analyse FvT1 – Nieuwe Materialen. Brugge, 2020, 57p.

